Povestire distinsă cu Premiul HUGO 1972

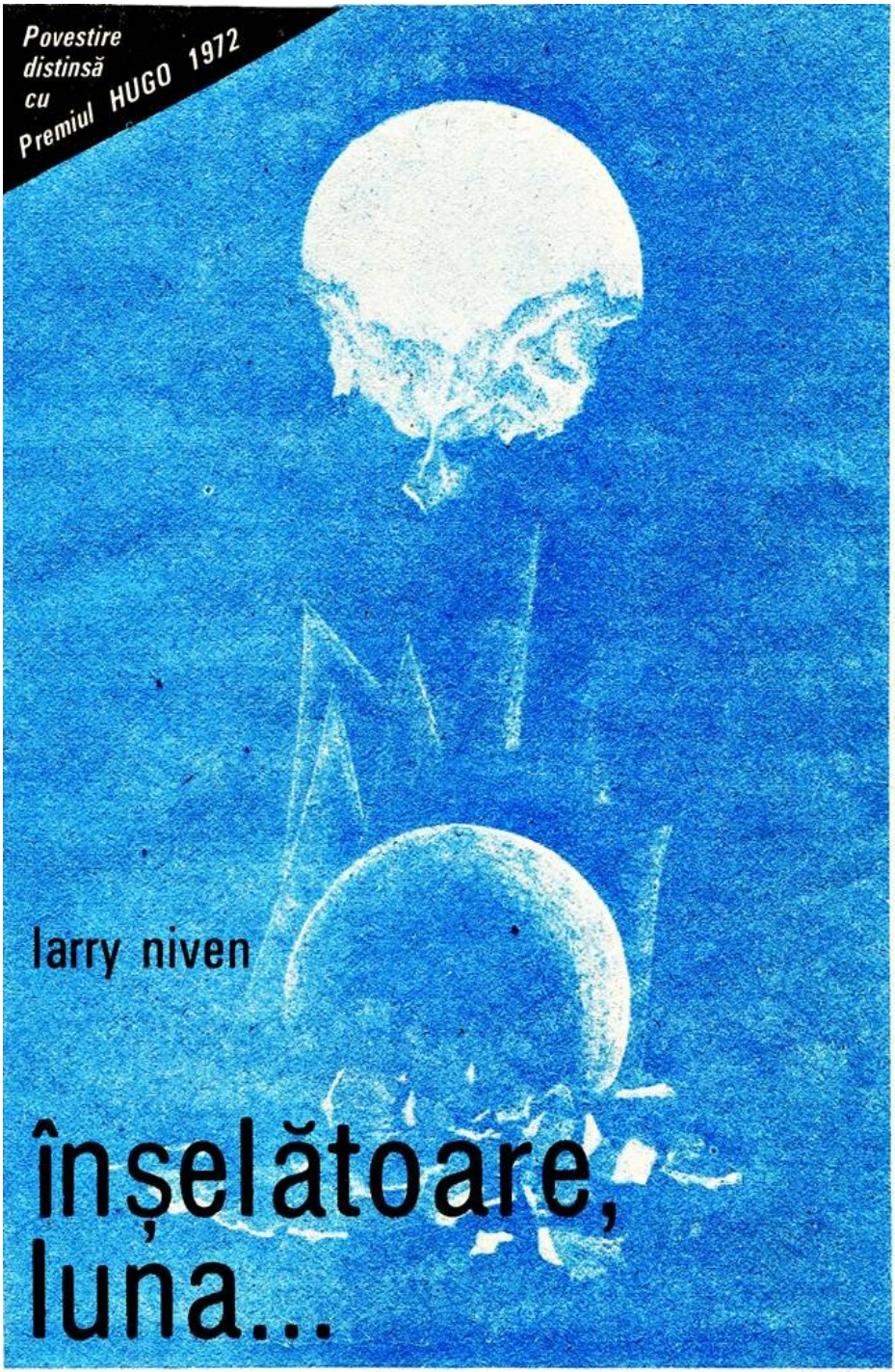

Desen de MONICA MOCANU

larry niven

înșelătoare, luna...

1.

Tocmai urmăream buletinul de ştiri, când am perceput schimbarea, ca pe o mişcare abia licărită în colţul ochiului. M-am întors către fereastra balconului. Orice-ar fi fost, era prea târziu, îmi scăpase…

În seara aceea, Luna strălucea foarte puternic.

M-am uitat la ea, am zâmbit şi m-am răsucit din nou spre televizor. Johnny Carson tocmai îşi începea obişnuitul monolog.

Când primele reclame au inundat ecranul, m-am ridicat din fotoliu şi m-am dus să-mi pun la încălzit cafeaua. Reclamele aveau să se succeadă în serii de câte trei sau patru, până târziu, către miezul nopţii. Aveam tot timpul!

Lumina Lunii mă acapară însă, făcându-mă să mă întorc iarăşi la ea. Dacă înainte fusese strălucitoare, acum devenise de-a dreptul orbitoare. Hipnotică, aş zice. Am deschis uşa glisantă şi am ieşit pe balcon.

Balconul abia dacă depăşea mărimea unei terase împrejmuite, cuprinzând un set portabil de grătare pentru fripturi şi locuri cât să încapă un bărbat şi o femeie, stând în picioare unul lângă altul. În ultimele luni, priveliştea fusese minunată, în special la ora apusului de soare. The Power and Light Company construise o clădire administrativă acoperită în întregime cu plăci din sticlă. De fapt, era doar un schelet de oţel cu grinzi mobile. Profilându-se ca o umbră întunecată pe cerul incendiat de roşul asfinţitului, gigantul încerca să treacă drept o prezenţă statornică, exprimată într-un mod suprarealist şi – nu în ultimul rând – al dracului de impresionant.

Dar astă-seară…

Nu văzusem niciodată Luna atât de strălucitoare, nici măcar în deşert. *Poţi să şi citeşti la lumina ei,* m-am gândit eu, apoi însă mi-am spus aproape imediat: *nu-i cu putinţă; e o iluzie.* Citisem undeva că Luna nu e niciodată mai mare ca un bănuţ de aramă ţinut la vreo trei metri distanţă. Nu

putea străluci îndeajuns încât să se poată citi la lumina ei.

Mai ales că era doar în al treilea pătrar!!

Şi totuşi, scânteind în înalturi, undeva spre vest, deasupra autostrăzii ce duce la San Diego, Luna părea să estompeze chiar şi farurile nesfârşitelor convoaie de automobile. Am clipit de câteva ori, orbit de lumina ei şi gândul m-a dus la oamenii care umblaseră pe suprafaţa prăfoasă a satelitului nostru, lăsându-şi acolo urmele striate ale paşilor. Cândva, pentru un articol pe care-l scrisesem, mi se permisese accesul la o bucată de rocă selenară. Era netedă ca un os şi-am stat câteva clipe, cântărind-o în mână…

La televizor au reînceput varietăţile, aşa încât m-am întors în încăpere. Înainte de asta însă, aruncându-mi pe furiş privirea înapoi, am zărit luna a cărei luminozitate creştea neîncetat, ca şi cum s-ar fi ivit din spatele unor zdrenţe de nori purtaţi de vânturi.

În clipa aceea, lumina ei era aidoma unui fier înroşit arzându-ţi creierul – de-a dreptul nebunească.

&

Telefonul sună de cinci ori, înainte ca ea să-mi răspundă.

„Bună”, i-am zis. „Ascultă…”

„Bună”, mi-a răspuns Leslie cu o voce adormită şi plângăreaţă. La naiba! Sperasem că se uită la televizor, aşa cum făceam şi eu.

„Nu ţipa şi nu urla”, i-am spus. „Am avut un motiv serios ca să-ţi telefonez. Eşti în pat, nu-i aşa? Ei, bine, scoală-te şi – poţi să te scoli?”

„Cât e ceasul?”

„Douăsprezece fără un sfert”.

„Oh, Doamne!”

„Scoală-te, du-te pe balcon şi aruncă-ţi privirea în

jur”.

„Okay”.

Telefonul zăngăni, lăsat jos din mână. Balconul apartamentului lui Leslie dădea înspre nord şi vest, la fel cu al meu, doar că era cu vreo zece etaje mai sus şi, bineînţeles, de acolo se putea vedea totul mult mai bine.

Prin fereastra propriei mele camere, Luna ardea ca o pată de lumină pestriţă.

„Stan? Eşti acolo?”

„Desigur. Ce părere ai?”

„Splendid! N-am mai văzut niciodată aşa ceva. Oare ce-ar putea face Luna să strălucească atât de puternic?”

„Nu ştiu, dar nu e minunat?”

„Tu ar trebui să ştii mai bine, doar te-ai născut aici”. Leslie se mutase în oraş cu numai un an în urmă.

„Aşa? Atunci ascultă: *niciodată* până acum nu s-a mai întâmplat un asemenea fenomen. Dar există o veche legendă”, am zis. „La fiecare sută de ani, timp de o singură noapte, fumul de deasupra Los Angeles-ului se risipeşte, lăsând cerul atât de clar, încât ai zice că te afli în spaţiul intersideral. În felul acesta, zeii pot să vadă oraşul. Dacă acesta e la locul lui, atunci nu-i mai interesează şi trimit smogul înapoi”.

„Cândva, ştiam şi eu destule poveşti de-astea… Bun, acum ascultă, îţi mulţumesc mult că m-ai trezit să văd totul, dar mâine trebuie să merg şi la slujbă”.

„Biata de tine!”

„Asta-i viaţa! Somn uşor!”

„Noapte bună!”

Am rămas în întuneric, încercând să mă gândesc la altcineva căruia să-i telefonez. O fată, poate, pe care aş invita-o la o plimbare sub clar de lună… iar ea ar gândi ce romantic e totul sau ar fi furioasă, oricum n-ar bănui că am mai sunat alte şase tipe înaintea ei.

Drept pentru care m-am gândit la vreo câteva nume. Dar fetele ce le purtau dispăruseră în lumea largă de-a

lungul ultimului an sau cam aşa ceva, după ce începusem să-mi petrec mai tot timpul cu Leslie. N-aveam de ce să le condamn. Iar acum Joan era pe undeva, prin Texas, Hildy se măritase şi dac-aş fi căutat-o pe Louise, aş fi dat probabil şi de Gordie. Ori poate fetişcana aia, englezoaica? Dar nu-mi puteam aminti numărul ei de telefon. Şi nici cum o chema.

Pe de altă parte, toate cele pe care le cunoşteam îşi risipeau, de o manieră sau alta, timpul. Eu, în schimb, munceam ca să-mi câştig existenţa, iar în calitate de scriitor profesionist cu atât mai greu îmi găseam câte o oră liberă, şi asta mai mult pe furate. Încât, dacă aş fi trezit-o pe vreuna dintre ele în noaptea aceea, în mod sigur i-aş fi stricat toată dimineaţa. Vedeţi, aşadar, că…

M-am întors în sufragerie exact în clipa când spectacolul lui Johnny Carson se transformase într-un vârtej de griuri, acompaniat de o cascadă de pârâituri electrostatice. Am închis televizorul şi am ieşit din nou pe balcon.

Luna era mai strălucitoare decât valul de lumini de pe autostradă, mai strălucitoare chiar şi decât cartierul Westwood Village, aflat în stânga. Iar Munţii Santa Monica aveau o incandescenţă magică, de mărgăritar. În preajma Lunii, stelele se şterseseră cu totul; nici n-ar fi putut supravieţui vreuna acestei lumini orbitoare.

De multe ori, ca să am din ce trăi, am scris articole ştiinţifice ori de popularizare. Ar fi trebuit deci să fiu în stare să-mi imaginez ce se întâmplase cu Luna. Să-şi fi mărit ea, aşa, dintr-odată, dimensiunile?

Să se umfle ca un balon? Nuu. Mai curând părea să se fi apropiat de Pământ. Dar cum, Luna *să cadă?*

Parcă vedeam totul: maree… valuri înalte de cincizeci de picioare… şi cutremure! Falia San Andreas spintecându-se brusc, aidoma Marilor Canioane!

Şi eu, sărind în automobil, îndreptându-mă spre coline… ba nu, e deja prea târziu…

Prostii! Luna îşi intensificase doar strălucirea, nu

devenise mai mare, mi-aş fi dat seama de asta. În fond, ce-ar fi putut determina Luna să ne pice chiar aşa, drept în cap?

Am închis ochii, dar imaginea astrului nopţii îmi persistă încă multă vreme pe retină, într-atât de puternică ajunsese lumina lui.

Un milion de oameni urmăreau probabil totul în acelaşi timp cu mine şi se minunau, la rândul lor, de ceea ce vedeau. Un articol pe tema asta s-ar fi vândut bine, evident dacă aş fi reuşit să-l scriu înainte s-o facă alţii.

Bun, dar cum putea deveni Luna mai luminoasă? Razele ei nu erau decât reflectarea luminii solare. Era oare cu putinţă ca Soarele să-şi fi sporit strălucirea? Şi totul trebuie că se petrecuse după orele amurgului, altfel fenomenul ar fi fost în mod sigur observat de cineva…

Ideea asta nu-mi plăcea deloc.

Mai mult decât atât, cealaltă jumătate a globului se afla în plină bătaie a Soarelui. Cu siguranţă, cel puţin o mie de corespondenţi ai revistelor „Life”, „Time” şi „Newsweek”, precum şi ai agenţiei „Associated Press” ar fi transmis până acum din Europa, Asia, Africa… doar dacă nu se ascunseseră cu toţii prin pivniţe. Sau poate erau deja morţi. Ori pur şi simplu reduşi la tăcere, căci Soarele perturba tot ceea ce era transmisie electrică, prin radio, microfoane sau sisteme de televiziune… Televiziune? Oh, Dumnezeule!

Începuse să-mi fie de-a dreptul teamă.

Foarte bine, s-o luăm de la capăt. Care va să zică Luna devenise mult mai strălucitoare. Razele sale, ei bine, erau reflectarea luminii solare, orice idiot ştia asta. Prin urmare… se întâmplase ceva cu Soarele.

2.

„Alo?”

„Ura. Eu sunt”, am spus şi în clipa următoare am

simţit un nod înţepenindu-mi-se în gât. Panica! Ce-aş fi putut *să-i povestesc* oare?

„Am urmărit Luna”, zise ea, visătoare. „Am încercat chiar să mă folosesc de micul meu telescop, dar n-am reuşit să văd absolut nimic; prea era strălucitoare! Luminează întregul oraş. Iar colinele parcă sunt din argint”.

Era adevărat, păstra un telescop în balcon. Uitasem.

„Am renunţat să mă mai culc”, adăugă ea. „Oricum, lumina era prea puternică”.

Nodul din gât începu să-mi dispară încetul cu încetul. „Ascultă, Leslie, iubito, începusem să-mi fac griji că te-am trezit şi că, mai mult ca sigur, din pricina luminii ăsteia afurisite nu te-ai putut întoarce la culcare. Aşa încât… ce-ar fi să mergem la un bar de noapte?”

„Te-ai ţicnit?”

„În niciun caz. Vorbesc serios, pe cuvânt. Oricum, în noaptea asta nu se va putea dormi. Şi e foarte posibil să nu mai prindem niciodată una la fel. Prin urmare, ducă-se dracului cura de slăbire! Hai să celebrăm evenimentul! Nişte cârnăciori fierbinţi, o cafea irlandeză…”

„O, asta e cu totul altceva. Mă duc să mă îmbrac”.

„Vin imediat să te iau”.

&

Leslie locuia la etajul paisprezece, în blocul C din Barrington Plazza. Am ciocănit la uşă, după care am aşteptat. În tot acest timp, mă întrebam, lipsit complet de conştiinţa urgenţei faptelor: de ce Leslie?

Mai mult ca sigur trebuiau să existe şi alte căi de a-mi petrece ultima noapte pe Pământ, în afara companiei unei fete ciudate. Aş fi putut, de pildă, să agăţ o altă tipă tot atât de ciudată; ori poate mai multe, dacă exclud faptul că un asemenea lucru nu mi se potriveşte, nu-i aşa? Mi-aş

fi putut chema fratele sau părinţii amândoi…

Toate bune, dar lui frate-meu, Mike, i-ar fi trebuit un motiv foarte puternic pentru a coborî din pat la miezul nopţii. „Dar, Mike, Luna e atât de frumoasă…” Aiurea! Părinţii, oricare dintre ei, ar fi reacţionat la fel. Presupunând că aveam un motiv întemeiat să-i scol, m-ar fi crezut ei, oare?

Şi chiar dac-ar fi făcut-o, ce-i cu asta? Era ca şi cum aş fi organizat un priveghi. Aşa că mai bine îi lăsam să doarmă… Ceea ce-mi doream, de fapt, era prezenţa cuiva apropiat, care să accepte să se alăture festinului meu de adio fără să pună întrebări lipsite de sens.

Leslie era fiinţa care-mi lipsea. Am ciocănit iarăşi în uşă.

Îmi deschise doar atât cât să mă lase înăuntru. Era numai în chiloţi. Un corset ţeapăn şi diform, pe care-l ţinea într-o mâna, îmi atinse uşor spatele, în timp ce-o îmbrăţişam. „Tocmai aveam de gând să-mi pun obiectul ăsta”, zise ea.

„Prin urmare, am picat la ţanc”. I-am luat corsetul şi l-am aruncat cât colo. Mi-am strecurat apoi braţele în jurul coastelor ei şi, chinuindu-mă să mă ţin drept, m-am îndreptat către dormitor, simţind cum picioarele lui Leslie se izbeau întruna de gleznele mele.

Avea pielea rece. Probabil fusese de curând pe-afară.

„Ei?”, întrebă ea. „Crezi că poţi să concurezi cu un cârnat fierbinte?”

„Evident. Mândria mea o cere”. Aproape că uitasem să respirăm. O dată în viaţă încercasem şi eu s-o ridic în braţe aşa cum văzuseră în filme, legănând-o în timp ce mergeam. Afurisită încercare, fusese cât pe ce să-mi frâng spinarea! Leslie era o fată dolofană, pe legea mea, mai ales dac-o apucai din jurul şoldurilor.

Ne-am răsturnat pe pat, unul lângă celălalt. Suindu-mă călare pe ea, am început s-o scarpin pe spate, ştiind că asta o va lăsa fără apărare în faţa mea, ah, ha, hahaha… Scotea mici sunete de plăcere, în timp ce-mi indica unde s-

o scarpin. Apoi a fost rândul ei să-mi dea jos cămaşa de pe umeri şi să-mi zgrepţene pielea de pe spate.

Am scos şi restul de haine de pe noi, aruncându-le la întâmplare, peste marginile patului. Pielea lui Leslie devenise acum caldă, aproape fierbinte.

Ei bine, în momentul de faţă ştiu de ce n-aş putea agăţa altă fată în seara asta: ar trebui s-o învăţ cum să mă scarpine. Şi nu mai era timp pentru aşa ceva!

În unele nopţi aveam tendinţa plină de nervozitate de a grăbi ritmul şedinţelor noastre de dragoste. Astă-seară, însă, îndeplineam un ritual, un fel de ceremonie de iniţiere. Am încercat să încetinesc actul cât mai mult, să-l fac să fie într-adevăr cel de pe urmă. În felul acesta, am vrut s-o determin şi pe Leslie să-i placă mai mult ca în alte ocazii. Rezultatul a fost de-a dreptul incredibil. Am uitat şi de Lună, şi de viitor, şi de tot, când Leslie şi-a înfipt călcâiele în îndoitura genunchilor mei şi când am început să ne mişcăm în ritmul ancestral, atât de bine cunoscut, al iubirii.

În momentul culminant, totuşi, imaginea întrezărită era una intensă şi înspăimântătoare. Ne aflam într-un inel de foc albastru, închizându-se asemenea unui laţ. Am gemut sfâşiat între teroare şi extaz; pentru Leslie, însă, probabil că totul a părut numai extaz.

Stăm unul lângă altul, lipsiţi de vlagă, toropiţi, strângându-ne cât putem în braţe. Tocmai am început să mă gândesc la faptul că ar fi cazul să-mi reneg promisiunea, că ar trebui să mă întorc la somnul pe care-l părăsisem şi, în felul acesta, s-o las şi pe Leslie să doarmă… când, în loc de toate astea, i-am şoptit la ureche: „cârnaţi fierbinţi”. A zâmbit, s-a răsucit pe-o parte şi s-a dat jos din pat imediat.

N-aveam de gând s-o las să-şi pună corsetul. „E trecut de miezul nopţii”, i-am spus. „Şi cum nimeni n-o să îndrăznească să te agaţe, fiindcă altfel o să-l ciomăgesc pe ticălos – lucru de la sine înţeles, nu-i aşa? –, atunci de ce să nu te simţi comod?” A râs şi a capitulat. În ascensor, ne-am

mai îmbrăţişat o dată, cât ne-au ţinut puterile. Îi simţeam mult mai bine formele, fără corset.

3.

Chelneriţa de la bar, o fetişcană cu părul argintiu şi ochii dogoritori, avea o înfăţişare plăcută şi excitată. Vorbi ca şi cum ne-ar fi împărtăşit un secret: „Aţi observat lumina Lunii?”

Localul se numea „Ship’s” şi era înţesat de lume, pe de o parte datorită orei extrem de potrivite pentru un bar de noapte, pe de altă parte datorită apropierii de UCLA. Jumătate dintre clienţi erau studenţi care în seara aceea vorbeau cu voce scăzută, întorcându-se când şi când să privească afară, prin pereţii de sticlă ai restaurantului cu program non-stop. Luna coborâse mult înspre vest, concura acum cu becurile de pe stradă.

„Am observat-o”, am răspuns eu. „Tocmai sărbătoream evenimentul. N-ai vrea să ne aduci două porţii de cârnaţi fierbinţi?” Când s-a întors cu spatele, am strecurat pe furiş o bancnotă de zece dolari sub suportul de hârtie pe care se aflau paharele. N-avea importanţă dacă ajungea să-i cheltuiască ori nu, dar cel puţin avea să aibă plăcerea de a-i găsi acolo. Eu, unul, n-aş mai fi apucat, oricum, să-i cheltuiesc.

În mod cu totul întâmplător, mă simţeam liber. O mulţime de probleme păruseră să se rezolve dintr-odată, ca de la sine.

Cine-ar fi crezut, de exemplu, că pacea avea să se instaureze în Vietnam ori în Cambodgia într-o singură noapte?

Toată „distracţia” începuse în California în jurul orei 11, 30 şi urma să atingă apogeul deasupra Mării Arabiei, incluzând aici şi porţiuni de uscat din Asia, Europa, Africa şi Australia, aflate în plină bătaie a Soarelui.

Cele două Germanii fuseseră deja reunite, iar zidul

dintre ele topit ori zdrobit de unda de şoc. Israelienii şi arabii renunţaseră deja la armele cu care luptaseră până atunci. În ce priveşte Africa de Sud, acolo apartheidul murise de o bună bucată de timp.

Şi eu… eram liber. Pentru mine nu mai existau niciun fel de consecinţe. În noaptea asta puteam să-mi satisfac cele mai sinistre îndemnuri, puteam să jefuiesc, să ucid, să înşel fiscul, să arunc cu cărămizi în vitrine sau să-mi ard cărţile de credit. Puteam să uit de articolul despre modelarea metalelor prin explozive, datorat redacţiei pentru ziua de joi. În sfârşit, puteam să înlocuiesc scorţişoara îndulcită cu pilulele lui Leslie. În seara asta…

„Cred c-o să-mi aprind o ţigară”.

Leslie îmi aruncă o privire stranie. „Parcă ştiam c-ai renunţat la fumat”.

„Adu-ţi aminte un lucru. Mi-am promis ca în situaţiile de maximă urgenţă să iau totuşi câte o ţigară. Am luat hotărârea asta doar fiindcă nu suport ideea de a nu mai fuma niciodată”.

„Bine, dar asta se întâmpla acum câteva luni!”

„Ce vină am eu, dacă tipii continuă să publice reclame pentru tutun în toate revistele pe care le citesc?”

„O adevărată conspiraţie, nu-i aşa? Bine, bine, ia-ţi o ţigară!”

Am introdus o monedă în automat, ezitând înainte de a alege. În cele din urmă, m-am oprit asupra unei ţigări cu filtru moale. Nu era vorba de faptul că-mi doream neapărat să fumez. Dar aşa cum anumite evenimente reclamă prezenţa şampaniei, există şi altele, care se cer însoţite de aroma unei ţigări bune. Tradiţionala ultimă ţigară dinaintea intrării în focul luptei…

Am aprins-o. *Oricum voi avea cancer.*

Tutunul păstra acelaşi gust plăcut de altă dată; în clipa de faţă însă, îmi lăsa un uşor iz de rânced, ca şi cum mi-aş fi umplut gura cu chiştoace. Al treilea fum mi s-a părut groaznic. Ochii mi s-au tulburat şi totul a devenit calm. Gâtul începe să mi se zbată la fiece bătaie a inimii.

„Ce gust are?”

„Ciudat. Şi parcă am un ţiuit în urechi!”

Ca să vezi: un ţiuit! De cincisprezece ani nu mai auzisem cuvântul ăsta. În timpul liceului fumam cât puteam, tocmai ca să obţinem acel bâzâit care însoţea beţia produsă de contracţia vaselor capilare din creier. Huruitul încetase după primele încercări, dar noi, cei mai mulţi, rămăsesem cu obiceiul fumatului.

Am lăsat ţigara deoparte. Chelneriţa ne aduse şi cele două porţii de cârnaţi. Fierbinte şi rece, dulce şi amar – nu există nimic pe lume care să semene cu un cârnat fierbinte. Să mor fără să-i fi gustat încă o dată ar fi fost deosebit de ruşinos. Cu Leslie lângă mine însă, totul devenea *o chestie,* un simbol al unei vieţi îmbelşugate. S-o urmăresc mâncând mi se părea mai amuzant decât să mănânc eu însumi.

De altminteri, sfârşisem cu ţigara ca să gust din îngheţată. Iar acum, în loc să-mi savurez îngheţata, aşteptam plin de nerăbdare să mergem la o cafea irlandeză.

Prea puţin timp…

Farfuria lui Leslie se golise. Pe un ton teatral, femeia şopti „Aaah!” şi se bătu cu palma peste burtă.

Un client aşezat la una dintre măsuţele învecinate începu să dea semne de nebunie.

Îl observasem încă de când intrase. Tip de intelectual sfrijit, purtând favoriţi şi ochelari cu ramă din metal, individul se tot sucise în dreapta şi-n stânga, ca să vadă mai bine Luna. Asemenea celorlalţi de la mese, părea tulburat de minunatul şi rarisimul fenomen natural la care asista.

Apoi, brusc, i-a picat fisa. L-am zărit schimbându-se la faţă, manifestându-şi neîncrederea, după aceea uluirea şi, în final, groaza – groaza şi neputinţa.

„Hai s-o-ntindem”, i-am zis eu lui Leslie. Am aruncat câteva monede pe tăblia mesei şi m-am ridicat în picioare.

„Nu-ţi termini cârnaţii?”

„Nţţţ! mai avem şi altceva de făcut. Ce-ai spune de o cafea irlandeză?”

„Şi un cocteil Pink Lady pentru mine? Oh, priveşte!” Se întoarse cu spatele la mine.

Eruditul se căţărase pe o masă. Cu braţele în lături, se clătina zbierând cât îl ţinea gura: „Uitaţi-vă afară! Uitaţi-vă afară!”

„Dă-te jos de-acolo!”, îi ceru chelneriţa, trăgându-l autoritară, de un crac al pantalonului.

„A venit sfârşitul lumii! Departe, departe, pe celălalt ţărm al mării, moartea şi flăcările iadului…”

Dar noi ieşisem deja pe uşă, râzând în timp ce alergam. Leslie gâfâi din greu: „Poate că dac-am fi rămas am fi asistat la o nouă înălţare religioasă!”

M-am gândit la bancnota de zece dolari pe care-o lăsasem sub farfurie. Acum, găsirea ei n-ar mai fi făcut nimănui plăcere. În interiorul localului, un profet de ocazie declama oricui ar fi vrut să-l asculte mesajul lui despre sfârşitul lumii, iar o femeie cu păr argintiu şi ochi incandescenţi, descoperind sub un şervet banii, avea să gândească: Şi ei ştiau totul!

&

Clădiri înalte acopereau Luna din direcţia parkingului Red Barn. Cu toate acestea, lumina becurilor de pe stradă şi strălucirea indirectă a Selenei aveau aproape aceeaşi intensitate. Noaptea părea chiar puţin mai luminoasă decât de obicei.

Nu înţelegeam de ce Leslie se oprise dintr-odată în mijlocul străzii. Urmărindu-i însă privirea, am zărit arzând pe cer, la sud de zenit, o stea extrem de strălucitoare.

„Frumos”, am zis eu.

Leslie îmi aruncă o privire ciudată.

Clădirea localului Red Barn era lipsită de ferestre. Lumina artificială scăzută, incomparabil mai slabă decât

strălucirea neobişnuită, îngheţată, din exterior, dădea la iveală lemnăria întunecată şi mulţimea clienţilor veseli şi nepăsători. Nimeni nu părea să-şi dea seama că acea noapte era altfel decât celelalte.

Asistenţa puţin numeroasă se adunase roată în jurul pianului din bar. Acolo, unul dintre consumatori luase microfonul şi cânta, cu voce ezitantă şi neconvingătoare, o melodie oarecare, arhicunoscută, în timp ce pianistul negru, râzând mânzeşte, îl acompania cu un şir de acorduri siropoase.

Am comandat două cafele irlandeze şi un cocteil Pink Lady. La privirea întrebătoare a lui Leslie, am răspuns doar printr-un zâmbet misterios.

Cât de normal era totul la Red Barn! Te simţeai atât de relaxat şi de fericit stând acolo! Mi-am împreunat mâinile cu ale lui Leslie, de-a curmezişul mesei, şi am zâmbit. Mi-era şi teamă să vorbesc. Dacă rupeam vraja, spunând vreun lucru aiurea?…

Sosiră şi băuturile. Am apucat de piciorul înalt paharul cu cafea irlandeză şi l-am ridicat până la nivelul ochilor. Zahăr, whiskey irlandez, cafea neagră şi tare, cu o frişcă groasă plutind deasupra. Am simţit lichidul străbătându-mă aidoma unei licori magice – neagră, şi fierbinte, şi tare, împrăştiind putere.

Chelneriţa refuză să-mi primească banii. „Îl vedeţi pe bărbatul acela cu pulover pe gât, acolo, în fundul încăperii, lângă pian? El plăteşte totul”, rosti ea încântată. „Acum două ore, când a venit, i-a dat barmanului o bancnotă de o sută de dolari”.

Iată, prin urmare, de unde provenea buna dispoziţie. Băutură pe gratis! M-am uitat împrejur, întrebându-mă ce anume sărbătorea individul.

L-am privit cum stătea cocoşat, cu gâtul gros şi umerii laţi. Purta un costum sport şi pulover colant, iar în mână ţinea strâns un pahar înalt, gol. Pianistul îi oferi microfonul, dar tipul refuză să-l ia, măturându-l cu un gest şi dându-mi astfel prilejul să-i pot vedea clar figura. Avea o

faţă pătrată, puternică, acum însă îmbeţivită, şi jalnică, şi speriată… Încă puţin şi-avea să înceapă să ţipe de spaimă.

Aşa că mi-am dat numaidecât seama ce sărbătoreşte.

Leslie făcu o strâmbătură. „Nu se prea pricep ăştia la cocteiluri!”

Există un singur loc pe lume unde se face Pink Lady după gustul lui Leslie, numai că nu e în Los Angeles. Am împins spre ea cealaltă cafea, zâmbindu-i totodată răutăcios, ca şi cum i-aş fi spus: „Şi doar te-am prevenit!”. Un zâmbet forţat… Teama care-l stăpânea pe tipul ce ne făcuse cinste era contagioasă. Leslie mi-a zâmbit şi ea, a ridicat paharul şi a urat: „Pentru lumina albastră a Lunii!”

Am ridicat, la rândul meu, paharul şi am băut. Nu ăsta era toastul pe care l-aş fi ales.

Omul cu pulover pe gât se prelinse de pe scaunul pe care stătuse până atunci. Se îndreptă grijuliu către ieşire, cu mersul drept şi încet al unui cargou navigând între docuri. Deschise larg uşa, apoi se întoarse pe călcâie, ţinând-o în aşa fel încât ciudata lumină alb-albăstruie să se scurgă peste silueta lui întunecată şi masivă.

Prostul! Aştepta ca vreunul dintre cei prezenţi să priceapă totul, să strige şi celorlalţi adevărul. *Foc şi pieire…*

„Uşa!”, zbieră careva.

„E timpul de plecare”, am rostit eu, cu glas moale.

„De ce atâta grabă?”

Grabă? Asta putea s-o spună *el!* Eu, în niciun caz…

Leslie îşi puse palma peste a mea. „Ştiu. *Ştiu totul.* Nu avem nicio scăpare, nu-i aşa?”

Era ca şi cum cineva m-ar fi izbit cu pumnul drept în inimă. Ştiuse şi eu nu observasem nimic?!

Uşa se închise la loc, lăsând localul Red Barn pradă aceluiaşi roşu crepuscular ce domnea în interior. Bărbatul cu băuturile plecase.

„Oh, Doamne, când ţi-ai dat seama?”

„Înainte de a veni tu”, zise ea. „Dar când am încercat

să verific, n-a prea mers”.

„Să verifici?”

„Am ieşit pe balcon şi-am îndreptat telescopul către Jupiter. Marte, în perioada asta, se află sub nivelul orizontului. Dacă Soarele a devenit o novă, atunci toate planetele ar trebui să lumineze la fel ca şi Luna, corect?”

„Corect, pe toţi dracii!” Ar fi trebuit să mă gândesc şi singur la asta. Între noi doi, însă, Leslie era cea care se tot uita la stele. Eu ştiam, e drept, puţină astrofizică, dar niciodată nu mi-ar fi trecut prin cap că Jupiter îmi poate salva viaţa.

„Şi totuşi, Jupiter nu era mai strălucitor ca de obicei. Aşa că n-am mai ştiut ce să cred”.

„Oh, dar atunci…” Speranţa-mi reîncolţi în inimă, ca o flacără incandescentă. Apoi mi-am reamintit totul. „Steaua aceea, chiar de deasupra capului. Cea la care te uitai întruna”.

„Jupiter”.

„Luminează toată ca o blestemată reclamă de neon. Ne-am dus pe copcă!”

„Vorbeşte mai încet”.

Vorbisem mai încet… Preţ de o clipă nesăbuită, am vrut să mă sui pe masă şi să strig. *Foc şi pieire* – cu ce drept îşi permiteau să rămână nişte ignoranţi?

Mâna lui Leslie o strânse puternic pe a mea. Criza trecu, lăsându-mă pătruns de fiori. „Hai s-o-ntindem de aici. Să-i lăsăm să creadă că vor mai apărea zorii”.

„Nicio grijă, vor apărea”, râse Leslie – un râs dureros, lătrător, cum nu mai auzisem niciodată la ea. Femeia ieşi în stradă, în vreme ce eu scotoceam prin portmoneu – amintindu-mi în cele din urmă că nu mai era nevoie, totul fusese plătit.

Biata Leslie! Regăsirea lui Jupiter-cel-dintotdeauna trebuie să-i fi apărut drept o amânare – până în momentul în care scânteia de culoare albă se transformase într-o torţă strălucitoare, o oră şi jumătate mai târziu. O oră şi jumătate, timpul necesar pentru ca lumina Soarelui să

ajungă la Pământ, prin intermediul lui Jupiter.

Când m-am oprit în pragul uşii, Leslie aproape că alerga în jos de Westwood, către Santa Monica. Am înjurat şi am fugit după ea s-o prind, întrebându-mă dacă nu cumva înnebunise.

Apoi am observat umbrele dinaintea noastră. Se întindeau pe toată partea cealaltă a bulevardului Santa Monica: umbre ale Lunii, în structuri orizontale, compuse din benzi întunecate şi alb-albăstrii.

Am ajuns-o pe Leslie la colţul străzii.

Luna tocmai apunea.

O lună la asfinţit are de fiecare dată în înfăţişarea ei ceva înspăimântător. Astă-seară se holba la noi din abisul cerului, pe sub autostradă, extraordinar de strălucitoare, răspândind o incredibilă complexitate de umbre şi linii. Chiar şi cornul cufundat în umbră radia o lumină sidefie, din pricina strălucirii Pământului.

Lucru care mă lămuri pe deplin asupra celor petrecute pe faţa dinspre Soare a Terrei.

Dar pe Lună? Echipajul lui „Apollo 19” trebuie să fi murit în primele minute de strălucire a novei. Surprinşi pe vreo câmpie lunară, ascunzându-se, poate, în spatele unei stânci topite… Sau se aflau pe partea întunecată? Nu reuşeam să-mi amintesc defel. La naiba, era posibil ca tocmai ei să supravieţuiască, în timp ce noi… Am simţit săgetându-mă, deopotrivă, invidia şi ura.

Dar şi mândria. Noi i-am făcut să ajungă acolo. Am atins Luna înainte de a apărea nova. Nu peste multă vreme, am fi pornit să explorăm şi stelele…

O ciudată metamorfoză cuprinse discul Lunii aflate la asfinţit. Iată-l, semănând cu o cupolă, o farfurie zburătoare, o lentilă, o linie…

Gata. S-a dus.

S-a dus… Ei, asta era. Acum puteam uita totul; puteam să ne plimbăm pe-afară fără să ni se mai aducă aminte în permanenţă că există ceva în neregulă. Odată cu apusul de lună, au dispărut de deasupra oraşului şi liniile

stranii care-l stăpâniseră până atunci.

Şi totuşi norii mai păstrau încă o strălucire ieşită din comun. Asemenea celor ce însoţesc asfinţitul soarelui, în seara asta radiau o nuanţă de un alb-livid, împodobindu-le precum un tiv marginile vestice. În plus, se scurgeau mult prea repede pe cer. Ca şi cum ar fi încercat să fugă…

Când m-am întors către Leslie, am zărit-o plângând; lacrimi mari şi rotunde i se rostogoleau pe obraji.

„Oh, fir-ar să fie!” Am înşfăcat-o de braţ. „Încetează. Încetează o dată!”

„Nu pot. Ştii foarte bine că dacă încep să plâng, nu mă mai pot opri”.

„Nu la asta mă gândeam. Îmi spuneam că ar trebui să facem ceva să ne placă, ceva pe care l-am tot amânat până acum. E ultima noastră şansă. Ori vrei să mori vărsând lacrimi la un colţ de stradă?”

„Nu vreau să mor deloc”.

„Rahat!”

„Mersi frumos!” Cu faţa schimonosită şi roşie, Leslie plângea ca un copil, fără să-i pese de demnitate sau de speranţe. M-am simţit groaznic. Mai mult, m-am simţit vinovat şi cu toate că *ştiam* că nu eu cauzasem apariţia novei, lucrul ăsta m-a făcut să mă înfurii.

„Crezi cumva că eu vreau să mor?”, m-am răstit. „Arată-mi o ieşire din impas şi sunt gata să te urmez. Unde-am putea merge? La Polul Sud? Ne-ar trebui prea mult timp. Pe Lună? Acolo tot ce se află pe emisfera luminoasă trebuie să se fi topit deja. Ori pe Marte? Ei, bine, când lucrurile se vor termina, Marte va fi o parte a Soarelui, ca şi Pământul de altfel. Sau poate vrei să mergem în Alpha Centauri? Nicio problemă: la acceleraţia de care am avea nevoie, nu ne-am trezi decât lăţiţi pe vreun perete, asemenea piftiei ori untului de arahide…”

„Oh, mai tacă-ţi gura!”

„Ai dreptate, am tăcut”.

„Mai bine mergem în Hawaii. Stan, am putea ajunge la aeroport în circa douăzeci de minute. Îndreptându-ne

către vest, am câştiga două ore! Două ore suplimentare, înainte ca Soarele să răsară!”

Nu era deloc proastă: două ore valorau acum mai mult decât orice în lume! Dar varianta asta o analizasem şi eu, când ieşisem să privesc de pe balcon Luna. „Nu e bine. Am muri mai devreme. Ascultă-mă, Leslie, iubito! Când noi am perceput schimbarea intensităţii luminii era cam pe la miezul nopţii. Asta înseamnă că Peninsula California se afla pe faţa întunecată a Pământului în clipa când Soarele s-a transformat într-o novă”.

„Aşa e”.

„De unde concluzia: ne aflăm cel mai departe de unda de şoc”.

Leslie clipi din ochi. „Nu înţeleg”.

„Atunci, fii atentă. Întâi explodează Soarele. Din cauza asta, aerul şi apa oceanelor încep să fiarbă într-o clipită, pe toată suprafaţa globului unde este ziuă: După care aburul şi aerul supra-încălzit se răspândesc pretutindeni, *în cea mai mare viteză.* O undă de şoc arzândă se năpusteşte astfel, mugind asurzitor, peste emisfera aflată în întuneric. Chiar în acest moment se apropie de noi, încercuindu-ne aidoma unui laţ. Dar mai întâi va ajunge în Hawaii; aşa cum ai spus, Hawaii e situat cu două ore mai aproape de linia apusului de soare”.

„Prin urmare, n-o să mai apucăm zorii. N-o să mai trăim, nici măcar atât”.

„Nu”.

„Explici totul aşa de bine”, rosti ea, cu amărăciune în glas. „Atât de plastic! O undă de şoc arzândă!”

„Îmi pare rău. M-am gândit prea mult la asta. M-am tot întrebat cum o să fie”…

„Te rog, ajunge!” Se apropie şi-şi culcă faţa pe umărul meu. Plângea încetişor. Am cuprins-o cu un braţ, pe celălalt folosindu-l ca să-i frecţionez gâtul şi am rămas aşa, urmărind norii în mişcare, fără să mă gândesc la cum va arăta ceea ce avea să vină.

Nu m-am gândit nici la inelul de foc ce se închidea

tot mai aproape în jurul nostru.

Oricum, nu era imaginea cea mai potrivită.

M-am gândit, în schimb, la felul cum fierseseră oceanele de pe cealaltă faţă a Pământului, astfel încât la început unda de şoc fusese compusă aproape în întregime numai din aburi. M-am gândit la milioanele de kilometri pătraţi pe care trebuise să le traverseze şi la faptul că, în momentul când va ajunge la noi, va fi mai rece şi mai umedă. Iar mişcarea de rotaţie a Pământului o va transforma într-un vârtej, ca atunci când dai drumul la apă dintr-o cadă.

Două uragane din aburi fierbinţi, rotindu-se fiecare în alt sens, unul către nord, altul către sud – aşa avea să înceapă totul. Ne puteam socoti norocoşi: California urma să se afle aproape de centrul aceluia din nord.

Un uragan din aburi fierbinţi… Capabil să ridice un om de la pământ, să-l fiarbă în aer, apoi să smulgă de pe el carnea opărită şi să-l arunce aiurea, cine ştie unde. Avea să doară îngrozitor…

Nu vom mai vedea nicicând răsăritul Soarelui. Într-un fel, era păcat: totul va fi atât de spectaculos!

Fâşii groase de nori, egal depărtate între ele, se deplasau de-a curmezişul cerului, acoperind stelele cu o mişcare foarte rapidă. Jupiter păli, apoi dispăru. Să fi început deja totul? Un fulger incandescent ţâşni dintr-odată.

„Aurora”, am spus eu.

„Poftim?”

„Soarele, la rândul lui, emite o undă de şoc. Vom avea, prin urmare, o auroră cum nu s-a mai văzut”.

Pe neaşteptate, Leslie izbucni într-un râs neplăcut. „Pare atât de ciudat să stăm aici, la colţ de stradă şi să discutăm toate astea! Stan, oare nu cumva visăm?”

„Putem să-i spunem şi aşa…”

„Nu. Cea mai mare parte a rasei umane trebuie să-şi fi încheiat deja existenţa”.

„Mda…”

„Şi nu există niciun loc unde să putem merge”.

„Ei, fir-ar să fie, chestia asta ţi-ai imaginat-o şi singură, de multă vreme. De ce trebuie s-o discutăm acum, iar?”

„Ai fi putut să mă laşi să dorm”, rosti ea, amar. „Tocmai mă furase somnul când mi-ai şoptit la ureche”.

M-am abţinut să-i răspund. Era perfect adevărat.

„Cârnăciori fierbinţi”, îmi cită ea cuvintele. Apoi: „De fapt, nu era o idee rea. Mai întrerupeam şi eu regimul!”

M-a pufnit râsul.

„Şi mai termină odată cu hlizeala!”

„Am putea merge acasă. La tine… sau la mine… Să ne culcăm”.

„Aşa ar trebui. Dar nu vom putea dormi, nu-i aşa? Nu, nu-mi da răspunsul. Luăm somnifere şi peste cinci ore de-acum încolo ne trezim ţipând… Mai bine nu mă culc deloc. Cel puţin în felul ăsta o să ştim ce se întâmplă”.

Dar dacă am lua toate pilulele… N-am spus-o însă cu voce tare, în loc de asta, am spus: „Ce-ai zice atunci de un picnic?”

„Unde?”

„Eu ştiu? Poate pe plajă… Ce importanţă are? Ne putem decide mai târziu”.

4.

Toate pieţele erau închise. De ani de zile eu foloseam însă magazinul de băuturi de lângă localul Red Bam. Ne vândură paté de ficat, biscuiţi, două sticle de şampanie de la gheaţă, şase feluri de brânză şi al naibii de multe soiuri de alune – am luat câte unul din fiecare –, iarăşi biscuiţi, nişte apetitive congelate, o sticlă de trei sferturi plină cu coniac vechi, pentru care am plătit douăzeci şi cinci de dolari, încă o sticlă de trei sferturi cu Cherry Heering pentru Leslie, şase cutii de bere şi Bitter Orange…

În vreme ce îndesam toate astea într-unul din cărucioarele mai mult simbolice ale magazinului, afară începu să plouă. Picături dolofane izbiră în rafale uriaşa faţadă de sticlă a clădirii. Vântul urla pe după colţuri.

Vânzătorul se înfierbântase de-a binelea, s-ar fi zis că e gata să plesnească de-atâta energie. Toată noaptea nu făcuse altceva decât să urmărească Luna. „Şi-acum asta!”, exclamă el, împachetându-ne prada în nişte pungi. Era un omuleţ în vârstă, musculos, cu umerii şi braţele groase. „În California nu plouă niciodată *în felul ăsta.* Picăturile cad greu şi drept – când totuşi cad. Şi e nevoie de multe zile ca apa să se acumuleze”.

„Ştiu”. Cuprins de un sentiment de vinovăţie, i-am semnat un cec. Mă cunoştea de suficient de mult timp ca să aibă încredere în mine. Iar cecul era bun, avea acoperire. Atâta doar că înainte de ora deschiderii se va fi transformat deja în cenuşă, iar băncile lumii – toate, fără excepţie – vor fi fiert bolborosind sub căldura Soarelui. Dar asta nu era vina mea.

Omuleţul ne îndesă pachetele în cărucior, apoi se îndreptă către uşă. „Ei, şi când ploaia se va încetini, fugim repede afară cu pachetele. Sunteţi gata?” M-am pregătit să deschid uşa, Ploaia cădea torenţial, în şuvoaie groase prelingându-se pe geam. La un moment dat se opri, deşi apa încă se mai scurgea în josul ferestrei. „Acum!”, ţipă vânzătorul. Am deschis uşa cu putere şi am ieşit. Râdeam ca nişte apucaţi, când am ajuns la maşină. În jurul nostru, vântul urla măturând stropii şi împroşcându-ne cu ei.

„Am ales momentul potrivit. Ştiţi de ce mi-aduce aminte vremea asta? De Kansas”, spuse vânzătorul. „De Kansas, în timpul unei tornade”.

Pe neaşteptate, cu o iuţeală de necrezut, cerul se umplu de grindină. Am scos o exclamaţie de surpriză şi ne-am ferit, în vreme ce automobilul hodorogea sub izbiturile unui milion de mici lovituri. Am descuiat portiera, trăgându-i după mine pe Leslie şi pe vânzător. Ne-am plecat capetele pline de cucuie şi am privit afară, la piatra

albă ricoşând pretutindeni în jur.

Vânzătorul pescui din gulerul cămăşii o piatră mică şi albă. I-o puse în mână lui Leslie, iar aceasta, cu un chiţăit de uimire, mi-o dădu mie. Era rece.

„Grindină!” exclamă vânzătorul. „Acum chiar că nu mai înţeleg nimic”. Nici eu nu înţelegeam. Mă gândeam doar la faptul că totul trebuie să aibă legătură cu nova. Dar ce legătură? Şi cum?

„Trebuie să mă întorc în prăvălie”, zise vânzătorul. Grindina se consumase toată într-o singură şi scurtă rafală. Proptindu-se bine pe picioare, omul părăsi maşina, cu mersul unui marinar care urcă un deal. N-aveam să-l mai vedem niciodată…

Sus, pe cer, norii se îndesau de-a valma, formându-se şi destrămându-se, alunecând unul în urma celuilalt mai iute ca oricând, cu burţile poleite de lumina oraşului.

„Trebuie să fie nova”, rosti Leslie, cutremurându-se.

„Cum aşa? Dacă unda de şoc ar fi ajuns până aici, am fi deja morţi – sau cel puţin surzi. Grindină?”

„Cui îi mai pasă? Stan, *nu mai avem timp!*”

M-am scuturat, la rându-mi, cuprins de fiori. „Perfect. Ce ţi-ar place să faci cel mai mult, în clipa de faţă?”

„Să urmăresc un meci de baseball”.

„E ora două dimineaţa”, i-am atras eu atenţia.

„Asta face imposibile o serie întreagă de lucruri, nu-i aşa?”

„Întocmai. Am dat ultima raită printr-un bar, am asistat la ultimul spectacol de teatru şi am văzut ultimul nostru film… Ce ne-a mai rămas?”

„Să privim vitrinele unui magazin de bijuterii”.

„Vorbeşti serios? Asta-ţi doreşti în ultima ta noapte pe Pământ?”

Reflectă puţin, apoi îmi răspunse: „Da”.

Naiba să mă ia, nu glumea deloc! Nici nu mă puteam gândi la ceva mai aiurea! „Westwood sau Beverly Hills?”

„Amândouă”.

„Uite ce e…”

„Bine, atunci Beverly Hills”.

&

Am mers cu maşina printr-o nouă rafală de ploaie şi grindină – o furtună în miniatură. Am oprit într-un parking, la o jumătate de cvartal distanţă de saloanele „Tiffany”.

Trotuarele erau un fel de baltă continuă. O ploaie indirectă ni se scurgea în cap, de la diferitele niveluri ale clădirilor de deasupra noastră. „Grozav”, zise Leslie. „Trebuie să existe cel puţin o jumătate de duzină de giuvaiergerii la care se poate ajunge mergând pe jos”.

„Eu tocmai mă gândeam să mergem cu maşina”.

„Nu, nu, nu – nu asta-i atitudinea cea mai potrivită. Vitrinele magazinelor se privesc de aproape, mergând pe trotuar. Aşa-i obiceiul”.

„Dar ploaia…”

„N-ai să mori de pneumonie. N-o să ai timp”, zise ea, mai mult decât sinistru.

Cei de la „Tiffany” aveau o mică reprezentanţă în Beverly Hills, noaptea însă, normal, nu puneau în vitrină cine ştie ce lucruri costisitoare. Doar câteva jucării fascinante, asta era tot.

Am dat colţul pe Rodeo Drive – şi câtă bogăţie se ascundea acolo! „Tibor” ne arăta o mare varietate de inele – ornamentate sau în stil modernist, uriaşe sau minuscule, cu tot soiul de pietre preţioase ori semipreţioase. De cealaltă parte a străzii, „Van Cleef and Arpel” expuneau broşe, ceasuri bărbăteşti cu aspect elegant, brăţări în care erau încastrate mici ceasuri de damă; în sfârşit, o vitrină întreagă adăpostea numai diamante.

„Oh, ce minunăţie!”, şopti cu glas pierdut Leslie, vrăjită parcă de irizaţiile orbitoare ale cristalelor. „Îţi dai seama cum trebuie să arate ziua?!… Uau!”

„Nu, ăsta-i un gând prea blând. Imaginează-ţi-le în zori, aprinzându-se odată cu strălucirea novei, în timp ce vitrinele se sfărâmă ca să lase înăuntru lumina sângerie a zilei… Nu vrei nicio bijuterie? Lănţişorul de pus la gât?”

„Cum, *chiar* pot să-l iau? Hei, stai aşa, n-auzi, am glumit! Astâmpără-te, prostule, trebuie să fie plin de semnale de alarmă”.

„Ascultă, nimeni n-o să mai poarte fleacurile astea de-acum şi până în zori, aşa că de ce nu le-am lua noi pe cele mai frumoase?”

„Ne-ar prinde imediat”.

„Mă rog, *tu* ai spus că vrei să vezi vitrinele magazinelor de bijuterii…”

„Da, dar nu vreau să-mi petrec ultimele ore într-o celulă. E drept, dac-ai fi adus maşina, am fi avut ceva şanse…”

„… S-o întindem. Corect. Eu am v*rut să* aduc maşina…” La acest punct al discuţiei ne-a pufnit pe amândoi râsul şi ne-am îndepărtat cu mers clătinat, dar ţinându-ne totuşi unul de altul, pentru echilibru.

Existau peste o jumătate de duzină de magazine cu bijuterii pe Rodeo Drive. Dar nu numai atât. Se mai găseau jucării, cărţi, cămăşi, cravate de o croială ciudată şi îndrăzneaţă. În vitrinele lui „Francis Carr”, un uriaş cub din plastic, plin cu monede nou-nouţe. Ceva mai departe, câteva ceasuri de perete al naibii de ciudate. Numai să te uiţi, fără să cumperi nimic, şi tot era un şoc; dar să ştii că poţi sparge o vitrină şi lua din ea orice, lucruri pe care ţi le-ai dorit enorm de mult!…

Ne-am plimbat ţinându-ne de mână şi legănându-ne braţele. Trotuarele ne aparţineau în întregime; toţi ceilalţi trecători fugiseră, alungaţi de vremea urâtă. Sus, pe cer, norii se mai învolburau încă…

„Îmi doresc să fi ştiut totul dinainte”, zise, pe neaşteptate, Leslie. „Mi-am petrecut ziua cu fleacuri. Şi n-o s-o mai pot recupera niciodată!”

„Ce-ai fi făcut cu timpul disponibil? Te-ai fi dus la un

meci de baseball?”

„Poate… Nu. Faptele nu mai au importanţă acum”. Privi încruntată la rochiile expuse în vitrina unui magazin. „Dar tu ce-ai fi făcut?”

„M-aş fi repezit la Blue Sphere, la un cocteil”, am răspuns pe nerăsuflate. „E un loc fără pereche. Îmi făcusem un obicei din frecventarea lui. Am auzit că acum au şi striptease…”

„N-am fost niciodată într-un asemenea local. Până la cât e deschis?”

„Mută-ţi gândul. E aproape două şi jumătate”.

Leslie privi cu un aer meditativ uriaşele animale de stofă, tolănite în vitrina unui magazin de jucării. „Există cineva pe care-ai fi vrut să-l omori dac-ai fi avut timp?”

„Ei, asta-i, doar *ştii* prea bine că editorul meu locuieşte la New York…”

„De ce tocmai el?”

„Copila mea, de ce-ar vrea orice scriitor să-şi omoare editorul? Pentru manuscrisele pe care le face uitate pe sub alte manuscrise. Pentru cele zece procente ale lui, obţinute pe căi necinstite şi pentru restul de nouăzeci de procente pe care mi le trimite anevoie şi cu întârziere. Pentru…”

Brusc, vântul scoase un muget şi se năpusti asupra noastră. Leslie îmi arătă cu mâna intrându-l unei uşi, ce se nimeri să fie a magazinelor „Gucchi’s”. Am alergat într-acolo şi ne-am cuibărit lângă geam.

Vijelia se umplu dintr-odată cu pietricele mari cât bilele din jocurile copiilor. Undeva se sparse o vitrină şi glasurile subţiri, fragile, ale unor sirene de alarmă se înălţară în furtună. Iar ceea ce purta acum vântul era mai mult decât grindina! Erau adevărate bucăţi de rocă!

Am perceput mirosul şi gustul apei de mare.

Ne-am agăţat unul de altul, în spaţiul larg al intrării la „Gucchi’s”. Am ticluit o frază a cărei viaţă avea să dispară imediat şi am ţipat-o cât mă ţineau puterile: „E vremea novei! Cum naiba de a reuşit să…”. Dar n-am mai fost în stare să-mi aud glasul, iar Leslie nici măcar nu şi-a

dat seama că am ţipat.

Vremea novei! Cum de ne-a ajuns atât de repede din urmă? Trecând peste pol, unda de şoc produsă de nová ar fi avut de parcurs aproximativ patru mii de mile – o călătorie de cel puţin cinci ore.

Nu. Unda de şoc s-ar fi deplasat prin stratosferă, unde viteza sunetului este mai mare, apoi s-ar fi propagat în jos. Trei ore erau prea îndeajuns. Totuşi, mă gândeam eu, n-ar fi trebuit să ne apară ca un vânt crescând treptat în intensitate. Pe cealaltă parte a lumii, Soarele, în explozia lui, smulsese atmosfera, azvârlind-o către stele. Prin urmare, şocul avea să vină ca o singură şi gigantică bubuitură de trăsnet.

O clipă, vântul deveni mai blând. Am luat-o la fugă de-a lungul trotuarului, târând-o şi pe Leslie după mine. Am descoperit un alt intrând al unei uşi, exact în momentul când vijelia se porni iarăşi. Mi s-a părut că aud o sirenă răspunzând semnalelor de alarmă.

La următorul răgaz am ţâşnit, traversând bulevardul Wilshire, şi am ajuns la maşină. Ne-am urcat gâfâind şi am aşteptat să se încălzească radiatorul. Îmi simţeam pantofii mustind de apă, iar hainele ude mi se lipiseră de piele.

„Cât ne-a mai rămas?”, întrebă, ţipând, Leslie.

„Nu ştiu! Ar trebui să mai avem *ceva* timp”.

„Va trebui să organizăm picnicul în interior”.

„La tine sau la mine? La tine”, am hotărât eu şi am tras cu putere de frână.

5.

În Wilshire Boulevard apa era pe alocuri atât de mare, încât ajungea până la bara de protecţie a maşinii. O ploaie grea, neîntreruptă, înlocuise acum rafala de grindină combinat cu lapoviţă. Ceaţa uniformă şi adâncă se târa peste capetele noastre, sfâşiată de vârtejuri deasupra capotei, învolburându-se într-un siaj în spatele acesteia.

Bizară vreme…

Vremea novei… Unda de şoc compusă din abur fierbinte, supra-încălzit, nu se produsese, în locul ei, apăruse un vânt mai curând cald, urlând prin stratosferă, o turbulenţă rotindu-se înspre Pământ pentru a forma ciudate furtuni la nivelul solului.

Am oprit maşina, încălcând legea, la nivelul cel mai de sus al parkingului. O simplă privire către nivelul inferior mi-a arătat că acesta era deja inundat. Am deschis portbagajul şi am scos de acolo două sacoşe de hârtie, înţesate cu alimente.

„Cred că ne-am pierdut minţile”, spuse Leslie, scuturând din cap. „N-o să apucăm niciodată să folosim toate astea”.

„Hai totuşi să le ducem sus, orice-ar fi”.

Îmi râse în faţă. „La ce bun?”

„Pur şi simplu dintr-un moft. Mă ajuţi să le cărăm?”

Cu braţele încărcate, am făcut de două ori drumul până la etajul paisprezece, dar tot ne-au mai rămas câteva colete în portbagaj. „Dă-le încolo”, zise Leslie. „Avem scoicile, sticlele şi alunele. De ce altceva am mai avea nevoie?”

„Brânzeturile. Biscuiţii. Pateul”.

„Lasă-le naibii!”

„Nu”.

„Te-ai ţicnit”, îmi explică ea liniştită, ca să fie sigură că o înţeleg. „Ai putea fi opărit de viu la întoarcere! S-ar putea să nu mai avem de trăit decât puţine minute, iar ţie îţi arde să faci provizii pentru o săptămână! *De ce?”*

„Prefer să nu-ţi spun, deocamdată”.

„Atunci, pleacă!” Trânti uşa cât o ţineau puterile.

Ascensorul mă puse la grea încercare. M-am întrebat dacă nu cumva Leslie avea dreptate. Aici, în inima clădirii, ţipătul vântului se auzea înăbuşit, dar poate că undeva furtuna era pe cale să smulgă cablurile electrice, lăsându-mă pradă unei cutii întunecate… Am reuşit să cobor, totuşi,

până la parter.

În incinta nivelului superior al parkingului, apa îmi atingea genunchii…

A doua surpriză a fost faptul că lichidul era călduţ, aidoma conţinutului uitat al unei căzi pline, prea neplăcut ca să te bălăceşti înăuntru. Aburul se închega la suprafaţa apei, adunându-se apoi într-un vânt ce urla prin camera de beton, încât s-ar fi zis că e urletul celor osândiţi.

Un nou chin, drumul de întoarcere… Şi dacă ceea ce gândisem s-ar împlini, dacă un jet şuierând, de abur supra-încălzit, m-ar izbi acum… Mi-aş da seama cât am fost de tâmpit… Dar uşile se deschiseră, fără ca luminile să fi pâlpâit măcar.

Leslie, însă, n-a vrut să mă lase în apartament.

„Pleacă!”, strigă ea, prin uşa închisă. „Du-te să-ţi mănânci brânza şi biscuiţii unde te-o tăia capul!”

„Aştepţi pe un altul?”

Asta a fost o greşeală din partea mea. N-am mai primit niciun răspuns.

Cu oarecare aproximaţie, puteam să-mi dau seama în ce consta punctul ei de vedere. Drumul în plus, pentru bagajele rămase în maşină, nu era atât de important încât să faci din el un obiect de dispută, dar de ce trebuia să existe un astfel de drum? Cât timp urma să mai dureze iubirea noastră? O oră, cel mult, dacă aveam noroc. Atunci, de ce să dai înapoi din faţa unui argument de asemenea soliditate? Doar pentru a proteja un lucru prea puţin important, cum era acum hrana?

„N-aveam de gând să aduc toate astea sus!”, am strigat cât mă ţinea gura, în speranţa ca voi fi auzit dincolo de uşă. Vântul era probabil de trei ori mai puternic pe cealaltă parte a clădirii. „Dar s-ar putea să avem nevoie de hrană pentru o săptămână! Şi de un loc unde să ne adăpostim!”

Tăcere. Am început să mă întreb dacă aş fi în stare să sparg uşa cu piciorul. Sau ar fi mai bine să aştept pe culoar? În cele din urmă, ea ar trebui să…

Brusc, uşa se deschise. Leslie era palidă la faţă. „A fost atât de crud totul…”, zise, ceva mai liniştită.

„Nu-ţi pot promite nimic. Am vrut să aştept, dar tu ai forţat nota… M-am întrebat într-una dacă Soarele a explodat cu adevărat”.

„Tocmai în asta constă cruzimea. Abia începusem să mă obişnuiesc cu ideea”. Se rezemă cu faţa de tocul uşii. Obosise, era frântă şi – mai ales – înfrântă. Prea târziu încercasem s-o fac să reziste.

„Ascultă!”, i-am spus. „Totul a fost o eroare. Ar fi trebuit să apară o auroră boreală în stare să lumineze cerul nopţii peste tot, între cei doi poli. O undă de şoc formată din particule ivite prin explozia Soarelui, propagându-se doar cu puţin sub viteza luminii, s-ar fi înfipt în atmosferă ca un… mă rog, am fi zărit focuri albastre deasupra fiecărei construcţii!

„Pe lângă asta, furtuna a venit prea încet”, am răcnit eu, încercând să mă fac auzit pe deasupra tunetelor. „O novă ar fi risipit atmosfera unei întregi jumătăţi de planetă. Unda de şoc s-ar fi deplasat în jurul feţei aflate în noapte cu un zgomot capabil să sfărâme toate geamurile din lume, în acelaşi timp! Ba mai mult, să crape betonul şi marmura – iar aşa ceva, iubito, nu s-a întâmplat. Prin urmare, am început să-mi pun întrebări”.

Cuvintele ei se pierdură într-un murmur: „Atunci despre ce e vorba?”

„O protuberanţă. Cel mai rău…”

Îmi strigă în faţă, ca într-o acuzaţie: „O protuberanţă! O flamă solară! Crezi că Soarele s-ar putea aprinde deodată…”

„Ei, hai, potoleşte-te…”

„… Că ar putea transforma Luna şi planetele în tot atâtea torţe, după care să se stingă ca şi cum nimic nu s-a întâmplat? Oh, prostule!…”

„Pot să intru?”

Păru surprinsă. Se dădu la o parte, iar eu m-am aplecat şi, luându-mi bagajele, am pătruns în apartament.

Uşile din sticlă zăngăneau ca şi cum nişte uriaşi ar fi bătut în ele, gata să-şi croiască drum până la noi. Prin crăpături, ploaia se strecurase, formând pe covor mici băltoace întunecate.

Am aşezat sacoşele pe masa din bucătărie. Am găsit pâine în frigider şi am strecurat două felii în prăjitor. În timp ce pâinea se rumenea, am deschis o cutie cu paté de ficat.

„S-a dus telescopul meu”, rosti Leslie. Fapt uşor de constatat: doar trepiedul se mai afla în balcon, răsturnat pe-o parte.

Am răsucit sârma de la dopul unei sticle de şampanie. Pâinea prăjită trosni şi Leslie găsi un cuţit cu care unse ambele felii cu paté de ficat. Am ţinut sticla lângă urechea ei, imaginându-mi că voi declanşa un şir de reflexe condiţionate.

Un zâmbet fugar îi străbătu chipul, în vreme ce dopul ţâşni cu zgomot sec. „Ar trebui să ne stabilim locul de picnic aici, în spatele tejghelei. Mai devreme ori mai târziu, vântul are să sfărâme uşile şi să împroaşte cioburile în toate părţile”.

Excelentă idee! M-am strecurat dincolo de peretele despărţitor şi am adunat toate pernele aflate pe pat şi pe sofa, după care m-am întors cu ele în bucătărie. Am aranjat un culcuş numai al nostru…

Era un fel de învelitoare. Tejgheaua bucătăriei, înaltă de trei picioare şi jumătate, ne ajungea exact până deasupra capetelor, iar bucătăria însăşi avea o lărgime care ne permitea doar să ne mişcăm în voie coatele. Podeaua, în clipa de faţă, era plină de perne. Leslie turnă şampania în pahare de coniac, umplându-le până la refuz.

Am căutat un toast potrivit, dar erau prea multe posibilităţi şi toate descurajante. Am băut fără să toastăm, apoi am pus grijulii paharele jos şi ne-am strecurat unul în braţele celuilalt. Puteam sta astfel, faţă în faţă, sprijinindu-ne reciproc.

„O să murim”, spuse Leslie.

„Poate că nu”.

„Obişnuieşte-te cu ideea. Eu am făcut-o”, mărturisi ea. „Uită-te la tine, în clipa asta eşti tot numai nervi. Înspăimântat de moarte. Nu-i aşa că a fost o noapte minunată?”

„Unică. Aş fi vrut să ştiu din vreme, ca să vin să te iau la masă”.

În exterior, tunetul izbucni într-un şir de şase explozii, ca bombele pe parcursul unui raid aerian. „Şi eu la fel”, îmi răspunse ea, când ne puturăm auzi din nou.

„Aş fi vrut să ştiu încă de după-amiază”.

„Bomboane fondante…”

„Farmer’s Market! Arahide răscoapte! Şi tu pe cine-ai fi omorât dac-aveai timp?”

„Exista o fată, la mine, la facultate…”

…Şi se făcea vinovată de rivalitatea frăţească din sânul grupului, cel puţin asta era ceea ce pretindea Leslie. Apoi eu am numit pe un editor care nu contenea să-şi schimbe mereu părerile, Leslie pe una dintre fostele mele iubite, iar eu pe singurul ei prieten dinaintea mea despre care ştiam. Pentru ca în final să căutăm ceva distractiv. Pe frate-meu, Mike, de pildă, care într-un an uitase că e ziua mea de naştere, diavolul…

Luminile pâlpâiră, apoi îşi recăpătară strălucirea.

„Crezi, într-adevăr, că Soarele ar putea reveni la normal?”, întrebă Leslie, ca din întâmplare.

„*Ar fi şi cazul!* Altfel suntem nişte oameni morţi. *Acum* aş vrea să pot observa planeta Jupiter…”

„Las-o-n pustiu, răspunde-mi la ce te-ntreb! Crezi că a fost vorba de o flamă solară?”

„Da”.

„De ce?”

„Piticele galbene nu se transformă în nove”.

„Şi dacă a noastră o face totuşi?”

„Astronomii ştiu o mulţime de lucruri despre nove”, am răspuns eu. „Mai multe decât îţi imaginezi. Îşi pot da

seama de apariţia lor cu luni de zile înainte. Soarele este o pitică galbenă din clasa G zero. Stelele de acest gen nu devin cu niciun chip nove. Nu înainte de a părăsi secvenţa principală, iar pentru o asemenea transformare e nevoie de timp – milioane de ani”.

Leslie mă izbi uşor cu pumnul în spate. Stăteam cu obrazul lipit de-al ei; nu-i puteam zări chipul. „Nu vreau să cred ce-mi spui. Nu îndrăznesc… Stan, până acum nu s-a mai întâmplat nimic similar. De unde ştii că e cum spui?”

„S-a mai întâmplat”.

„Poftim? Nu cred. Ar fi rămas urme: „

„Îţi aminteşti de prima coborâre pe Lună? Aldrin şi Armstrong?”

„Bineînţeles. Am urmărit-o amândoi la Earl’s Lunar Landing Party”.

„Au aselenizat pe cel mai întins şi mai neted loc ce s-a putut găsi pe Lună. Au trimis de acolo mai multe ore de film cu imaginea tremurată, au luat o mulţime de fotografii foarte clare şi au lăsat prin tot locul urme bine întipărite în sol. Iar când s-au întors acasă, au adus cu ei o bocceluţă de pietre.

Îţi aminteşti? Oamenii spuneau că numai pentru atât, drumul a fost cam lung. Dar primul lucru pe care oricine l-a observat în privinţa acelor roci a fost faptul că ele erau pe jumătate topite.

Cândva, în trecut, hai să zicem în ultima sută de mii de ani – nu avem niciun semn care să ne facă să plasăm totul mai devreme –, Soarele s-a aprins dintr-odată. Nu a rămas fierbinte suficient timp cât să lase urme pe Pământ. Dar Luna nu are o atmosferă s-o protejeze. Toate rocile de pe partea luminată s-au topit”.

Aerul era fierbinte şi umed. Mi-am dat jos haina grea din pricina ploii. Am scos din buzunar chibritul şi ţigările, mi-am aprins una şi am suflat fumul pe lângă urechea lui Leslie.

„Totuşi… ne-am aduce aminte. Nu se poate să fi fost chiar *atât de rău”.*

„Nu sunt aşa de sigur. Imaginează-ţi că totul s-a petrecut deasupra Pacificului. N-ar fi fost *chiar atât de multe pagube.* Sau deasupra celor două Americi. Ar fi sterilizat un număr de plante şi animale, ar fi pârjolit o mulţime de păduri şi cine-ar fi remarcat? Soarele, atunci, a revenit la normal. E posibil s-o facă şi de data asta. Astrul nostru e o stea variabilă în proporţie de patru la sută. Dar poate că limitele variaţiei sale sunt mai mari de-atât, poate că totul se întâmplă mult mai des".

Ceva se nărui în dormitor. O fereastră? Un vânt umed ne învălui, iar scârţâitul furtunii păru să crească în intensitate.

„Atunci înseamnă că am putea supravieţui", rosti Leslie cu voce ezitantă.

„Cred că ai atins miezul problemei. Noroc!" Am dat de paharul de şampanie, mai mult pe pipăite, şi l-am băut până la fund. Trecuse de ora trei dimineaţa şi uraganul bătea la uşa noastră.

„N-ar trebui să facem ceva pentru asta?"

„Facem".

„Să fugim înspre dealuri! Stan, or să fie inundaţii mari!"

„Aşa va fi, dar nu se vor ridica atât de sus. Paisprezece etaje... Ascultă, m-am gândit şi la asta. Suntem într-o clădire care – prin construcţia ei – este rezistentă la cutremure. Chiar tu însăţi mi-ai spus acest lucru. Ar fi nevoie de mai mult de un uragan ca s-o doboare!

Cât despre mersul spre coline... ce coline? Oricum n-am ajunge prea departe, noaptea şi cu străzile inundate. Să zicem că am urca în munţii Santa Monica; şi ce-i cu asta?! Alunecări de noroi, iată la ce ne putem aştepta. Regiunea în care ne aflăm nu va ţine multă vreme piept la cele ce urmează. Protuberanţa trebuie să fi evaporat suficient de multă apă ca să poată crea un nou ocean. O să plouă continuu, timp de patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi! Iubito, acesta e locul cel mai sigur la care am fi

putut ajunge astă-noapte!”

„Şi dacă se vor topi calotele polare?”

„Eeei, păi… suntem destul de sus, chiar şi pentru o astfel de eventualitate. Hei, dar poate că ultima protuberanţă a fost la originea potopului lui Noe. Poate că şi acum totul se întâmplă la fel. Mai mult ca sigur, nu există loc pe Pământ care să nu se afle în clipa de faţă în raza unui taifun. Cele două uragane uriaşe, rotindu-se în sensuri contrare, probabil că s-au fărâmiţat deja în sute de mici furtuni…”

Uşile de sticlă explodară în încăpere. Ne-am ferit, în timp ce vântul urla în preajmă, aruncând asupra noastră picături de ploaie şi sfărâmături de sticlă.

„Cel puţin avem ce mânca!”, am răcnit eu. „Dacă potopul ne izolează aici, o să avem din ce rezista!”

„Dar dacă se întrerupe curentul electric, cu ce mai gătim? Iar frigiderul…”

„O să gătim tot ce poate fi gătit. Fierbem toate ouăle…”

Vântul se ridică iarăşi în jurul nostru. Am renunţat să mai vorbesc.

Ploaia caldă ne împroşcă orizontal, lăsându-ne uzi leoarcă. Să încerc să gătesc în plină furtună? Fusesem un idiot; aşteptasem prea mult. Dacă am încerca să fierbem acum apa, vântul ne-ar arunca-o drept în faţă. La fel s-ar întâmpla cu grăsimea încinsă…

„Să folosim cuptorul!”, ţipă Leslie.

Bineînţeles. Cuptorul n-avea cum să dea peste noi!

L-am reglat la 400° şi am pus înăuntru ouăle, într-o oală cu apă. Am scos toată carnea din sertarul frigiderului şi am îndesat-o într-o tigaie, la fript. Două anghinare le-am pus la fiert în altă oală. Restul legumelor puteau fi consumate ca atare.

Ce-a mai rămas? am încercat să mă gândesc.

Apa. Dacă energia electrică se va întrerupe, atunci e foarte probabil că se vor întrerupe şi apa şi telefonul. Am deschis robinetul de la chiuvetă şi am început, să umplem

tot soiul de obiecte: oale cu capac, filtrul de cafea folosit de Leslie la petreceri (încăpea în interiorul lui conţinutul a treizeci de ceşti), găleata. În mod clar, Leslie se gândea că am înnebunit, dar nu puteam să mă încred în ploaie ca sursă de apă; n-o puteam controla.

Zgomotul. Deja renunţasem să mai strigăm ca să-l putem acoperi. Patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi de felul ăsteia, şi la sfârşit am fi surzi ca nişte bolovani. Vată? Era prea târziu ca să încerc să ajung la baie. Şerveţele! Le-am rupt bucăţi, le-am făcut cocoloaşe, apoi am încropit patru tampoane pentru urechi.

Facilităţi sanitare? Un motiv în plus ca să aleg locuinţa lui Leslie, şi nu pe a mea. Când instalaţia de canalizare îşi va înceta funcţionarea, o să ne rămână totuşi balconul.

Iar dacă viitura se va ridica peste etajul paisprezece, atunci exista posibilitatea refugierii pe acoperiş. Douăzeci de niveluri mai sus… Mai exista un caz: ca apa să se înalţe încă şi mai mult de-atât. Dar asta ar însemna că la sfârşit vor rămâne în viaţă al naibii de puţini oameni.

Şi totuşi, dacă era o novă…?

Am tras-o pe Leslie mai aproape de mine, iar cu mâna liberă mi-am aprins o nouă ţigară. Dacă în cele din urmă s-ar fi dovedit că e vorba despre o novă, atunci toate planurile erau zadarnice. Dar le-aş fi făcut oricum. Nu încetezi să-ţi faci planuri doar pentru că nu mai exista speranţă!…

Presupunând că uraganul se va transforma într-un şuvoi de abur supra-încălzit, o să ne rămână iarăşi ca soluţie balconul. În cursa către moarte, un salt peste balustradă era preferabil, decât să fii opărit de viu.

În momentul ăsta, nu era însă cazul să vorbească despre aşa ceva.

&

Oricum, e foarte probabil că şi Leslie a analizat toate

posibilităţile…

Luminile s-au stins în jurul orei patru dimineaţa. Am închis cuptorul, pentru cazul în care energia electrică ar reveni. O oră până să se răcească, după care aveam să pun mâncarea în frigider.

Leslie adormise, stând în braţele mele. Cum putea să doarmă, oare, fără să ştie? I-am înghesuit nişte perne la spate şi am culcat-o încetişor peste ele.

O vreme am zăcut întins cu faţa în sus, fumând şi urmărind lumina ce desena umbre pe tavan. Împreună, mâncasem tot pateul de ficat şi băusem o sticlă de şampanie. M-am gândit să destup şi sticla de coniac, dar cu părere de rău am hotărât că e cazul să mă abţin.

Se scurse astfel o lungă perioadă de timp. Nu sunt prea sigur la ce anume m-am gândit. Deşi am reuşit să nu adorm, mintea îmi intrase într-un fel de relaxare. Singurul lucru care ajungea – în mod treptat – până la mine era faptul că tavanul, sub lumina strălucitoare, căpătase o culoare cenuşie.

Mişcându-mă cu grijă, m-am întors pe partea cealaltă. Eram complet ud. Totul în jur era, de altfel, umed.

Ceasul de la mână îmi arăta ora nouă şi treizeci de minute.

M-am strecurat de-a lungul zidului despărţitor, până în sufragerie. Ignorasem atât de multă vreme zgomotele furtunii, încât mi-am adus aminte de ea abia după ce am primit în plină figură mai multe rafale de ploaie caldă, şfichiuitoare. Afară, uraganul îşi vedea de treabă, iar lumina de culoarea cărbunelui cenuşiu se filtra printre norii negri.

Aşa, deci… Prin urmare avusesem dreptate să opresc coniacul. Inundaţii, furtuni, radiaţii intense, focuri iscate din pricina protuberanţei solare – dacă rata distrugerilor era atât de mare pe cât mă aşteptam să fie, atunci banii aveau să devină lipsiţi de valoare. Urma să fim nevoiţi să facem schimb în natură…

Îmi era foame. Am mâncat două ouă şi puţină şuncă –

era încă fierbinte –, iar restul l-am pus deoparte. Aveam hrană pentru circa o săptămână… În niciun caz, însă, o dietă echilibrată. Mai exista şi posibilitatea de a face schimb cu ocupanţii celorlalte apartamente. Ne aflam într-o clădire de mari dimensiuni. Trebuiau să se mai găsească şi apartamente libere, de unde să ne putem aproviziona cu supă la cutii şi alte alimente asemănătoare. Iar dacă apele aveau să mai crească, atunci cu siguranţă că se vor ivi şi refugiaţi de la nivelurile inferioare, care trebuiau luaţi şi ei sub îngrijire…

La dracu’! Am pierdut ocazia de a asista la spectacolul unei nove. În noaptea asta, viaţa fusese simplitatea însăşi. Acum… Aveam oare medicamente? Existau în clădire medici? Vor apărea dizenteria şi tot soiul de alte boli. Va apărea foametea. Nu departe de blocul în care ne aflam, se găsea un magazin cu autoservire: oare voi da prin vreun apartament de un costum părăsit de scafandru autonom?

Dar mai întâi va trebui să trag un pui de somn. După aceea, puteam începe să explorăm clădirea. Lumina cenuşie a zilei devenise parcă ceva mai deschisă. Lucrurile ar putea sta mai rău, mult mai rău… M-am gândit la radiaţiile care trebuie să fi căzut ca o ploaie peste faţa opusă a lumii şi m-am întrebat dacă fiii noştri vor coloniza Europa, sau Asia, sau Africa…

Traducere: ŞTEFAN GHIDOVEANU

ruslan
sagabalian

licitația

— Îmi pare rău, Chu, zise Pap maimuţei care-i şedea pe umăr, mâncând fericită o nucă. Trebuie s-o fac.

Maimuţa îşi ciuli urechile şi îşi înclină capul uşor, de parcă ar fi vrut să-i şoptească ceva la ureche.

Soarele atârna jos, deasupra acoperişului hotelului, încălzind leneş şi fără chef planeta.

Uşile-oglinzi se deschiseră fără zgomot.

Ghianianul oacheş din dosul biroului de recepţie îşi trecea degetele, apatic, peste mărgelele unui rozariu. Văzându-l pe Pap că se apropie, puse rozariul deoparte şi se sili să zâmbească.

— Bun venit pe planeta Ghia. Aţi sosit chiar acum?

— Întocmai, spuse Pap şi adăugă, fără rost: Cu nava de pasageri.

— E prima dv. vizită pe Ghia, nu-i aşa? Intenţionaţi să rămâneţi mai mult?

— Nu ştiu. Depinde…

— Înţeleg. Zâmbetul de pe buzele ghianianului părea încremenit pentru totdeauna. Vreţi să vă-ncercaţi norocul, nu? E un concept complex – norocul – complex şi obscur. Presupun că aţi auzit multe despre planeta noastră, nu?

Pap nu dădu niciun răspuns. Maimuţa continua să-şi mănânce nuca.

— Cred că nu aveţi nevoie de o cameră prea mare, nu? întrebă ghianianul, aruncând o privire la încălţările uzate ale lui Pap, acoperite de un strat gros de praf.

— Aşa e.

— Cantitatea îşi pierde orice sens în faţa nemărginirii Universului. La fel şi Timpul… Dar nu trebuie să vă faceţi griji din pricina asta.

Ghianianul avea chef de filosofie, însă lui Pap îi era foame şi îl cam lua cu leşin de la stomac.

Maimuţa scuipă coaja de nucă direct în faţa ghianianului. Acesta strâmbă din nas o clipă, apoi zâmbi din nou, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Îmi pare rău, zise Pap.

— A, nu face nimic. Ce fel de animal este acesta?

— Este o maimuţă de pe planeta Pământ.

— Foarte nostimă…

(Îmi pare rău, Chu…)

— Aş vrea s-o vând. Cum să procedez?

Ghianianul se aplecă peste birou şi atinse, precaut, maimuţa cu gheara.

— Foarte nostimă, repetă el. Şi ce poate să facă?

Pap luă maimuţa de pe umăr, o aşeză pe birou şi spuse:

— Arată-ne ce poţi face, Chu.

Chu se supuse poruncii. Execută un stat în două labe, legănându-şi, caraghios, labele din spate.

— Acum arată-ne cum calcă doamnele cochete.

Chu păşi ţanţoş de la un capăt la celălalt al biroului.

— Acum fă ca locomotiva…

Chu se supuse.

— Fă ca Pap. Pap sunt eu.

Maimuţa străbătu din nou biroul, imitând cu mare acurateţe mersul stăpânului.

— Mori, Chu!

Chu se întinse pe birou şi înţepeni.

— Poţi să ne arăţi ce făcea ghianianul când am intrat în hotel?

Maimuţa luă imediat rozariul, pe care ghianianul îl pusese deoparte, şi începu să-şi treacă degetele peste mărgele cu un aer plin de importanţă.

— Minunat! Minunat! exclamă ghianianul, hohotind de râs.

— Apropo, rozariul ăsta este tot de pe Pământ, remarcă Pap.

— Adevărat? Dar ghianianul nu se uita la rozariu; mângâia maimuţa. Frumos spectacol! Nostim animal. Foarte, foarte nostim.

— Voi putea oare să-l vând?

— Desigur, replică iute ghianianul. Dar numai la licitaţie. Aici nu există alte forme de comerţ. Veţi primi 25% din suma încasată.

— 25%?

— Întocmai. Să ştiţi că nu e chiar atât de puţin. Dacă nu aveţi nimic împotrivă, puteţi lăsa animalul în grija mea.

— În regulă.

Maimuţa rodea mărgelele rozariului. Pap îşi vârî

mâna în buzunar, scoase trei nuci şi le puse pe birou. Chu îi prinse un deget şi începu să-l sugă, plescăind din buze.

Pap zâmbi. Pentru prima dată de când intrase în hotel.

— Suntem prieteni vechi, explică el.

Ghianianul dădu din cap înţelegător şi îi înmână lui Pap cheia de la cameră.

Pap mai zăbovi câteva clipe, incapabil parcă de a lua o hotărâre.

— Aş putea să mănânc ceva… În contul viitoarei părţi din banii luaţi pe maimuţă?

Ghianianul dădu iar din cap.

— Desigur. Mâncarea vă va fi adusă în cameră. Puteţi să şi dormiţi puţin. Am să vă trezesc înainte de licitaţie.

Maimuţa scoase un ţipăt şi sări pe umărul lui Pap.

— Nu, Chu, zise Pap, luând-o de pe umăr. Tu rămâi aici.

O aşeză pe birou, dar maimuţa îl apucă strâns de deget, nevrând să-i mai dea drumul.

— Mori, Chu! porunci Pap.

Maimuţa dădu drumul degetului şi se întinse supusă pe birou.

— Aveţi cumva vreo cutie sau un alt conteiner? întrebă Pap.

Ghianianul luă de pe birou o cutie mare din tablă, cu fotografia hotelului pe ea, şi-i scoase capacul. Pap ridică maimuţa nemişcată şi o vârî în cutie, împreună cu cele trei nuci. Apoi se întoarse şi se îndreptă spre lift.

*

— De acolo veţi putea urmări licitaţia fără a fi deranjat. Aici, la noi, toate tranzacţiile se fac cu cărţile pe faţă.

Cu aceste cuvinte, ghianianul îl conduse pe Pap într-o cabină mică, unde se aflau un fotoliu şi un ecran luminos.

— Ofertanţii stau şi ei în cabine asemănătoare, explică el, apoi plecă.

Pap se instală în fotoliu.

Numaidecât, pe ecran îşi făcu apariţia cutia din tablă şi Pap zări cu uimire fotografia maimuţei pe capac. Cum de ajunsese acolo, numai Dumnezeu ştia!

— Stimaţi confraţi ghianieni, îl auzi pe ghianian spunând, se oferă astăzi spre vânzare un animal extrem de rar de pe planeta Pământ. Cunoaşteţi, fără doar şi poate, cât de mult s-a micşorat regnul animal din Partea Raţională a Universului. Maimuţa care se va ivi acum din acest conteiner reprezintă cea mai inteligentă specie a animalelor terestre. Este un adevărat prieten al fiinţelor raţionale şi sper să nu greşesc când voi afirma că niciodată – pot accentua din nou? – niciodată nu vă veţi plictisi de compania acestui animal. Metamorfozele lui sunt extrem de plăcute…

(Oare nu se cam întrece cu lauda? gândi Pap.)

— Dar, continuă ghianianul, vă veţi putea convinge şi singuri. Scoase capacul şi pe ecran apăru Chu. Ţinea în labă ultima nucă, pe jumătate mâncată.

— Aşadar, conchise ghianianul, veţi fi acum martorii unor transformări uluitoare ale acestui animal.

Pe neaşteptate, maimuţa dispăru, în locul ei rămase o femeie de pe Pământ, îmbrăcată într-o rochie lungă, neagră, împodobită cu paiete.

Pap îşi ţinu răsuflarea. Se aşteptase să o vadă pe Chu făcând câteva din giumbuşlucurile ei obişnuite, dar ceea ce vedea acum era incredibil, mai incredibil decât visele. Auzise cândva, din întâmplare, că, o dată aflat pe planeta Ghia, trebuia să te aştepţi la orice surpriză; şi totuşi, nu-şi putea crede ochilor.

Femeia zâmbi şi-şi trecu mâna prin păr. Chipul ei parcă-i spunea ceva… ca de altfel şi gestul. Dar Pap nu-şi putea aminti unde o mai văzuse.

Femeia dispăru şi acum pe birou stătea din nou Chu.

Apoi maimuţa se prefăcu într-o maşină de scris, în

care se afla o foaie de hârtie pe jumătate scrisă.

Apoi se preschimbă într-un dud, din care cădeau dude moi.

Apoi într-o barză ce-şi fâlfâia aripile din răsputeri.

Într-un pat vechi, fără un picior.

Într-o carte cu colţurile îndoite, cu o spadă de muşchetar pe copertă.

Într-un şarpe nemişcat, cu top nervii încordaţi.

Şi într-un bătrân, mormăind ceva de neînţeles.

— Observaţi, vă rog, interveni ghianianul, că maimuţa se preface numai în obiecte care există pe planeta Pământ şi pe care le-a văzut cu ochii ei. Transformările în sine nu ne pot surprinde pe noi, ghianienii. Dar transformările ale căror rezultate nu le cunoaştem dinainte sunt foarte interesante. Cât de exotice sunt! Ce valoare cognitivă au asemenea transformări! După umila mea părere, cunosc destule lucruri de pe Pământ, însă metamorfozele maimuţei mi-au îmbogăţit cunoştinţele în mod apreciabil. Să facem acum un experiment foarte simplu.

Un ghianian tânăr – un băiat – apăru în cadru, se apropie de birou şi întinse iute una din gheare către maimuţă.

— N-o atinge, băiete, zise ghianianul şi adăugă, mai tare: ia spune-ne ce-ai vrea tu să ai acum.

Băiatul se gândi o clipă, apoi spuse:

— Un gurlik.

— Pe Pământ nu există gurliki. Fă, te rog, o descriere a ceea ce-ţi doreşti.

— Păi… băiatul îşi frecă fruntea şi închise ochii. E gustoasă… rece…

Vru să mai spună ceva, dar Chu se şi prefăcuse într-un conteiner plin cu calupuri de îngheţată.

— Vom păstra un calup ca să se poată preface la loc în maimuţă. Altfel ce ne-ar mai rămâne pentru vânzare? glumi ghianianul. Celelalte îţi stau la dispoziţie, băiete.

Trebuie să fie delicioase. Ai grijă să nu mănânci prea mult.

Conteinerul fu luat de pe birou, iar băiatul dispăru din cadru. Ghianianul aşteptă un moment ca bucata de îngheţată care mai rămăsese să se preschimbe în Chu.

— Această maimuţă a dus o viaţă interesantă pe Pământ şi a văzut o mulţime de lucruri. Dar acolo nu poseda minunata capacitate pe care a dobândit-o aici, pe Ghia. Gândiţi-vă numai – oricare dintre dv. ar putea deveni proprietarul ei. Aşa că faceţi, vă rog, prima ofertă!

(Pe panoul de control apăru numărul 20.)

— Douăzeci. Doar douăzeci, anunţă ghianianul, dezamăgit.

(Pe panou apăru 40.)

— Patruzeci, citi răspicat ghianianul, fără entuziasm.

(50!)

Vocea ghianianului deveni mai fermă.

(65!)

Ghianianul îşi ciuli urechile.

(70!)

Vocea îi căpătă o tonalitate veselă.

(100!)

Pap nu mai putea gândi limpede. Creierul nu mai voia să-l asculte. Degetele îi apucară strâns braţele fotoliului. Privi ecranul cu ochii pierduţi.

Chu mâncase ultima nucă şi acum rodea mărgelele rozariului.

— Ei, licitaţia a început să devină serioasă. O sută patruzeci!

(Ah, Doamne! Ce se-ntâmplă?) Gândul acesta răsări pe neaşteptate din cele mai ascunse unghere ale conştiinţei lui Pap. La început rămase înmărmurit, apoi îl apucară furiile.

(Ah, Doamne! Peste o clipă Chu va deveni proprietatea unui ghianian!)

Degetele i se desprinseră singure de pe braţele fotoliului. Acum se mişcau într-o direcţie precisă. Formară

150 pe panoul de control.

170 scânteie în replică.

Chu îşi aruncă rozariul în jurul gâtului şi chiţăi de plăcere.

Pap formă 180.

200 apăru pe panou!

Pap formă 210.

— Văd că începeţi să înţelegeţi adevărata valoare a acestei încântătoare creaturi terestre…

235!

Degetele tremurânde ale lui Pap făcură o nouă ofertă: 240.

(Ah, Doamne! Ce se întâmplă?)

Acest gând revenea iar şi iar în mintea lui Pap şi nu-l lăsa să se gândească la nimic altceva.

Acum numerele se schimbau atât de repede încât ghianianul de abia izbutea să le citească. Uitase de mult să mai facă vreun comentariu.

Maimuţa se prefăcu în statuia de marmură a unui războinic călare, într-o oglindă, într-un sarcofag şi într-o şină de cale ferată.

(290)

Cursa nebună a numerelor încetă. Panoul de control păru că-şi ia o clipă de răgaz. Invizibilul nerv ce lega toate cabinele se destindea…

(300)

Apoi se încorda din nou, doar pentru a ceda peste o secundă. Pap ştia un singur lucru: nervul trebuia să cedeze acolo, în cabina lui. Aşa că formă 400.

Mai încercară, totuşi, să supraliciteze. Cineva se străduia, cu încăpăţânare, să obţină acea minune terestră, neştiind că avea să-i aparţină lui Pap.

Chu se preschimbă într-un ceas de masă, apoi într-o piatră funerară.

Pap reteză nervul. Formă…

— O mie?! anunţă ghianianul, mai mult ca o

întrebare.

Şi repetă.

Apoi mai repetă o dată. Mâinile lui Pap atârnau din fotoliu lipsite de vlagă.

La fel şi nervul.

— Animalul a fost vândut! Acum îmi voi ruga asistentul să-l ducă proprietarului.

Soarele atârna deasupra, inert ca mai înainte. Dar devenea din ce în ce mai fierbinte.

Pap părăsi cabina clătinându-se. Chu îi sări pe umăr. Pap o prinse de labe, o strânse la piept şi începu să alerge.

— Aşteptaţi! Nu aţi dat banii! se auzi în urma lui.

Copleşitoarea oboseală dispăruse pe neaşteptate. Pap alerga de parcă ar fi fost în transă, fără să-şi mai simtă corpul, strecurându-se prin deschizăturile înguste ale străzilor necunoscute. Casele acum se adunau la un loc, acum se împrăştiau în faţa lui, ca un evantai.

Se opri într-un loc pustiu, înconjurat de linişte. Înaintea lui se înălţa un deal întunecat, sinistru.

Pap aşează maimuţa jos şi-i porunci să se prefacă în femeia în rochie neagră, împodobită cu paiete. Dar Chu nu-i acordă nici cea mai mică atenţie: culegea pietricele colorate de pe jos şi le muşca, aşa cum îi era obiceiul. Pap se ghemui în faţa ei.

— Chu, te rog…

— Îţi pierzi timpul de pomană. N-ai să obţii ceea ce-ţi doreşti.

Pap se răsuci pe călcâie. În spatele său se afla ghianianul, însoţit de doi gardieni.

— Ţi-ai cumpărat propria maimuţă, continuă ghianianul, şi trebuie s-o plăteşti. Te rog, nu te deranja să ne explici care au fost motivele. Asta nu ne interesează. Şi nu uita: o dată vândute, bunurile devin nereturnabile. Un sfert din preţ e-al tău. Aşa că ne datorezi 750…

Pap sări în picioare şi-l înşfăcă de gât pe ghianian. Voia un singur lucru: să-l sugrume. Dar două perechi de

gheare puternice i se înfipseră în umăr şi-l paralizară.

— Mincinosule! strigă Pap, luându-şi mâinile de pe ghianian.

Ghianianul îşi netezi gulerul mototolit şi, cu imperturbabilitatea lui caracteristică, spuse:

— Aş vrea să-ţi fie clar că noi nu înşelăm niciodată pe nimeni.

Şi arătă spre Chu cu un gest teatral.

Maimuţa se preschimbă din nou în femeia cu rochie neagră. Dar Pap nu reuşi să o identifice. Femeia zâmbi, făcu un pas către el şi se prefăcu la loc în maimuţă.

— Încă o dată, te rog, imploră Pap.

— Ajunge, replică ghianianul.

— Încă o dată, strigă Pap.

I se adresa lui Chu şi nu ghianianului. Însă Chu rămase o maimuţă obişnuită şi, înţelegând porunca stăpânului în felul ei, se făcu că e moartă. Pap o lovi cu piciorul. Maimuţa scoase un ţipăt jalnic, îndepărtându-se în fugă, se opri şi execută, caraghios, un salt pe labele din faţă. Pap aruncă o piatră în ea, apoi o cutie goală, o bară de fier…

Chu se supără şi o luă la fugă.

Însoţit de ghianian şi de cei doi gardieni, Pap urcă dealul şi, când ajunseră în vârf, ghianianul zise:

— Timp de exact 750 zile va trebui să faci aceeaşi muncă, şi arătă spre oamenii care desţeleneau cu târnăcoapele terenul arid de la poalele dealului.

Unul din ei urcă dealul şi-i dădu lui Pap un târnăcop, spunându-i:

— Se mănâncă bine-aici, amice.

Era un pământean.

— Vasăzică şi tu… începu Pap, dar se opri repede.

Se uită din nou la oamenii care trudeau acolo, jos. Nu mai era nevoie să pună întrebări. Înţelesese totul. Apucă târnăcopul.

— Hai, zise pământeanul şi, dându-i un ghiont lui

Pap, începu să coboare.

Soarele, care părea lipit de cer, strălucea cu putere şi devenea neîndurător de fierbinte.

— La revedere, spuse ghianianul.

Gardienii rămaseră pe loc.

— Aşteaptă!

Ghianianul se opri şi se întoarse.

— Ce s-a întâmplat?

— Cât ţine o zi pe Ghia? întrebă Pap.

Ghianianul nu dădu niciun răspuns. Un zâmbet misterios îi flutură pe faţă. Făcu din gheara şi se îndepărtă.

Chu, având în jurul gâtului rozariul uitat de ghianian, îl iertă pe Pap şi-i sări pe umăr.

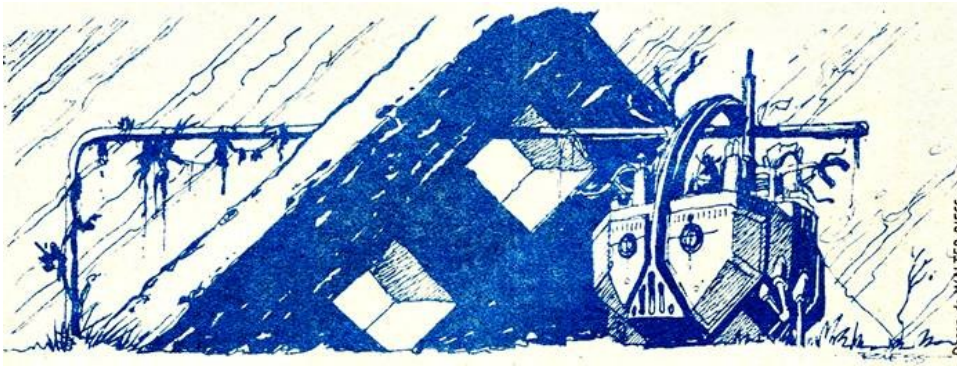

Traducere de PETRU IAMANDI

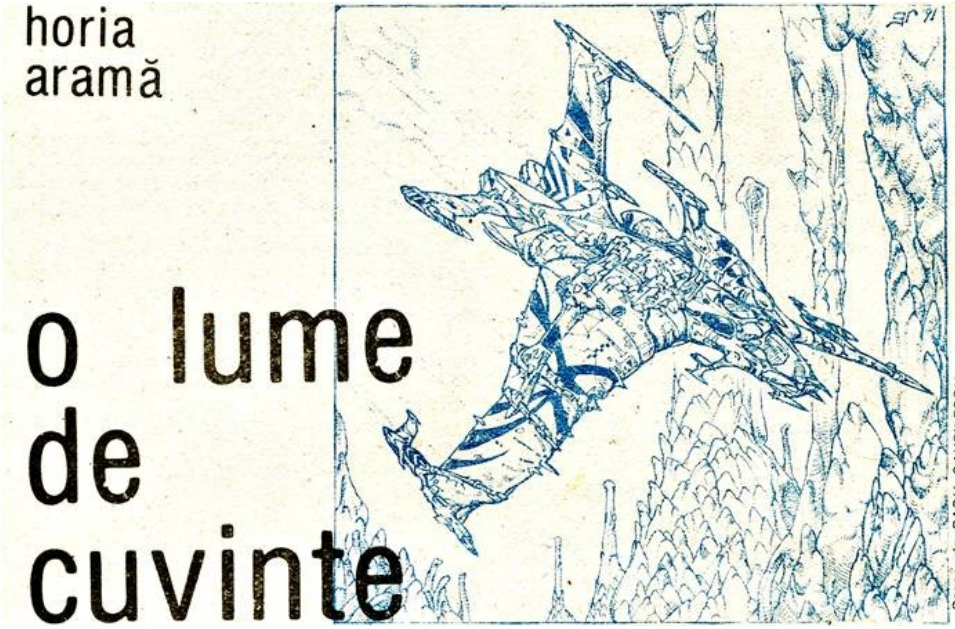

1

Goneau cu acea neobişnuit de rezistentă maşină de teren pe un drum care îşi meritase numele cu multă vreme în urmă, zdruncinaţi până în măduva oaselor. Dar în vreme ce rătăcitorul galactic, obişnuit cu deplasarea lină, insesizabilă a navei sale, se simţea dezarticulat, ceilalţi trei ocupanţi ai maşinii erau zâmbitori şi fericiţi. Aceasta nu pentru că se doreau gazde plăcute. La fel arătau localnicii din vehiculele cu care se întâlneau. Aveau ochii strălucitori, obrazul destins, fruntea senină.

La început astronautul nu a făcut nicio legătură între buna dispoziţie a însoţitorilor săi şi marile inscripţii care traversau din loc în loc, la intervale regulate, drumul pe deasupra lor şi pe care se repeta, misterios, un singur cuvânt.

Într-un loc pancarta fusese probabil doborâtă de vânt şi scoasă în afara şoselei. Faptul a părut că strică dispoziţia celor trei localnici, al căror zâmbet s-a stins lent,

lăsând locul, treptat, unei priviri întunecate, unei ţinute mai puţin drepte, apoi încruntării nedumerite. Din fericire următoarea pancartă era la locul ei. Figurile s-au destins, frunţile s-au netezit, spinările s-au verticalizat. Lumea era iarăşi un paradis, chiar dacă oaspetele nu împărtăşea opinia lor.

Singuraticul nu şi-a permis nici să pună întrebări, nici să-şi folosească tălmaciul universal. S-a mulţumit să memoreze desenul stilizat care închipuia cuvântul.

Apoi au ajuns în oraş. Aici lucrurile s-au complicat. Strada principală era o despicătură şovăielnică între clădirile mizere, nepereche. Şanţuri şi făgaşuri traversau drumul nepavat. Maşina înainta greu, dar buna dispoziţie a celor trei nu scădea. La fel ceilalţi trecători sau conducători de vehicule aveau ochii sclipitori şi obrajii numai zâmbet. Pe străzi, pancartele afişau un cuvânt diferit, după cum alte pancarte, aplicate pe clădiri, purtau însemne cu alte înţelesuri.

Edificiul în care au poposit era un amestec lipsit de graţie între un mamut şi o libelulă. Grinzi disproporţionate susţineau balcoane minuscule, săli meschine aveau plafoane înalte de douăzeci de metri, scări ştirbe se rotunjeau maiestuos către un etaj pipernicit. Dar la vederea inscripţiilor care vegheau deasupra intrării, a scării, la întâlnirea celor din restul încăperilor ochii gazdelor au sclipit de mândrie.

Singuraticul coborâse din maşină cu trupul îndurerat şi respira destul de precipitat urcând scara inegală, dar ceilalţi nu se resimţeau. Dimpotrivă, mereu proaspeţi, păreau că înfloresc pe măsură ce se integrau în interioarele goale.

De astă dată contactul dintre ambasadorii celor două lumi se desfăşura cu pompă. Gazdele rosteau cuvinte mari, formule stufoase le umpleau gura. Puteai crede că te afli înapoi cu o mie de ani la una din curţile terestre cele mai orgolioase.

Rătăcitorul singuratic era uimit nu atât de stilul

înflorit pe care-l preferau localnicii, cât de contrastul dintre măreţia cuvintelor şi modestia substanţei pe care o semnificau. Drumul răscolit pe care străbătuseră oraşul era un mare bulevard, clădirea înghesuită şi neglijată a ceremoniilor oficiale purta numele de palat. Încăperile strâmte se voiau săli, treptele pe care urcase formau o scară de onoare, iar ceea ce se zărea pe ferestrele niciodată spălate alcătuia o metropolă. Improvizaţia nesigură pe care fusese invitat cu gesturi largi să ia loc era un fotoliu, iar personajul care-i acordase audienţa şedea foarte destins pe o improvizaţie asemănătoare, gata să se disloce. Pe spătarul ambelor mobile, ca şi pe celelalte, în semnele tainice ale limbii locale era înscris un cuvânt, acelaşi în cazul mobilelor cu o întrebuinţare identică, altul când piesa de mobilier era destinată unei folosinţe diverse.

N-a fost prea complicat pentru rătăcitorul nostru, care văzuse multe, să presupună că aici fiecare obiect, ba chiar şi clădirile, străzile îşi poartă înscris numele. Logica unei asemenea practici îi scăpa însă, iar lipsa de sens mina orice ipoteză.

Persoanele purtau şi ele ceea ce am fi putut numi cărţi de vizită dacă proporţiile suportului de scris n-ar fi eliminat o asemenea prezumţie. Unii arborau chiar mai multe, ceea ce se opunea oricărei înţelegeri.

În cele din urmă festivitatea se încheie, iar oaspetele din Cosmos a fost invitat iarăşi în vehiculul-mijloc de tortură spre a fi condus către o reşedinţă ce avea să-i aparţină pe toată durata vizitei.

Înainte de a ieşi în stradă, rătăcitorul galactic se văzu oprit în holul principal (o altă figură de stil). Curând era ornat şi el cu două inscripţii de-o palmă fiecare. Obosit şi reticent faţă de aceşti necunoscuţi, eroul nostru îşi opri şi de astă dată pe buze întrebările fireşti. Dar nu se putu împiedica să observe că înşişi cei care-l împodobeau cu inscripţiile respective îşi schimbau fizionomia, treceau de la firescul îndeplinirii unui ordin la o expresie de admiraţie

nemăsurată şi neascunsă. Aceste podoabe izbutiră să-l scoată pe rătăcitorul nostru din calmul său programatic. I se părea ridicol să defileze prin oraş cu inscripţiile pe piept. Cel puţin dacă ar fi ştiut ce înseamnă cuvintele respective! Dar nimeni nu le rostea, drept care traducătorul automat rămânea mut.

Mai departe lucrurile s-au petrecut într-un chip neaşteptat. De cum a ieşit în stradă, aceeaşi pe care venise netulburat, s-a produs animaţie, mulţimea s-a adunat strâns în juru-i, sute şi sute de ochi strălucitori, însoţindu-şi strigătele de bucurie – puţin edificatoare – cu semne de simpatie şi admiraţie. Nenumăraţi oameni au însoţit o vreme vehiculul, gesticulând, încercând să-l atingă pe cel pogorât din stele, privindu-l cu o dragoste nejustificată.

Era o zi condamnată pentru rătăcitorul astral. Veşnic înconjurat, nu-şi putea rosti întrebările. În puţinele clipe de singurătate nu avea cui le adresa. Neobişnuit să se mişte într-un climat de confuzie, simţindu-se fals, luat drept altul, singuraticul îşi păstra cu greu rezerva obişnuită. Oamenii aşteptau în chip evident din partea lui o purtare asemănătoare cu a lor, comunicativă, radioasă. La trăsăturile lui personale, care făceau imposibile asemenea manifestări, se adăuga însă un paralizant sentiment al farsei, al erorii care persista şi-l făcea să se simtă ridicol.

Sosirea la destinaţie n-a adus nimic nou: un edificiu lipsit de fast ca şi de simţ practic, de altfel învechit, şubred. Pretutindeni domneau inscripţiile. De astă dată însă gazdele i-au făcut Oaspetelui hatârul de a-i prezenta reşedinţa. Dacă datelor istorice ori stilistice nu le putea contrapune cunoştinţe proprii, termenii obişnuiţi tălmăciţi de traducătorul universal nu puteau să nu-l nedumerească. Clădirea era, firește, un palat, fiecare încăpere constituia o sală numită pe cât de pompos pe atât de impropriu. Fiecare obiect de mobilier întruchipa un poem de stil şi originalitate. Scaunul şubred era un jilţ, biata ţesătură care umbrea ferestrele o draperie, scările înguste şi repezi erau monumentale, rosăturile prăfuite care acopereau podelele purtau numele unor covoare de preţ. Mai mult: pe

unele ziduri goale nu atârna decât o inscripţie. Suficient ca ghidul improvizat să-i prezinte un tablou fără egal sau o superbă oglindă antică. Terenul mort dimprejur era indicat ca un parc fastuos. Cuvinte la fel de umflate au fost utilizate privitor la persoana noului sosit, la costumul său de o rară eleganţă, la frumuseţea chipului său, altminteri deloc fotogenic.

Se contura limpede constatarea că pe această planetă surâzătoare cuvintele ţineau locul obiectelor pe care le numeau. Cum se obţinea însă o atare performanţă noul venit înţelegea mai puţin, ba chiar deloc. Părea un adevărat complot, la care participau toţi planetarii. Îşi aminti de placardele care traversau chinuitorul drum care lega de oraş terenul pe care coborâse cu nava lui. Îşi aminti cu câtă plăcere parcurseseră drumul însoţitorii lui. Erau, desigur, convinşi că lunecă pe-o autostradă de basm. Mai rememoră că absenţa unei placarde şi dublarea distanţei dintre două asemenea obiecte cam şterse zâmbetul de pe faţa mereu bine dispusă a companionilor săi. Fără îndoială, cuvântul care se repeta la infinit de-a lungul drumului avea menirea şi puterea de a inocula gazdelor ideea de şosea confortabilă.

În cele din urmă obositorul protocol s-a încheiat şi rătăcitorul singuratic s-a regăsit singur în reşedinţa sa pretenţioasă şi mizeră. A trecut de îndată la prepararea unei experienţe. Scoţând la iveală instrumentarul miniaturizat care-i căptuşea buzunarele, s-a pregătit să elimine toate inscripţiile din apartamentul său. A renunţat repede la instrumentar, inscripţiile fiind plantate cu tot atâta neglijenţă cu câtă erau improvizate obiectele pe care le desemnau. Mari sau mici, placardele au fost eliminate fără ca estetica încăperilor să sufere. Această operaţie încheiată, oaspetele a trecut la odihnă, aşteptând să vadă a doua zi efectul.

Dezastruos efect. Intrând radioşi în apartamentul oaspetelui, însoţitorii s-au dezumflat rapid. Feţele li s-au lungit, ochii lor şi-au pierdut strălucirea, comisurile

buzelor au coborât, până şi tonusul muscular al noilor veniţi părea că are de suferit. Oamenii se ţineau cu greu pe picioare, stăteau să cadă. Se aşezau în grabă pe unde apucau, nu fără grimase de scârbă. Lucru de înţeles: mobilele erau mizere, curăţenia podelei suferea.

Dezumflaţi, vizitatorii şi-au dus la nas batistele nearătoase. Până şi simţul olfactiv li se revolta, deşi geamurile fuseseră larg deschise, o atenţie din partea locatarului.

Acum era rândul acestuia.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el uitându-şi reţinerile.

— Ce nu vă place în apartamentul meu? Ieri mi-l prezentaţi ca pe o minune. Unde-i buna voastră dispoziţie?

Şi din nou:

— Ce s-a întâmplat?

Linişte. Un singur împuternicit era întâmplător instalat astfel încât să vadă strada. Iar peste drum, pe o clădire în ruine – o pancartă. El mai găsi puterea de a propune:

— Să ieşim.

— Nu – replică tăios rătăcitorul singuratic. Ne simţim foarte bine aici. Avem atâtea să ne spunem! Şi ocupă timpul istorisindu-le despre sine şi călătoriile sale, fără a înceta să-i observe. Localnicii se ofileau pur şi simplu ca tot atâtea plante. Un tonus tot mai scăzut le rida chipul şi parcă le scădea consistenţa. Curând rătăcitorul se trezi vorbind în mijlocul unei adunări ciudate: pretutindeni gazdele zăceau lungite pe canapele ori de-a dreptul pe jos, când nu atârnau pe marginea unui scaun şchiop. Excepţia se menţinea: omul sus-amintit nu-şi dezlipea ochii de pe pancarta de peste drum. Aceasta îi era suficient ca să rămână pe scaun, cu o condiţie: să nu privească în jur. Dar nici el nu era în stare să articuleze un cuvânt. Ceilalţi priveau în jur cu ochi goi, în care vădea doar o spaimă şi o neînţelegere fără limite.

În cele din urmă, rătăcitorul galactic scoase la iveală

şi atârnă pe locurile lor placardele mici şi mari, aşteptând efectul. Primul îşi reveni cel care cedase ultimul. Apoi se regăsiră şi ceilalţi, pe rând, însă cu aerul cel mai normal din lume. Fostele baloane dezumflate se rotunjeau iarăşi, ridurile dispăreau, obrajii se colorau, ochii înviau, surâsul mândru se refăcea, penibil mai întâi, triumfal apoi, obrajii îşi recăpătau strălucirea şi corpurile vigoarea.

Totul părea ca în urmă cu jumătate de ceas, dacă nu punem la socoteală inversarea a doua placarde, ceea ce-l făcu pe un localnic revenit în simţiri să se aşeze pe o vază cu plante în loc de scaun, căzând fără urmă de mirare. Lucrurile au fost grabnic puse la punct. Dar voiajorul galactic se întreba dacă poate să se mai încreadă în aceşti oameni aserviţi himerelor, pentru care cuvântul cântărea mai greu decât viaţa.

2

Se afla de mai multe zile pe planetă. Străbătuse în lung şi în lat metropola în decadenţă, vizitase instituţii cu denumiri stranii, în care specialişti surâzători îi prezentaseră puzderie de activităţi aparente în săli şi laboratoare burduşite de inscripţii lămuritoare. Ameţit de această realitate de cuvinte, rătăcitorul stelar tânjea după o retragere strategică, dar ştia că nu-şi va ierta niciodată faptul că nu clarificase lucrurile. Deşi excedat de revărsarea continuă de bună dispoziţie din jurul său, oaspetele avea o atenţie destul de exersată ca să nu-i scape faptul că, într-o zi, clădirea pe lângă care treceau nu purta nicio inscripţie. Contrar obiceiului, întrebă ce cuprinde. Gazdele coborâră, o reperară nu fără efort şi descoperiră inscripţia în aşa fel plasată încât să treacă neobservată. Era ospiciul. Aici îşi aflau adăpost inadaptabilii de care nu duce lipsă nicio societate. Dorea oaspetele s-o viziteze? Solul terestru acceptă, fără niciun gând. Încă nu văzuse un azil de asemenea tip.

Interiorul purta din plin marca planetei. Abundau inscripţiile de tot felul servind unui personal numeros. Musafirului de onoare i-au fost înfăţişaţi câţiva pacienţi. Cu o răbdare de fier, conducătorul instituţiei l-a prezentat pensionarilor săi. Aceştia, cu ochii roşii de nesomn, furie, boală, priveau încruntat la necunoscutul care tăcea, tăcând la rându-le. Consultând fişele-inscripţii pe care pacienţii le purtau obligatoriu de gât, medicii prezentau cazul. În general sufereau de o eronată percepere a realităţii, de o prelucrare distorsionată în creier a stimulilor externi. Refuzul în faţa vieţii făcuse din ei fiinţe asociale, pentru care azilul era un refugiu salvator.

Vizita era pe sfârşite când a fost adus un ins bine făcut, cu părul vâlvoi şi priviri arzătoare. Spre deosebire de ceilalţi, era locvace. Formulei stereotipe de prezentare a străinului omul i-a răspuns cu un hohot de râs.

— Veniţi de pe Terra? Serios? Iar eu trebuie s-o cred?

Rătăcitorul galactic se simţi vexat. Încercase multe senzaţii în anii săi de peregrinări, dar niciodată nu i se pusese la îndoială provenienţa. Vorbi, prezentându-se singur şi explicându-şi sosirea în locul acela. Bolnavul încetă să râdă, dar nu-şi părăsi zâmbetul batjocoritor.

— Iar acum, că i-aţi ascultat pe cei care m-au închis aici, sunteţi edificat. Aici aţi citit inscripţiile noastre şi cunoaşteţi totul.

— Nu pot spune că înţeleg pe deplin rostul acestor inscripţii.

— Dacă sunteţi aici, nu-l înţelegeţi deloc? N-aţi observat că inscripţiile contrazic realitatea?

— Uneori, spuse prudent singuraticul.

Asistenţa urmărea cu satisfacţie dialogul, ca fiind edificator pentru starea bolnavului.

— Mai întâi o întrebare, îşi reluă vorba omul cu ochii injectaţi de sânge: aţi consumat din hrana oferită de gazdele dumneavoastră?

— Mărturisesc, răspunse trimisul Pământului: nu. Organismul meu este programat pentru o alimentaţie pe

care ar fi puţin probabil s-o aflu acolo pe unde mă poartă misiunea mea.

— Perfect! exclamă interlocutorul său. Înseamnă că pancartele nu au niciun efect asupra dumneavoastră!

— Ce soi de efect?

— N-aţi văzut nicio cocioabă purtând numele de castel? N-aţi parcurs niciun drum desfundat botezat şosea de mare viteză?

— Cred că da.

— Nu v-a izbit faptul că toată lumea ia de bune inscripţiile şi nu observă starea lucrurilor?

— Şi dacă ar fi aşa?

— Ei bine, aceste inscripţii au un rol hipnotic asupra populaţiei de la noi.

Vizitatorul se împărţea între purtătorii de cuvânt ai instituţiei şi cel cu care vorbea. Primii urmăreau dialogul plini de satisfacţie, de parcă el singur grăia totul despre starea bolnavului. Acesta trase aer în piept şi urmă.

— Nu vă cunosc, nu ştiu dacă-mi sunteţi prieten, dar dacă este adevărat că istoria coloniei noastre vă este necunoscută, atunci aflaţi.

Şi prizonierul a început să povestească.

La sosirea de pe Terra a coloniei lucrurile se derulaseră normal. Pionierii defrişaseră teren, ridicaseră aşezări, acestea se dezvoltaseră în oraşe înzestrate cu tot ce părea firesc să le dea confort şi frumuseţe.

Paralel era cercetat astrul. Între altele, flora lui, menită să pătrundă în alimentaţie şi producţia de medicamente dacă s-ar fi arătat aptă pentru aceasta.

Rezultatele au întrecut orice aşteptări. Curând noii sosiţi au putut renunţa la costisitoarele sere în care cultivau plantele de acasă, adaptându-şi alimentaţia la producţia spontană a locului, prelucrată adecvat, învăţând să cultive noile plante şi să le prepare.

Au trecut generaţii până să se observe de către specialişti efectele secundare ale plantelor de pe astrul

invadat. Nimic îngrijorător: o sensibilitate uşor sporită, un progres al forţei de imaginare, o reacţie pozitivă la cel mai uşor stimul al gândirii. Niciun pericol, în schimb imense resurse.

Alte generaţii s-au succedat. Fenomenul se înrădăcina, creştea în acuitate odată cu depunerea în organism şi reţinerea substanţelor în cantităţi discrete, acumulate lent, dar fără oprire. Când s-a constatat, după secole, că evocarea unei realităţi înlocuieşte perfect, la început pentru unii, apoi pentru toată lumea, lucrurile, faptele, senzaţiile, imaginile reale, nimic nu se mai putea îndrepta. Prin forţa lucrurilor, cuvântul a devenit elementul cel mai puternic. Denumirea înlocuise lucrurile. Astfel s-a ajuns ca simpla înscriere a unui cuvânt şi plantarea lui pe un obiect să ţină în mintea oamenilor locul obiectului însuşi, cel puţin în unele trăsături ale sale: performanţă, comoditate, frumuseţe. În cele din urmă a devenit zadarnic să se cheltuiască fonduri şi eforturi pentru menţinerea sau obţinerea unor calităţi ale lucrurilor când acestea puteau fi înlocuite prin simple inscripţii. Treptat activitatea constructivă a încetat sau aproape, orice preocupare de substanţă ori aspect a sucombat. Puţinii în faţa cărora cuvântul afişat rămâne fără efect au devenit pensionari ai azilurilor de alienaţi.

Rătăcitorul stelar deduse restul fără ajutor. Bătătoare la ochi, reacţia celorlalţi planetari era urmarea refuzului lor subconştient de a lua notă de o realitate care nu afla sprijin în cunoştinţele lor despre cele din jur. Nu era nimic de făcut, decât un tratament invers, dezintoxicarea treptată a planetei întregi – realizata cu ce forţe şi de către cine, de-a lungul câtor secole? Şi ce-ar fi urmat? Nu era greu de prevăzut: fie un şoc al redeşteptării, fatal sănătăţii mintale a imensei majorităţi, fie o stingere lentă, pe măsură ce inactivitatea ar cuprinde şi zona cultivării cuvintelor fără fond.

Până atunci, era limpede, adepţii realităţii nude nu puteau fi iubiţi. Ei se aflau în primejdie, şi călătorul astral odată cu ei. Dacă pentru sănătatea planetei nu era nimic

de făcut, rătăcitorul stelar mai avea o şansă. Hotărî s-o folosească, părăsind locurile fără întârziere şi întorcând spatele acestei pseudocivilizaţii!

Singuraticul era zguduit, dar ştia să se stăpânească. Dialogul sfârşindu-se, bolnavul a fost îndepărtat, iar grupul vizitator a părăsit institutul.

Pentru însoţitorii oaspetelui galactic exemplul acestui pensionar al azilului era edificator. Comentariile lor batjocoritoare nici nu aveau în vedere posibilitatea ca invitatul să plece cu adevărat urechea la cele auzite. Nimeni nu-şi amintea experimentul întreprins de călătorul astral. Nimeni nu se gândea să-i ceară părerea. Iar el nu vedea niciun motiv pentru care să le-o împărtăşească pe a sa, întrebat sau nu.

Vizita a continuat cu primiri oficiale de către persoane importante, costumate bizar, însă cu hlamidele încărcate de inscripţii. Ceremoniile se desfăşurau în săli meschine, cu ferestre sparte şi decoraţia degradată, dar seraficii demnitari priveau cu orgoliu în jur, convinşi că invitatul este impresionat de fastul iluzoriu al interioarelor. Noul venit se conforma, întinzând mereu mai mult coarda exagerărilor, arătându-se peste măsură de încântat. Nici o singură dată cineva din asistenţă nu a dat vreun semn de neîncredere, nu a lăsat să se vadă că socoteşte deplasată aprecierea măgulitoare.

Mai trecură astfel câteva zile. Într-o dimineaţă, însoţitorii, care se prezentau de obicei punctual, au întârziat scurtă vreme. Când au apărut, erau teribil de excitaţi. Îngrijoraţi şi amuzaţi totodată, ei au explicat oaspetelui că intervenise o împrejurare jenantă şi grotescă în acelaşi timp: alienaţii evadaseră! Ce-i drept, rătăcitorul galactic remarcase că azilul vizitat este lipsit de gratii, uşi blindate şi alte atribute ale unei asemenea instituţii.

Condamnaţii rămâneau între zidurile azilului pentru că aici nimeni nu-i obliga să afirme contrariul celor înregistrate cu simţurile lor nealterate. Dar intervenise ceva – şi aici în rândurile însoţitorilor explodă un râs

general: pensionarii anormali aflaseră de prezenţa oaspetelui stelar şi părăsiseră azilul, cerând să fie reintegraţi în societate! Reprezentanţii puterii dovediseră clemenţă: se mulţumiseră să atârne de gâtul fiecăruia câte o edificatoare inscripţie şi-i lăsaseră liberi.

3

Evenimentele se precipitau, iar vizitatorul galactic nu era dornic să le urmărească desfăşurarea. El a declarat celor de faţă că şi-a revizuit programul şi trebuie să pornească urgent spre o altă ţintă. Regretul a fost unanim, dar nimeni nu a protestat foarte convingător. În fond, ce doreau aceşti oameni era să-şi ducă în pace traiul în lumea lor de cuvinte. Trezirea? Urma să vină odată cu degradarea lucrurilor dincolo de limita instinctului de conservare. Când oamenii se vor izbi dureros de realitate, deasupra cuvintelor, când vor primi la dejun farfurii goale, orice cuvânt miraculos pictat pe smalţul acestora nu va putea ţine locul hranei. Când nicio clădire nu va mai fi în picioare, iar locuitorii vor petrece sub cerul liber anotimpurile capricioase ale planetei lor, unii îşi vor pune întrebări. Însăşi prepararea hranei-drog nu va putea continua multă vreme fără înţelegerea esenţei lucrurilor. Cândva planeta va trece prin momente grele, cei ce vor da primii alarma vor fi martirizaţi. Sau poate, dimpotrivă, cei lucizi vor deveni tot mai numeroşi. Ceilalţi vor ceda, revenind pas cu pas către o viaţă normală sau vor pieri.

Dar la urmările posibile ale situaţiei rătăcitorul galactic avea să se gândească în linişte la bordul navei sale, către care se grăbea cu toate mijloacele precare puse la dispoziţia lui. Ajuns lângă colosul de metal, văzu cu surprindere la picioarele acestuia o imensă placardă purtând însemnele unei noţiuni necunoscute, dar lesne de ghicit. Rătăcitorul se gândi recunoscător la gazdele sale, care, inconştient, îi puseseră în siguranţă nava. Călătorul

se îmbarcă, introduse programul de decolare şi se concentra asupra observării suitei care-l urmase la cosmodrom. Aceştia priveau cu admiraţie marea placardă părăsită pe sol şi niciunul nu conducea cu ochii nava ridicându-se în aer cu risipă de zgomot şi lumină. Orbi şi surzi pentru tot ce ar fi putut vedea, planetarii îşi concentrau atenţia spre simbolurile care le grăiau, chiar dacă ele îi sorteau neantului.

Mă numesc Amedeo Averal, am 37 de ani

PAUL TATOMIR

Oase… O jumătate de craniu, un femur, apoi un os căruia niciodată nu i-am reţinut numele, cum naiba s-o fi numind? Melania mă trage după ea, osul rămâne în urmă, fără să-l fi numit.

Melania îmi arată o direcţie. Sunetele se împotmolesc undeva între noi. Şi fixez pielea ei urâtă, petele galbene şi cafenii. Melania îmi ridică bărbia, forţându-mă să văd. Pleoapele nu au timp să se închidă.

— Uite, sunt oameni.

Ridic din umeri: oameni? Şi ce dacă?…

— Uite, OAMENII!

— Oameni? Şi ce dacă?…

— Umblăm de zeci de zile, Amedeo, şi pentru prima oară…

— Da, bine, zic. Oameni.

Ne apropiem. Încropiri de lemn carbonizat şi bare de fier. Şi vetre fumegânde. Îmi vine în minte un cântec, îmi plăcea mult de tot, îl cântam foarte des. „Ieri au căzut stele argintii de nea…”

— Taci, spune Melania.

— „Ieri au căzut stele…”

— Termină, Amedeo.

Mă strânge de braţ, puternic, parcă n-ar fi femeie,

parcă n-ar fi trecut prin…

Oamenii. Seamănă cu tine, cu Melania. Palizi, prăfuiţi. Şi nimeni nu ne ia în seamă. Vreau să mă răstesc, hei, vedeţi, eu sunt Amedeo şi pot să cânt: „Ieri…” O simt pe Melania lângă mine şi renunţ. Eşti ridicol, Amedeo.

Privirea ei muşcându-mi faţa. Mirat, mă uit la ea.

— Crezi că mai ţine cineva cont de ridicol? Sau de orice altceva? Spune-mi, chiar crezi?

— Nu, şopteşte Melania, nu pentru ei eşti ridicol. Pentru mine.

Rătăcim printre colibele joase. În jurul nostru foiesc bărbaţi şi femei. Ne strecurăm printre ţipete de copii. Jucându-se? Melania mă trage sub un acoperiş, o tablă susţinută de trei drugi. Unul dintre copii ne priveşte dintr-o parte, cu un singur ochi, ca o gâscă.

— Nu-l lua în seamă.

— Nu-l iau, spun.

— Întinde-te şi ai grijă de arsuri, zice Melania. Culcă-te pe partea stângă. S-ar putea să-ţi fie mai bine aşa. Îi fac semn că am înţeles, să fie liniştită. Mă duc prin tabără, îmi spune. Tu încearcă să dormi. Melania pleacă şi eu rămân cu privirile băiatului-gâscă.

— Hai, vino mai aproape. Vino, dacă-ţi spun. Aşa. Să-ţi cânte nenea ceva frumos. „Ieri au căzut stele argintii de nea, ieri fericirea a intrat în viaţa meaaa…”

* * *

— Haide, scoală!

— Unde mă duci?

— Vezi tu. Mă prind din nou de braţul Melaniei şi pornim printre colibe.

— Uite, aici e, spune ea.

— Ce să fie?

— Ghicitoarea…

GHICIM TRECUTUL. FOARTE IEFTIN.

Rup foaia din cârligul agăţat de acoperiş.

— Ce înseamnă asta? Melania, eu vreau să plecăm. Chiar acum. Singura şansă e drumul. Ceea ce ar putea fi la capătul lui.

— Amedeo, zice, tu nu-ţi dai seama? Asta – şi arată spre hârtia mototolită – asta este şansa noastră. Viitorul nu mai e bun de nimic. Toate drumurile se-nfundă într-un morman de cenuşă. Dar trecutul… vino, trebuie să intrăm.

Mă las dus. Aplecăm capetele, trecem pragul. Nimerim în semiîntuneric. Ghicesc silueta unei femei.

— Veniţi, veniţi, vă costă puţin. Melania scoate o coajă de pâine uscată din sân. Femeia o ascunde într-o ladă imensă, unica ei piesă de mobilier.

— Cum te cheamă?

— Amedeo.

— Şi tu?

— Melania.

— Aşezaţi-vă. Vin şi eu imediat.

Pământul este ud şi moale. O privire spre Melania:

— Unde m-ai adus? Femeia revine cu un pumn de beţişoare de lungimi şi culori diferite.

— Numai eu mă pricep la aşa ceva, se laudă femeia. Şi lumea mă ştie şi vine la mine. Vedeţi, adun beţişoarele într-un mănunchi, apoi le dau drumul şi după felul în care se împrăştie, eu vă fac trecutul. Melania se agită, nerăbdătoare.

— Bucură-te, Amedeo, trecutul…

— Nu tu, dă-te la o parte, zice ghicitoarea. El întâi – şi arată spre mine. Melania se retrage în spatele meu, iar ghicitoarea dă drumul mănunchiului.

* * *

Ieşim, ameţiţi. Melania:

— Ştii la fel de bine ca şi mine că un trecut falsificat este mai bun decât unul uitat sau, dacă nu uitat, dureros.

Ştii!

— Un joc stupid – jocul cu trecutul.

Şi astfel, agăţaţi unui de celălalt, ne târşâim picioare prin zăpada prospătă, în căutarea unui paradis iluzoriu, eu, devenit Amedeo Averal – (37 de ani, agent de imobile – studii juridice întrerupte din cauza divergenţelor cu părinţii – căsătorit, un copil, se ocupă intens de educaţia acestuia, unica pasiune: tenisul – nu cultivă relaţiile extraconjugale, dar nici nu le respinge – fără convingeri politice – etc.) şi ea, Melania Averal – (32 de ani, deşi susţine că are mai puţin – coafeză – absolventă de liceu şi curs de specializare – căsătorită – un copil – posedă calităţi materne certe – îşi risipeşte timpul liber în diverse activităţi minore – simpatizează cu mişcarea feministă – tendinţă spre aventuri amoroase în afara căsniciei, refulată însă etc.)

Şi aşa purtăm în spate trecutul de împrumut, răscolind oase şi cenuşă. Oasele şi cenuşa.

maşina care îşi va aminti

Philip k. dick

Doc Labyrinth se lăsă pe spate în şezlong, închizând ochii plin de tristeţe. Îşi aranjă pătura în jurul genunchilor.

— Ei bine? am spus. Stăteam lângă groapa cu jăratic a grătarului, încălzindu-mi mâinile. Era o zi senină şi rece. Cerul însorit al Los Angelesului era aproape fără nori. În spatele casei modeste a lui Labyrinth se ivea o întindere verde şi unduitoare care continua până atingea munţii, o pădurice ce dădea iluzia sălbăticiei chiar înspre marginile oraşului.

— Ei bine? am repetat. Maşina merge aşa cum te aşteptai?

Labyrinth nu răspunse. M-am întors. Bătrânul se

zgâia posomorât înainte, privind un enorm gândac ce urca tacticos pe pătura lui. Gândacul înainta metodic, cu o expresie de demnitate stupidă. I-a trecut de genunchi şi a coborât de cealaltă parte a păturii. Eram din nou singuri. Labyrinth a oftat şi s-a uitat la mine, în sus.

— Oh, a mers destul de bine.

Am privit după gândac, dar părea să fi dispărut. O uşoară briză adia în jurul nostru, rece şi tăioasă în amurgul ce murea încet.

— Spune-mi cum s-a întâmplat, i-am zis.

Doctorul Labyrinth, ca mulţi oameni care citesc mult şi dispun de prea mult timp, devenise convins că civilizaţia noastră se îndreaptă pe drumul Romei antice.

A văzut, cred, formându-se aceleaşi fisuri care au distrus vechea lume, lumea Greciei şi Romei şi convingerea lui era că lumea noastră, societatea noastră va dispărea precum a anticilor, urmând apoi o perioadă a întunericului. Tot cugetând aşa, Doc Labyrinth a început să jelească toate lucrurile bune şi minunate care se vor pierde în catastrofa civilizaţiei. S-a gândit la artă, la literatură, la muzică, la maniere, la tot ce va fi pierdut. Şi i se părea lui că din toate acele lucruri măreţe şi nobile, muzica va fi probabil cea mai afectată, cea mai iute uitată. Muzica este lucrul cel mai perisabil; fragilă şi delicată, uşor de distrus. Labyrinth se frământa pentru că iubea muzica, pentru că ura gândul că într-o zi n-or să mai fie niciun Brahms şi Mozart, n-o să mai audă o mângâietoare muzică a vreunei orchestre de cameră, pe care ar putea-o asocia, visător, cu peruci pudrate şi arcuşuri date cu sacâz, cu lumânări lungi şi zvelte, topindu-se undeva departe în întuneric.

Ce lume stearpă şi nenorocită ar fi aceea fără muzică! Cât de mucegăită şi insuportabilă…

Aşa a început să se gândească la „Maşina care îşi va aminti”. Într-o seară, în timp ce stătea în bibliotecă într-un fotoliu adânc cu pick-up-ul pus încet, o viziune l-a cuprins. O privelişte stranie i-a răsărit în minte; ultima partitură a

unui trio de Schubert, ultimul exemplar ferfeniţit, murdar, zăcând pe jos într-un loc plin de moloz, probabil un muzeu. Un bombardier mugea deasupra. Bombele cădeau, făcând bucăţi muzeul, doborând zidurile într-un huruit de dărâmături. Ultima partitură dispărea pierdută şi distrusă sub moloz. Şi apoi Labyrinth văzu partitura săpând ca o cârtiţă, cu gheare şi colţi ascuţiţi, animată de o energie furioasă.

Dacă muzica ar avea aptitudinea, obişnuitul, zilnicul instinct de supravieţuire pe care fiecare vierme şi cârtiţa îl posedă, cât de diferite ar fi lucrurile! Dacă muzica ar putea fi transformată în creaturi vii, animale cu gheare şi colţi, atunci ea ar putea supravieţui. Dacă s-ar putea construi o maşină, o Maşină care să transforme partiturile în forme vii… Dar Doc Labyrinth nu era mecanic. A făcut câteva schiţe experimentale şi le-a trimis plin de speranţă laboratoarelor de cercetări. Cea mai mare parte a acestora erau prea ocupate cu contracte militare, bineînţeles. Totuşi în cele din urmă Labyrinth i-a găsit pe oamenii de care avea nevoie. O mică universitate din Midwest a fost încântată de planurile lui şi au fost fericiţi să înceapă lucrul la Maşină. Lunile au trecut. În sfârşit, Labyrinth a primit o carte poştală de la Universitate. Lucrul la maşină continua; de fapt era aproape încheiat. Testaseră maşina, introducând în memoria ei mai multe cântece de succes. Rezultatele? Două mici animale asemănătoare şoarecilor au zbughit-o din maşină, mişunând prin laborator până când o pisică le-a prins şi le-a mâncat. Fusese un succes. Aparatul i-a fost trimis acasă, la puţin timp după aceea, introdus cu grijă într-o ladă, ambalat şi asigurat.

Era destul de emoţionat când s-a apucat de treabă, despachetând. O mulţime de gânduri rapide i-au cuprins mintea, în timp ce verifica aparatul şi-l pregătea pentru transformare. A selectat pentru început o partitură pentru el nepreţuită, cea a cvintetului mozartian în Q minor. Răsfoise paginile pierdut în gânduri, cu mintea aiurea;

într-un târziu introduse partitura în maşină.

Timpul a trecut. Labyrinth stătea în faţa aparatului, aşteptând nervos, dar totuşi înţelegător şi nu complet sigur de ceea ce l-ar întâmpina când avea să deschidă compartimentul. Realizase o muncă nobilă şi tragică, salvând muzica marilor compozitori pentru eternitate. Ce mulţumiri va primi? Ce va găsi în compartiment? Ce forme va lua toată încercarea lui, înainte de a se încheia?

Erau multe întrebări fără răspuns. Lumina roşie a Maşinii clipea, în timp ce el medita. Procesul se finalizase, transformarea avusese deja loc. Deschise compartimentul.

— Dumnezeule! spuse el. E foarte ciudat.

O pasăre păşi afară. Pasărea mozart era tare drăgălaşă, micuţă, subţirică, cu penajul flamboaiant al unui păun. Ţâşni în cameră şi apoi se întoarse la Labyrinth, curioasă şi prietenoasă.

Tremurând, Doc Labyrinth se ghemui cu mâna întinsă. Păsărea mozart se apropie. Deodată, brusc, ţâşni în aer.

— Uluitor, murmură bătrânul. Încercă să convingă pasărea cu blândeţe şi răbdător, şi aceasta coborî într-o agitaţie de pene spre el. Labyrinth o mângâie mult timp în timp ce se gândea. Cum vor arăta restul? N-ar fi putut ghici. Luă cu grijă pasărea mozart şi o închise într-o cuşcă. În ziua următoare a fost şi mai surprins, când gândacul beethoven ieşi din maşină, sever şi distins. Era gândacul pe care-l văzusem eu însumi, căţărându-se pe pătura roşie, serios şi rezervat, văzându-şi de vreo preocupare de-a lui. Apoi apăru animalul schubert. Animalul schubert era o creatură nătângă, ovin-adolescentină, care alerga prosteşte de colo până colo, având chef de joacă tot timpul. Labyrinth se aşeza din când în când şi medita din greu. Dar care erau factorii de supravieţuire? Un penaj învolburat era oare mai bun decât nişte gheare, mai bun decât nişte colţi ascuţiţi? Labyrinth era uluit. Se aşteptase la o armată de creaturi voinice, cam ca dihorii, înzestrate cu gheare, colţi, pentru săpat, pregătite să lupte, să roadă,

să lovească. Primea din partea Maşinii organisme într-adevăr eficiente? Şi totuşi cine putea spune ce era bun pentru supravieţuire? Dinozaurii fuseseră bine înarmaţi, dar n-a mai rămas niciunul. În orice caz, Maşina fusese construită, era prea târziu pentru a mai face ceva.

Labyrinth şi-a văzut de treabă, introducând operele multor compozitori în maşină, unele după altele, până ce crângul din spatele casei se umpluse de creaturi behăitoare ce urlau în noapte. Destule ciudăţenii apăruseră, creaţii care l-au speriat şi l-au uluit. Insecta brahms avea o mulţime de picioare izbind în toate direcţiile, un centiped discoidal, turtit şi îmblănit. Insectei brahms îi plăcea singurătatea, şi-a zbughit-o prompt, dându-se de ceasul morţii, ca să evite animalul wagner care tocmai ieşise din Maşină. Animalul wagner era mare şi pătat cu nişte culori întunecate. Părea plin de temperament şi Doc Labyrinth era cam speriat de el, ca şi de gândacii bach, rotunzi ca mingile de ping-pong, o haită întreagă, unii mari, alţii mai mici, aşa cum fuseseră obţinuţi din cele 48 de preludii şi fugi.

Apoi era pasărea strawinsky, ce părea făcută din fragmente curioase, şi încă multe alte creaturi.

Aşadar le-a dat drumul să bântuie crângul şi duse au fost, ţopăind, rostogolindu-se şi sărind cum puteau de bine. Dar imediat l-a cuprins o senzaţie de ratare. De fiecare dată când apărea o creatură, era uluit; se părea că n-avea nicio putere asupra rezultatelor. Experienţa îi scăpase de mult de sub control, condusă parcă de o lege puternică, necunoscută şi asta îl îngrijora cel mai mult. Creaturile erau modificate, transformate de o forţă profundă, impersonală, o forţă pe care Labyrinth n-o putea vedea sau înţelege. Aceasta era cauza care îl îngrozea.

Labyrinth încetă să mai povestească. Am aşteptat un timp, dar nu părea că are de gând să continue. L-am privit intrigat. Bătrânul se zgâia la mine într-un fel ciudat, plângăreţ.

— Cu adevărat nu ştiu nimic mai mult, spuse. N-am mai fost demult acolo, acolo în pădure. Mi-e prea frică. Ştiu că se întâmplă ceva, dar…

— De ce n-am merge amândoi să aruncăm o privire?

Zâmbi uşurat.

— Nu te-ar supăra, nu? Speram că vei sugera o plimbare. Treaba asta începe să mă deprime. Dădu pătura la o parte şi se ridică. Hai să mergem deci.

Am luat-o pe lângă casă, de-a lungul unei poteci înguste, spre pădurice. Totul era sălbatic şi haotic, luxuriant, o maree de smarald. Doc Labyrinth o luă înainte, dând la o parte crengile de deasupra cărării, apoi oprindu-se şi zbătându-se ca să treacă mai departe.

— Un loc cu totul deosebit, am observat. Am continuat să mergem un timp. Păduricea era întunecată şi umedă; soarele aproape apusese şi o ceaţă uşoară cobora spre noi, lunecând printre frunze.

— Nimeni nu trece pe aici. Doc Labyrinth se opri deodată, uitându-se în jur.

— Mai bine ne-am întoarce, să-mi iau puşca. Nu vreau să ni se întâmple ceva.

— Pari să fii sigur că lucrurile au scăpat de sub control. Am ajuns lângă el. Poate că nu-i chiar aşa de rău cum crezi.

Labyrinth privi în jur. Împinse nişte tufişuri cu piciorul.

— Sunt în jurul nostru, peste tot, supraveghindu-ne. Nu simţi?

Am aprobat absent.

— Ce-i asta? Am ridicat o creangă grea şi mucegăită şi-am împins-o în drum. O moviliţă pe jumătate îngropată în solul moale zăcea indistinctă, fără formă.

— Ce-i asta? am repetat.

Labyrinth se uită în jos, cu faţa-i încordată şi nenorocită. Începu să lovească muşuroiul, pierdut în gânduri. M-am simţit neliniştit.

— Ce este, pentru numele lui Dumnezeu?

— Nu ţi-ai dat seama?

Labyrinth îşi întoarse încet capul spre mine.

— E animalul schubert, murmură el. Sau era odată. N-a mai rămas mult din el.

Animalul schubert era acela care alerga şi ţopăia ca un căţeluş prostuţ şi pus pe joacă. M-am aplecat, uitându-mă la moviliţă, dând la o parte câteva frunze şi ramuri. Era mort de-a binelea. Botul îi era deschis, trupul îi fusese sfâşiat. Furnicile şi viermii se apucaseră deja de treabă, trudind fără încetare. Începuse să miroasă.

— Dar ce s-a întâmplat? spuse Labyrinth. Îşi scutură capul.

— Cine ar fi putut face?

Se auzi deodată un sunet. Ne-am întors imediat. Timp de o clipă n-am văzut nimic. Apoi un tufiş s-a mişcat şi pentru prima oară am văzut criminalul. Stătuse probabil acolo şi ne privise tot timpul. Era imens, subţire, cu ochi strălucitori şi pătrunzători. Mie mi s-a părut că seamănă cu un coiot, dar mult mai solid. Blana îi era deasă, pătată; ţinea botul deschis în timp ce se holba la noi în tăcere, studiindu-ne ca şi cum ar fi fost uluit să ne găsească acolo.

— Animalul wagner, şopti răguşit Labyrinth. Dar s-a schimbat. E schimbat. De abia îl pot recunoaşte.

Animalul mirosi aerul, cu părul zbârlit. Apoi se întoarse către beznă şi o clipă mai târziu dispăruse.

Am rămas nemişcaţi pentru o clipă, tăcuţi. În sfârşit, Labyrinth se mişcă.

— Deci aşa merg lucrurile. De-abia pot să cred. Dar de ce? Ce…

— Adaptarea, am spus. Când alungi o pisică domestică obişnuită, poate să se sălbăticească. La fel ca un câine.

— Da, a aprobat. Un câine devine din nou un lup, pentru a supravieţui. Legea junglei. Trebuia să mă aştept la aşa ceva. E o lege universală. M-am uitat din nou la cadavrul de pe sol şi apoi la tufişurile tăcute din jur.

Adaptare – sau poate ceva mai rău. O idee mi se preciza în minte, dar n-am spus nimic, nu imediat.

— Aş vrea să văd mai multe specimene, am rostit. Şi pe celelalte. Hai să ne mai uităm prin jur.

A fost de acord. Am început să bâjbâim prin iarbă şi buruieni, împingând din drum crengile şi frunzişul. Am găsit o bâtă, dar Labyrinth a luat-o de-a buşelea, pipăind şi mirosind, privind intens solul.

— Până şi copiii se transformă în nişte animale, am spus. Îţi aminteşti de copilul lup din India? Nimeni n-a putut crede că fusese copil obişnuit.

Labyrinth încuviinţă. Era nefericit şi nu era greu de imaginat motivul. Greşise, se înşelase în ideea originară şi consecinţele începeau de-abia acum să i se clarifice. Muzica putea supravieţui metamorfozată în creaturi vii, dar Labyrinth uitase lecţiile trecutului; un lucru o dată creat începe să existe de sine stătător şi prin urmare încetează să reprezinte proprietatea creatorului său. Zeii, privind tribulaţiile umane, trebuie să fi simţit aceeaşi tristeţe şi aceeaşi umilire ca şi Labyrinth, văzându-şi creaturile decăzând, transformându-se pentru a supravieţui.

Faptul că muzicalele sale creaţii trebuiau să supravieţuiască nu mai însemna nimic pentru el, le crease pentru a preveni brutalizarea muzicii. Erau acum animale, în faţa propriilor lui ochi. Doc Labyrinth mă privi deodată cu un aer îndurerat. Le asigurase supravieţuirea, dar în felul acesta şterse orice înţeles, orice valoare în cadrul experienţei. Am încercat să-i zâmbesc puţin, dar se uită repede în altă parte.

— Nu te îngrijora atât de mult, i-am zis. Animalul wagner nu era foarte schimbat. Nu era aşa şi înainte, violent şi plin de furie? N-avea oare o înclinaţie spre violenţă?

Am tăcut brusc. Doc Labyrinth sărise de un cot, scuturându-şi mâna. Îşi ţinea strâns încheietura, tremurând de durere.

— Ce s-a întâmplat? m-am grăbit spre el. Tremurând, îşi întinse mâna bătrânicioasă spre mine.

— Ce este? Ce s-a întâmplat?

I-am întors mâna. Pe dosul palmei, peste tot, erau semne, tăieturi roşii care sângerau chiar în timp ce priveam. Fusese muşcat de ceva ascuns în iarbă. Am privit în jos şi-am călcat iarba cu piciorul. Se auzi o foiala. O micuţă sferă aurie se rostogoli repede mai departe, spre tufişurile din spate. Era acoperită de ţepi, ca un arici.

— Prinde-l! ţipă Labyrinth. Repede!

M-am aruncat după sferă, scoţându-mi batista, încercând să evit ţepii. Sfera se rostogolea nebuneşte, încercând să scape, dar în cele din urmă am prins-o în batistă.

Labyrinth se uita înmărmurit la batista ce se zbătea.

— Nu pot să cred aşa ceva. Mai bine ne-am întoarce în casă.

— Ce este?

— Unul din gândacii bach. Dar s-a schimbat…

Ne-am întors spre casă, pe aceeaşi cărare, orbecăind prin întuneric. Mergeam primul, dând crengile la o parte, iar Labyrinth mă urma morocănos şi pierdut în gânduri, pipăindu-şi din când în când mâna rănită.

Am intrat în curte, am urcat treptele din spate ale casei, până în verandă. Labyrinth a descuiat uşa şi ne-am dus în bucătărie. A aprins lumina şi s-a grăbit spre chiuvetă să-şi spele mâna.

Am luat din dulap un borcan gol şi i-am dat drumul gândacului înăuntru. Sfera aurie se rostogoli cu prudenţă în borcan în timp ce trânteam capacul. M-am aşezat la masă. Niciunul dintre noi nu vorbea, Labyrinth era la chiuvetă, lăsând să-i curgă apă rece peste mâna rănită. La masă eu priveam neliniştit mingea aurie care încerca să găsească o cale de evadare din borcan.

— Ei bine, am spus într-un sfârşit.

— Nu e nicio îndoială. Labyrinth veni şi se aşeză în faţa mea. S-a petrecut vreo metamorfoză. Nu avea în mod

sigur ţepi veninoşi la început. E un lucru bun că mi-am jucat rolul de Noe cu grijă.

— Ce vrei să spui?

— I-am făcut neutri pe toţi. Nu se pot reproduce. N-o să mai existe o a doua generaţie. Când ăştia or să moară, se va termina toată afacerea.

— Trebuie să-ţi spun că mă bucur că te-ai gândit la asta.

— Mă întreb cum sună acum, în condiţiile astea.

— Ce?

— Sfera, gândacul bach. Ăsta-i adevăratul test, nu-i aşa? O să-l introduc în Maşină. Vom vedea. Vrei să afli?

— Cum spui tu, Doc, i-am zis. De tine depinde. Dar nu-ţi împinge speranţa prea departe.

A luat cu grijă borcanul şi am coborât în pivniţă, pe nişte trepte abrupte. Am văzut o imensă coloană de metal ridicându-se într-un colţ. O emoţie stranie mă cuprinse. Era „Maşina care-şi va aminti”.

— Deci asta este, am spus.

— Da, asta este. Labyrinth a acţionat comenzile şi le-a testat un timp.

A luat borcanul şi l-a ţinut deasupra unui conteiner al Maşinii. A deşurubat capacul cu grijă şi gândacul bach a căzut în Maşină. Labyrinth a închis conteinerul.

— Hai să-i dăm drumul. Acţionă butonul de start şi Maşina începu să opereze. Labyrinth îşi încrucişă braţele şi apoi am aşteptat.

Afară noaptea coborâse, ferecând lumina, izgonind-o în nonexistenţă. În sfârşit, un beculeţ roşu al maşinii clipi. Doc opri aparatul şi am rămas cufundaţi în tăcere, niciunul dintre noi nedorind să fie acela care va deschide compartimentul.

— Ei? m-am hotărât într-un târziu. Care din nou se duce să vadă?

Labyrinth se sculă. Umblă la Maşină şi scoase o foaie subţire, o partitură. Mi-a întins-o.

— Ăsta e rezultatul. Hai sus să încercăm s-o descifrăm.

Am urcat şi Labyrinth s-a aşezat în faţa pianului. I-am dat partitura, a studiat-o un moment, cu o figură fără expresie. Apoi a început să interpreteze. Am ascultat muzica. Era hidoasă. N-am auzit niciodată ceva asemănător. Era distorsionată, diabolică, fără niciun înţeles, cu excepţia poate a unui sens ameninţător, înfiorător, care n-ar fi trebuit să fie niciodată acolo. Numai cu cel mai mare efort m-am încredinţat că fusese odată o fugă de Bach, o porţiune dintr-o operă foarte ordonată şi respectabilă.

— Se potriveşte, spuse Labyrinth. Se ridică, luă partitura şi o rupse în bucăţi.

În timp ce coboram pe cărare, i-am zis:

— Cred că lupta pentru supravieţuire este o forţă mai puternică decât orice ethos uman. Face ca preţioasa noastră morală şi manierele noastre să pălească în întregime.

Labyrinth a fost de acord.

— Atunci poate că e imposibil ca morala şi civilizaţia noastră să fie salvate.

— Numai timpul ne va spune. Chiar dacă experimentul acesta a eşuat, altele poate or să reuşească; aşa ceva nu poate fi prevăzut sau prezis, poate interveni într-o zi.

I-am spus noapte bună şi m-am suit în maşină. Era un întuneric ca smoala; noaptea cuprinsese totul. Am aprins farurile şi am început să merg spre drum, conducând în completă întunecime. Nu se mai vedea nicio maşină. Eram singur şi era cu adevărat frig. La un colţ am oprit, încetinind ca să schimb vitezele.

Ceva s-a mişcat brusc lângă refugiul pietonal, ceva care se târa la rădăcina unui sicomor uriaş. M-am concentrat, încercând să văd ce era.

Lângă trunchiul sicomorului, un uriaş gândac de culoarea nisipului construia ceva punând o bucăţică de

noroi într-un loc, într-o structură stranie, fantasmagorică. Am privit gândacul un timp, uluit şi curios, până când m-a observat şi s-a oprit.

Gândacul s-a întors brusc şi-a intrat în casă, trântind puternic uşa după el.

Am condus mai departe.

Traducere de CRISTIAN TAMAŞ

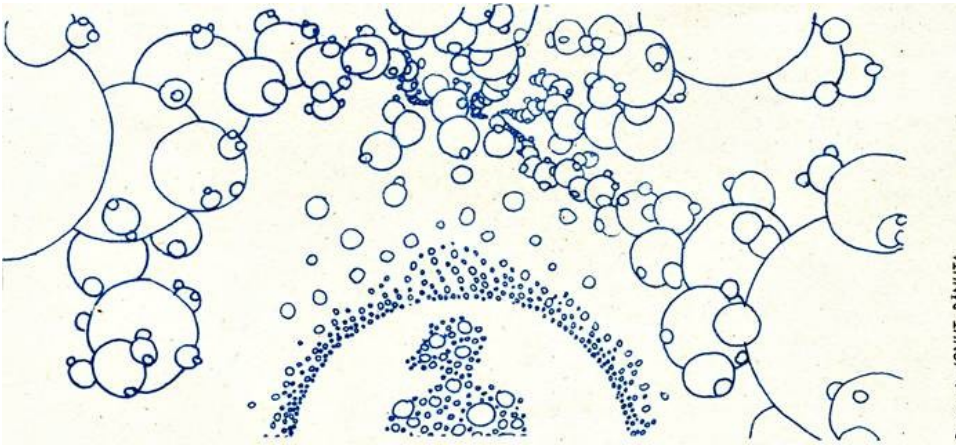

Premiul CPSFA-Buzău

Desen de BANUȚA

lucian merișca

moartea nu vine decît o singură dată

A fi absolut conştient înseamnă a-ţi da seama (în sfârşit de propria inconştienţă.

I. Avem oaspeţi

„Uneori, Generalul, întorcându-se acasă de la serviciu, se simţea atât de obosit încât făcea tot mai mult abstracţie de lucrurile care-l înconjurau. Totul: oamenii, maşinile, copacii, câinii de pe stradă se topeau, se amestecau într-o pastă vâscoasă, uniformă, care nu putea penetra prin materia kaki a cortexului său. Nu l-ar fi mirat în asemenea momente, practic, nimic. Sau aşa cel puţin îşi închipuia el. De exemplu – îi fulgeră un gând pe sub caschetă – ce-ar fi să găsească în cuierul său personal, chiar în braţul în care obişnuia să-şi pună mantaua, agăţat, pur şi simplu, un monstru de 2/2, foarte păros (inclusiv pe faţă), kaki, cu nişte ochi roşii şi nişte dinţi ascuţiţi depăşindu-i uşor marginile buzelor. O mină la fel de demnă şi blazată ca şi a Generalului. Nasul era redus la două găuri haotice cariind mijlocul feţei, iar mandibula era mult adusă înainte. O coamă care Generalului i se părea neţesălată izbucnea imediat deasupra ochilor. Urechile lui violete contrastau însă violent ca proporţii cu fruntea îngustă: erau foarte mari şi aduceau pe departe cu nişte aripi de liliac. Părea să-l aştepte cam de multişor. Făptura se scărpină încurcată sub bărbie, apoi în vârful capului, cu un zgomot infernal, îi întinse pe urmă o mână păroasă, ce semăna mai mult cu un picior, cu nişte unghii imense:

— Karlenstein, se prezentă el, în sfârşit. Am să vă fac o propunere”.

II. „Bine înmuiat înseamnă pe jumătate spălat”.

Abia acum, Vincent Popescu simţi clar ceea ce de circa două minute se chinuia să simtă, prin intermediul degetelor de la picior, băgate sub jetul robinetului: că apa era, într-adevăr, clocotită. Se precipită pe moment, udă cartea în cadă şi se întinse să închidă robinetul. Privi deconcertat foile mustind de apă şi o puse alături pe măsuţa telefonului, adus în baie în eventualitatea că cineva l-ar putea căuta tocmai în această perioadă. Avea de gând să-şi prelungească îmbăierea, ca de fiecare dată când ştia că **ea** este plecată. Când soţia era acasă, îl mustra întotdeauna că stă prea mult în cadă, ca şi cum ar fi fost un vicios. Desigur, asta nu-i plăcea, mai ales dacă adăuga:

— Ţii minte atunci când ţi-a fost rău pentru că ai stat în apă prea fierbinte…

Şi, pentru a spori tensiunea evocării:

— Nu vreau să te văd iar alb ca varul şi holbându-te la aburii de deasupra căzii de parcă…

Aici, paroxismul pe care şi-l dorise se producea de obicei, Vincent – căruia între timp chiar începuse să i se facă rău – izbucnind:

— Du-te dracului, nu ştiu de unde ai mai scos-o şi pe asta, ţi-am spus eu vreodată că mi-a venit rău în cadă?!… concomitent trăgând dopul căzii şi pregătind duşul. „Duşul calmează întotdeauna”, îşi repeta el, alternând apa clocotită cu cea rece şi regretând de fiecare dată că nu-i putea face un asemenea tratament şi Cristinei.

Dar acum îl relaxa gândul că nevastă-sa nu-i acasă. Băuse cu un prieten care trecuse mai înainte restul de vodcă ce rămăsese de la ziua lui şi chiar era bine dispus. Închise robinetele, apoi dizolvă un pumn cu cristale albastre de săruri în apă – sare de baie „April”. Habar n-avea la ce foloseşte, nici pe etichetă nu scria, dar acum avea în sfârşit suficienţi bani ca să-şi cumpere.

Pendula din camera mare începu să bată. Numără, involuntar, bătăile. „De douăsprezece ori?… Imposibil. Trebuie dată urgent la reparat, gândi. Azi e marţi. Mâine am să-mi fac timp s-o duc la meşterul acela din piaţă. Dacă

îi vorbesc respectuos, poate îl conving să mi-o repare în vreo săptămână”.

Şi acum, conform programului său de îmbăiere, urma un mic ritual pe care Cristina nu-l înţelegea: pentru a-şi muia părul, Vincent se băga cu totul sub apă, ţinându-şi respiraţia. Un timp destul de lung, aprecia el. Trase aşadar aer, se strânse de nări şi-şi dădu drumul la fund.

III. Moartea

În timp ce-şi freca minuţios parul sub apă, avu vaga impresie că aude scrâşnetul uşii de la intrare. Se gândi: „Iar a uitat Cristina să încuie yala bine. A deschis uşa curentul, şi poate să intre oricine în casă. Trebuie să mă ridic, să mă şterg şi să merg s-o închid…” Dar oricât de bine s-ar fi şters, tot ar fi lăsat urme de apă pe traversa ce proteja covorul din hol. Ar fi fost de ajuns pentru nevastă-sa ca să-i scoată ochii. Încă mai rezista să-şi ţină respiraţia, când, deodată, simţi **ceva pe cap.**

Dezagreabil. O mână.

Vru să se ridice, dar era ca şi cum tavanul ar fi coborât brusc la nivelul apei.

Cristina?!… **Chiar dacă ar fi Cristina, n-ar trebui să facă asta!** „Ce joacă macabră, asta-i glumă?…”, raţionă el şi expiră repede câteva balonaşe de aer. Şi totuşi, nu putea fi ea.

Un viciu – o pedeapsă. „Bănuiam eu că într-o zi aşa are să mi se întâmple – mi s-a înfundat acum”, vru să gândească. Dădu să se întoarcă pe o parte pentru a scăpa din strânsoare, dar agresorul îi împingea capul cu o mână, iar cu cealaltă, ciolănoasă, se apăra de loviturile lui Vincent

— Cr-blup-stina-blup-blup… bolborosi Vincent, schimonosindu-şi grotesc faţa sub apă. Era, într-adevăr, mai fierbinte decât ar fi trebuit. Loviturile sale erau din ce în ce mai slabe, mai schematice… Expiră şi ultima gură de

aer din plămâni. „Dumnezeule… nu mai am putere… aşa e… moartea…” Pleosc!… făcură valurile, izbindu-se de pereţii căzii. Apa se revărsa peste margini, odată cu ultimele zbateri ale lui Vincent, în timp ce mâna îl împingea tot mai jos… „Iar o să mă certe Cristina că am făcut apăraie pe ciment”, mai gândi el în timp ce ultimii mililitri de sânge oxigenat îi treceau prin creier.

IV. Moartea nu vine

Eşti nemuritor… un singur lucru nu-l vei cunoaşte: moartea…

„E bun pentru un început de povestire”, îşi spuse el. Cineva îl bătu pe umăr prin apă… Îşi aduse aminte, vag, că parcă murise… acum şi-a revenit?… Era ca un joc, un joc al şoarecelui cu pisica de-a moartea”…

Îşi propti palmele de fundul căzii şi ţâşni cu o ultimă sforţare în sus, inspirând agonic. Ridicat în genunchi, horcăia, tuşea, vânăt la faţă, în timp ce în urechi i se mai prelungeau încă, ameţindu-l, reverberaţiile unui râs sinistru… Se frecă la ochi, întredeschise pleoapele pentru a vedea ceva ca un schelet în faţa lui, dar imediat o şuviţă de apă cu săpun îl pătrunse, făcându-l să-şi crispeze toţi muşchii feţei. Se spălă cu multă apă de la robinet pe ochi, atent, în timp ce celălalt începu să bată uşor cu degetele în chiuvetă. Vincent nu se grăbea, totuşi, în primul rând pentru că ochii continuau să-l usture, ceea ce-i monopoliza acum toată atenţia.

Când, în sfârşit, îi deschise, putu să vadă – din nou – scheletul.

Era într-adevăr un schelet, chiar dacă abia se zărea în mijlocul aburului fierbinte din baie. Pe spate avea o pelerină decolorată, pătată şi cârpită în multe locuri. Şi îl privea atent, cu orbitele-i negre. Păianjeni mici, roşii, pe care nu ţinea minte să-i fi observat înainte, se fugăreau pe pereţii acoperiţi cu faianţă.

V. Moartea nu vine decât o singură dată

— Domnul Popescu? clămpăni scheletul.

— Cum? făcu Vincent, înecându-se brusc.

— Domnul Popescu? repetă, impacientat.

— Da… da. Ceea ce vedea era radioscopia unui tip mestecând chewing-gum (!).

„Ce tâmpenie!!… Vodca, probabil!… Sau apa fierbinte”, remarcă Vincent, dar nu o spuse cu voce tare, pentru că imediat observă ceea ce scheletul ţinea cu falangele labei drepte, stângaci ascunsă la spate. Un amănunt care-i scăpase la prima vedere: inevitabil, o coasă. Avea pe tăiş pete de rugină. De **rugină?…**

Era – inconfundabilă – Moartea. Evident, Moartea venise. Să-l ia. Coada coasei, enormă, ieşea pe uşă afară, odată cu un val gros de abur. În baie se făcu frig.

„Aţi venit… pentru mine?… nu-mi închipuiam… deja? …”, gândi Vincent, cu inocenţă.

Moartea începu să râdă, cu atâta poftă şi atât de natural încât imediat pe oglindă se depuse un strat subţire de brumă. Se trosnea cu falangele în coaste şi râdea nervos, cu convulsii, ca un descreierat.

— De ce râzi? spuse enervat Vincent. Nu văd ce e de râs.

Scheletul încetă brusc să-şi mai clămpăne mandibula ca o capră şi îi răspunse, cu dispreţ vizibil:

— Toţi gândesc acelaşi lucru. E bine că faci baie. Dar nu te şi bărbiereşti? Ţi-a cam crescut barba… Cred că vrei să arăţi decent.

Vincent îşi pipăi firele proaspăt răsărite, privind-o fix.

— Ai scuti familia de un bacşiş pentru cosmeticianul de morţi… Şi imediat, nedându-i timpul să aprecieze gluma: hai, întoarce-te cu spatele.

— De ce să mă întorc cu spatele? sări în sus Vincent.

Apoi reuşi să raţioneze, din nou: „Şi ce dracu’ e cu tot dialogul ăsta absurd?! Cine eşti şi ce vrei de la mine?… Ai vrut să mă sperii? Ei bine…”. Căută cu ochii vreun mecanism sau nişte aţe care să justifice mişcările mandibulei.

VI. În care se fac prezentările

— Hai, n-o face pe prostul! E inutil.

— Te anunţ, oricine ai fi, că nu sunt superstiţios şi nu cred în… prostii…

— Ai memoria scurtă… Acum trei minute erai mai lucid. SUNT MOARTEA. ŞI AM VENIT.

— Dacă eşti Moartea, de ce arăţi **aşa?...**

— Dar cum ai vrea să arăt, mă rog?… Ca o dansatoare de cabaret? Arăt aşa pentru că sunt **chiar Moartea.** Eşti în agonie. Apariţia spectrului meu este caracteristică stărilor finale. N-aş putea să-ţi descriu cum sunt, de fapt. Tu mă închipui aşa.

— Eu?…

— Ai altă imagine despre Moarte?

— Nu… e drept.

— Omul se învaţă repede, relativ repede cu gândul că va muri. Tu ai uitat? Deşi nu conştientizează suficient, zic eu. Cred că în decursul vieţii se gândeşte la asta cel mai mult şi mai serios în copilărie, şi anume după ce copilul are impresia că şi-a făcut o personalitate, inteligenţă independentă de a celor din jur. Şi fiecare îşi face o anumită imagine despre moarte, majoritatea – ai să râzi! – aşa cum mă vezi tu acum.

Vincent nu râse.

— Nu ştii?… din dicţionar: „stingerea vieţii – Ştefan cel Mare a purtat război până la moarte; pedeapsă capitală – condamnat la moarte; ruină, distrugere, sfârşit – moartea unui imperiu; cauză de nimicire – războiul e moartea

negoţului; **schelet gol sau îmbrăcat care reprezintă moartea – moartea e reprezentată cu o coasă în mână;** a vedea moartea cu ochii – a fi foarte aproape de moarte”. E clar?... Hai, întoarce-te acum cu spatele.

— De ce să mă întorc cu spatele?!... repetă, scos din sărite, Vincent.

— O.K., cum doreşti, mie îmi este indiferent, zise ea, scârbită. Şi îşi scuipă în labe. În fond, asta mi-e datoria. Hai. Apucă zdravăn coada coasei. Popescu Ciprian?... zise ea. Mai mult pentru sine.

Vincent se apucă cu amândouă mâinile de marginea căzii.

— Ce Popescu Ciprian? Ce Popescu Ciprian?...

— Pe dumneata nu te cheamă Popescu Ciprian?

— Nu, fugi de-aici, pe mine mă cheamă **Popescu Vincent!** Vezi dom’le că încurci lucrurile!... Mai este un Popescu la etajele de deasupra. La etajul nouă. E şi mai bătrân şi... are şi nişte idei ciudate. De exemplu, o dată...

— Nu mă interesează, i-o reteză. Lăsă coasa jos şi scoase un dosar prăfuit, bătând cu dosul degetelor în el. Nu uita ce **idei** aveai **tu,** în tinereţe... Ţii minte **pancartele** pe care le prindeai cu obstinaţie pe pereţii camerei tale, pline de inscripţii decrepite de genul: „VIAŢA MERITĂ TRĂITA”, „Jos cu susul”, „Foarte puţini mor; majoritatea sunt vii sau morţi” (asta ai scris-o pe 23 a XII-a 1979), „Nu vă fie frică de morţi”, „Jos cu moartea”. Cred că e suficient, nu?... Te credeai spiritual?... făcu ea şi închise copertele între care răsfoise mai înainte.

VII. „Zilele vieţii noastre sunt patruzeci de ani, iar pentru cei mai tari cincizeci de ani, iar ce este mai mult nu-i decât osteneală şi durere” (Clistene)

— Dar... eu!... Eu nici n-am ajuns la pensie.

— Nu-i nimic.

— Cum nu-i nimic?! Doar ţi-am spus că sunt **Vincent** Popescu, ţipă Vincent Popescu.

— Te rog să nu ridici tonul. Şi eu ţi-am răspuns că mi-e aproape indiferent. Ce ţi-e şi cu Popeştii ăştia, dai peste ei unde nu te aştepţi. Cum poţi suporta să-ţi spună toţi Popescu? Uite, eu una n-aş suporta să mă cheme Popescu.

Îl văzu că tremură – pielea i se făcuse de găină – şi spuse:

— Ţi-e frig? De ce nu spui? Fără să aştepte răspunsul, scoase coasa de tot afară, pe hol şi închise uşa. Aşa e mai bine? făcu, cu o voce caldă… Vincent simţi că avusese intenţia să-l mângâie pe creştet. Crede-mă, personal n-am nimic cu tine, băiatul meu, dar trebuie, totuşi, să te… să terminăm cumva.

— De ce?… Dar e absurd, nu vă daţi seama că sunteţi **absurdă?**… Lui Vincent îi dădură primele lacrimi. V-am explicat doar că stă mai sus cel pe care îl căutaţi. Staţi aşa, mă duc să vă aduc buletinul. Şi se sculă din cadă, stropind cu apă în jur.

— Ei! Ce te-ai oprit aşa?… Ţi-ai adus aminte că ţi-ai scos **ultimul** buletin?

— Bine, dar abia mi l-am scos, iar pensionarea se face tocmai la şaizeci şi doi de ani! Şi eu aveam de gând chiar să cer să-mi prelungească activitatea în câmpul muncii!

— Zău?… Lasă vrăjeala, nu fi ridicol. Nu eşti tu cel mai tânăr cu care am reglat conturile. Şi te cred că eşti Vincent Popescu. Însă poţi fi sigur că n-am venit până aici degeaba. Înţelegi? Tot pe tine am să te omor. În fond, tot aia e.

— Cum „tot aia e”?… o imită Vincent, mişcându-şi dizgraţios maxilarul. Poate pentru… dumneata, nu pentru mine. De exemplu, de unde ştii că eu n-aveam de gând să mă sinucid? Aici înghiţi în sec. Şi apoi, sunt sănătos tun!

— **Viaţa** însăşi e o **boală** congenitală, cronică, dar incurabilă – tratabilă post-mortem cu formol şi colivă – asta eu am inventat-o, îţi place?… Nu ştiu care babă trăgea cică

să moară şi au dus-o la spital. Au reanimat-o; când s-a întors a spus tuturor ţaţelor din anturaj că mai bine murea, „îşi lua de-o grijă”. Asta mi-a povestit-o bunica.

— Cum, tu ai avut o bunică? Înseamnă că ai fost şi tu schelet mic, de copil?

— Sigur, de ce nu?... Şi se pare că aşa e – sfârşitul ăsta e o grijă în plus... Viaţa e doar preludiul morţii, o lungă supravieţuire, dacă preferi... Ştii câte zile are viaţa unui om? Să-ţi zic eu: vreo 20.000 – dacă ţi-ai pune deoparte în fiecare zi câte un leu, nu ţi-ai putea cumpăra niciun Trabant!...

VIII. „Longevitatea globală a populaţiei a crescut în primul rând prin reducerea mortalităţii infantile” (Anuarele statistice)

— ... Puneţi-vă în locul meu... Am numai patruzeci şi opt de ani!...

— Patruzeci şi nouă! Coşcogeamite boşorogul! Dar pune-te tu în locul meu! Nu-ţi dai seama, acum ştii prea multe. Ai aflat şi de bunica.

— N-am să spun la nimeni – nimic! Pe cuvânt, n-am să suflu nicio vorbă! şi ridică o mână în sus.

— Ştii că eşti simpatic?... (De fapt, era ridicol.) Şi pentru asta, am să-ţi spun un secret...

Se fâstâci, se scărpină pe tăbliile tocite ale occipitalelor, tuşi retoric şi spuse, cu o voce joasă:

— Dragă **Vincent,** mai devreme sau mai târziu... odată şi odată, cum să-ţi zic eu... tot trebuie să dai ortul popii, asta e, zise Moartea şi căscă, ducându-şi carpienele la gură.

Vincent continua s-o urmărească, cu ochii holbaţi.

— Vezi cum eşti – adăugă ea – la început, când nu ştiai că este o coincidenţă de nume, nu erai atât de indignat. De ce nu eşti obiectiv? Apoi, văzând că nu-l

convinsese: este o formalitate. Ai încredere în mine, aranjez eu. Nu ştiu, mi-ar fi greu acum să las totul baltă şi să mă apus să-l caut pe celălalt Popescu. În fond, tot… Ei, şi am atâta de lucru… N-avea nicio grijă, ajung eu şi la el. E tot în sectorul meu. Consultă o agendă, pe care o închise brusc atunci când îşi dădu seama că Vincent încearcă să citească şi el. Îi aruncă o privire scurtă: dacă am timp, trec chiar săptămâna viitoare. Scuză-mă, dar sunt prea plictisită şi obosită, la vârsta mea, ca să încerc să-ţi dau dreptate.

— Ieşi la pensie, îi sugeră Vincent, crispat.

Scheletul rânji, apoi ieşi pe hol, lăsând uşa deschisă.

IX. În care lui Vincent îi vin idei

Din mers, întrebă:

— Unde-i bucătăria? Aha, am găsit-o, făcu, încet.

Vincent făcu o legătură. I se întâmplase de câteva ori în ultimele săptămâni, când pleca pe neaşteptate de acasă, să găsească în uşă bileţele de genul: „TE-AM CĂUTAT. De ce dracu’ nu stai acasă?” sau „Mai stai şi tu pe-acasă. Voi reveni”. Un scris străin. Nicio semnătură. Desigur, avusese şi unele certuri cu Cristina din pricina asta, deşi lui i se părea evident că nu putea fi un scris de femeie.

„Oaspetele” se auzea cotrobăind peste tot, prin sertare, pe aragaz.

— Hei! N-ai un chibrit?… strigă ea din bucătărie.

— Nu! Nu cred! strigă şi Vincent, stupefiat de iraţionalitatea dialogului înfiripat. Noi avem un aprinzător electric, vezi că-i în priză. Apoi observă coasa lăsată pe hol şi-şi aduse aminte: şi cum ai de gând să motivezi moartea mea?… O clipă mai târziu, deşi stătea în apa caldă până la piept, Vincent fu cuprins dintr-odată de un val de frig glacial: aprinzătorul **electric.** Aparatul de vibromasaj. **Electric.** Din baie.

Desigur, veţi zice, e absurd să foloseşti aparatul de vibromasaj electric chiar în cadă, mai ales că era defect. Celor care l-ar fi descoperit mai târziu, electrocutat, li s-ar fi părut însă verosimil. Ar fi presupus, bineînţeles, că fusese beat. I-ar fi găsit şi alcool în sânge. Unii din prietenii lui ar fi putut chiar emite ipoteza că s-a sinucis!…

— Ce-ai spus? N-am auzit, zise Moartea, făcându-şi apariţia în prag, cu o ţigară de foi aprinsă între dinţi.

— Nimic, nimic, răspunse Vincent. Să ştii că ţigările de foi sunt mai canceroase decât ţigaretele. Şi nu mă mai afuma, te rog, în casă la noi în primul rând nu se fumează şi soţia mea va simţi imediat. Na! Asta-mi mai lipsea!

Scheletul se aşează pe colac.

— Nu te enerva! Vrei să mori de infarct sau de apoplexie? Scoase un paralelipiped mare, învelit în staniol şi-l servi pe Vincent. Era ciocolată albastră! Insistă, până ce luă un cubuleţ, cu un punct auriu deasupra. Nu te plângeai tu că ai avea nevoie de o deconectare? Eu îţi ofer **deconectarea totală.** Tot îţi plăcea ţie să dormi mult.

„Chiar… poate e un vis, gândi Vincent. Poate că am adormit sau am leşinat în cadă şi am un coşmar”.

— Poate, îi răspunse Moartea, **zâmbind.**

— De unde ştii ce gândesc?…

— Nu ştiu… am spus şi eu, aşa, la întâmplare.

X. În sfârşit, piranaşii

Moartea pufăia în continuare, scoţând colaci de fum pe orbite.

— Eu mi-am preparat şi un cocteil special, dar mi s-a părut inutil să te servesc şi pe tine pentru că m-ai fi refuzat.

Vincent nu spuse nimic.

Oaspetele se aplecă deodată şi luă cartea de pe măsuţă.

— Ce citeşti?... A... Urmări atentă câteva rânduri. Prin suturile oaselor craniene îi ieşeau norişori de fum. Era un schelet vechi, îngălbenit. Şi... Generalul moare până la urmă?

— Nu ştiu.

— Dar Karlenstein ăsta?

— Nu ştiu, sunt abia la început.

— Bine, dar tu nu citeşti la sfârşitul cărţii?... Eu aşa obişnuiesc întotdeauna. E un roman bun?

— Îţi spun după ce-l termin... răspunse Vincent, cuprins brusc de-o speranţă.

— Lasă şmecheriile. A murit careva, vreun personaj, până acum? N-ai observat – în romanele bune, trebuie neapărat să moară cineva până la urmă. De preferinţă, personajul principal... Eu m-am gândit la un roman mai realist, în care până la urmă mor toţi. Şi autorul. Ce zici?

— Într-adevăr... realist.

— Îmi aduc aminte... tot aşa... era un tip vicios căruia îi plăcea să-şi pună peşti în cadă ca să-l gâdile; a murit, săracul, din cauză că – în timp ce făcea baie – i s-a vărsat acvariul cu piranaşi peste el. Ori au venit pe conductă – piranaşi de conductă – nu mai ţin minte. Vezi tu, Vincent, toată lumea moare până la urmă. O frontieră.

— Ştiu că voi muri... nu m-am îndoit niciodată. Dar de ce... **acum?!**

XI. „Media vita in morte sumus” (În mijlocul vieţii suntem înconjuraţi de moarte)

— Omul suferă de optimism... Pericolul ne înconjoară cum ne înconjoară aerul şi microbii, de pildă. Chiar la intrarea în casă, când bagi cheia în yală, dacă întorci puţin capul, poţi vedea pe perete o tăbliţă pe care scrie **„Pericol de moarte”** şi e desenată o caricatură hazlie, acoperind instalaţia electrică (sau cine ştie ce?...). Să ne refugiem în

casă!… Casa noastră, cuib de bunăstare şi siguranţă! Unde te poţi simţi mai în securitate decât acasă?… Dar moartea te pândeşte încă din bucătărie: butelia lăsată deschisă, chibriturile, cuţitul pentru pâine, sticlele cu zacuscă de pe raftul de deasupra capului, tirbuşonul, medicamentele din farmacia de casă, garoul, o injecţie intravenoasă cu ulei… Trecem în cămară: sticla de oţet îţi stă întreagă la dispoziţie! ciocanul, bărdiţa, maşina de tocat carne, cutia de paté alterată, sifonul gata să explodeze, sticla de insecticid cu etichetă de „Votca Wyborowa”… Vrei să trec şi în sufragerie?… Foarfecele, chiar şi cuţitul de tăiat hârtie, la nevoie, bretelele din şifonier… fereastra, care se deschide – atât de uşor – pe balcon, frânghia de uscat rufe şi… **balconul!** Stai numai la etajul patru, dar – ai noroc! – dedesubt e un bazin de ciment!… În baie: priza, aparatul de vibromasaj electric, defect (şi-l luă în mână, arătându-i-l, ca să vadă cum se albeşte la faţă), sticla de spirt medicinal, soda de rufe, şamponul, dacă ai bunăvoinţă, lamele de bărbierit… Şi câte nenumărate lucruri aparent inofensive, „gospodăreşti”, poate găsi un om care vrea să aibă imaginaţie. „Lucruri” care-ţi pot lua viaţa. Citeşte „Medicina legală” – aceea carte! Moartea e omniprezentă, dar omul e miop, în spaţiu şi timp! Voi nu puteţi s-o recunoaşteţi cu adevărat decât în anumite situaţii, mai precis doar într-o singură ocazie. Iar tu, după cum vezi, ai această ocazie. Sau s-o luăm altfel, schimbă ea tonul. Ce-ai face dacă, spre exemplu – prin absurd, desigur –, ai fi condamnat la moarte?

— Aş refuza categoric, făcu Vincent, serios ca o fată mare.

— Nu fi stupid! Asta e ca şi cum ai spune „dacă mă omori, mă supăr, să ştii!…”. Şi râse, încercând să imite râsul zglobiu al unui şcolar.

— Vezi că te frigi, îi atrase atenţia Vincent, arătându-i cu degetul ţigara.

Moartea îi rânji cât putu de cald, cu dinţii ei îngălbeniţi de fum. Otravă lentă. Apoi îşi aruncă brusc o gheară spre cadă.

— Cum e apa? A, e numai bună! La voi curge tot timpul apă caldă? De când n-am mai făcut o baie. Ia, dă-te mai încolo!

— Ce vrei? Ce te-a apucat?… ţipă Vincent, îngrozit.

— Hai, băiete, lasă pălăvrăgeala şi fă-mi loc. Nu sunt grasă. Mai e puţin timp până să vină Cristina. Să dau puţin jegul jos de pe mine şi imediat termin şi cu tine. Khă-khă! râse ea strident, încântată de sonoritatea ultimei fraze. Îşi aruncă pelerina într-un colţ şi păşi graţioasă în cadă.

XII. Ce se întâmplă când ratezi înaintea capitolului XIII

Vincent se îngrămădi la perete, dar imediat trebui să-şi schimbe locul ca să nu se atingă de mădularele aspre.

— Ce te fereşti aşa? Că doar n-am râie. Şi chiar dacă aş avea, garantez eu că n-ai să mori din asta.

Musafirul se aşezase în capătul celălalt al căzii şi începuse să fluiere un cântecel vesel de înmormântare.

— Unde-i săpunul? Mă spăl şi eu puţin şi rezolvăm imediat problema care ne frământă…

În timp ce scheletul se întorsese cu totul ca să caute săpunul, pe Vincent îl fulgeră o idee teribilă. Se repezi şi dintr-un salt fu deasupra lui, cu mâinile încleştate pe gâtul ciolănos. Strângea cât putea vertebrele fragile şi scrâşnea din dinţi. „Ce nebunie!…”, mai gândi. Nu-şi bănuia atât sânge rece.

Scheletul căscă gura şi-i articulă cu toată forţa un ciolan peste mână. Vincent trebui să şi-o retragă, urlând de durere.

— Ce faci?! Nu ştii ce faci?… ţipă ea, supărată şi îşi potrivi la loc vertebrele cervicale deplasate.

Vincent stătea ca mutul în celălalt capăt şi-şi freca mâna înroşită. Se simţea penibil.

— Dar ştii că eşti bine?!… Ai grijă cum te mişti!…

Se săpuni bine pe sub braţe, apoi îşi râcâi cutia toracică, pe dinăuntru şi pe dinafară. Din când în când îi arunca lui Vincent câte o privire. În cadă începuse să se întindă o mâzgă galbenă. Moartea, puţin şocată mai înainte, părea să-şi revină la buna-dispoziţie iniţială. Continuă chiar să fluiere, de acolo de unde rămăsese.

— Vrei să mă speli tu pe spate?…

Vincent îşi întoarse buzele pe dos, scoţând un sunet indescriptibil. Apoi căpătă o mină liniştită, luminoasă, doar pupilele i se micşoraseră. Şi spuse:

— Da, bineînţeles.

Luă buretele, calm. Foarte calm. Jegul galben se apropia de el, crepitând pe suprafaţa vălurată. Săpuni bine buretele. Insistent.

— Întoarce-te cu spatele – îi zise el.

Şi începu să frece cu mult sârg coastele, mai, mai să le scoată din articulaţii.

XIII. Capitolul treisprezece

— E bine? întrebă Vincent.

Şi fără să mai aştepte răspunsul, sări cu toată greutatea genunchilor săi pe oasele fragile, care scârţâiră. O apucă strâns cu amândouă mâinile de craniul lucios şi-o cufundă în apă. Moartea se zbătea, dar fusese luată prin surprindere. Vincent continua s-o apese sub spuma galbenă. Scheletul se zbătea tot mai încet, zgâriindu-l cu falangele lungi pe mâini şi pe coapse. Vincent îşi pusese în braţe toată forţa trecutei sale tinereţi. În sfârşit, era la înălţime. Călărea Moartea. Din craniu ieşeau, prin orbite şi prin fisuri, bule de aer. Scheletul devenea tot mai fragil, tot mai moale. „Am scăpat! Am scăpat!!…”, ţipă în gând Vincent**. Moartea nu vine decât o singură dată,** îi sugeră cineva. „Nemuritor?…” Nu avu timp să aprofundeze ambiguitatea situaţiei create, pentru că, deodată, auzi cheia învârtindu-se cu temperament în yală.

Se întorsese Cristina. Şi simţi, concomitent cu zgomotul, cum spre stupoarea lui, scheletul începe să i se dizolve în mâini. Între timp, Cristina intrase, închisese uşa şi îşi aliniase pantofii pe linoleum. Vincent strângea spasmodic degetele şi simţea că apăsarea lui devine tot mai inutilă, oasele se topeau rapid, deveneau o pastă gelatinoasă care i se lipea de mâini. Odată cu dezintegrarea scheletului, se înteţea un zgomot ca de after shave băgat în urechi. Cristina îşi puse paltonul întors pe dos în cuier, apoi îşi târşâi papucii spre baie. În apa din cadă plutea acum doar o spumă gălbuie. Vincent pipăi pe fund, căutând dopul de la cadă. Cristina văzu lumina aprinsă la baie.

— Iubiţelule, te mai bălăceşti mult? se auzi o voce bărbătească. „Ea e”, o recunoscu Vincent.

— Vezi, poate că mai au şi alţii nevoie în baie. Şi apoi, neprimind niciun răspuns, sugeră:

— Iar ai adormit cadă?… Sigur ea era?…

XIV. Vincent

„Da”, gândi Vincent, frecându-se la ochi, în timp ce asculta zgomotul apei curgând înspumată ca o cascadă prin orificiul meschin al căzii. Apa continua să curgă în vârtejuri turbulente; Vincent se sculă din cadă **cu greutate,** şiroind. Se aplecă într-o parte şi se uită în oglindă, dar era prea aburită. **Sau nu mai vedea el bine?** Căută un prosop, ca s-o şteargă. Auzi un horcăit la picioarele lui, în cadă. Ultimele rămăşiţe ale spumei galbene se scurgeau, împreună cu apa, în canal. Călcă pe grătarul de lemn şi-şi încălţă papucii. **Se simţea foarte obosit.** Deschise uşa de la baie: Cristina nu era acolo. În schimb, o carpetă nouă apăruse pe peretele din faţă. Îşi trase un prosop peste şolduri şi începu să umble prin casă, lăsând în urmă bălţi de apă. „Cristina!” În hol, pe măsuţă, dădu peste o fotografie înrămată. Un chip necunoscut de bătrână. Deasupra, pe perete, o fotografie mare, colorată

fals, îl reprezenta pe el alături de o femeie voluminoasă, cu o aluniţă albastră între sprâncene. Semăna cu vecina de la etajul IX.

Auzi paşi şi, întorcându-se, văzu prin geamul mat al uşii de la sufragerie pe cineva care se apropia, şchiopătând. „Cristina!!… strigă disperat, în timp ce uşa se deschidea, scârţâind.

XV. Cristina

— Vincent, zise Cristina, deschizând uşa, când ai de gând să… A, dar nu eşti aici?… Aveam impresia că eşti în cadă. Am ajuns să vorbesc singură. Pfu! ce miros de ţigară! Iar te-ai apucat de fumat!!… Fumezi în W.C! Deschise gemuleţul; un nor gros de aburi ieşi, împins de curentul format. Pentru o clipă, Cristinei i se păru că zăreşte două umbre zbătându-se prin aburul dens. „Ce obosită sunt!…”, gândi ea. „Toate le fac singură în casa asta!” Apoi se întoarse pe hol şi strigă:

— Vincent!…

Atunci văzu, sprijinită de perete, coasa.

Congresul urma să se ţină chiar în Grădina Botanică. Se aflau acolo peste patru mii de delegaţi din toate ţările de pe toate continentele. Deschiderea oficială a fost însă amânată de trei ori pentru că, în ciuda tuturor măsurilor adoptate – dezbaterile fiind secrete –, s-a constatat, de fiecare dată, prezenţa nedorită a unor ziarişti. (Unul a avut ingenioasa idee să se ascundă în boilerul care încălzeşte sera, dar a fost cât pe-aici se se înece, iar altul n-a pregetat să se ascundă într-o ladă cu îngrăşăminte naturale lăsată din neglijenţă într-un colţ.) În cele din urmă, când n-a mai fost detectată nicio prezenţă străină, lucrările au fost deschise în mod solemn. Marea majoritate a delegaţilor se găseau în ampla şi moderna seră, dar lucrările erau urmărite şi din parc, ca şi din pavilioanele anexe. Deşi fiecare delegat avea, cum se obişnuieşte, un ecuson cu numele şi regiunea geografică de unde venea, se convenise ca în **actele** Congresului el să fie numit cu numărul de ordine sub care era înregistrat. Cu toate că participanţii afişau o reţinere deplină, un ochi atent ar fi

putut observa că în atmosferă domnea o anumită tensiune. Aşa cum s-a aflat mai târziu, delegaţii nu ştiau că pretutindeni fuseseră amplasate microfoane şi senzori invizibili de mare sensibilitate, ce înregistrau cele mai fine reacţii, comunicându-le calculatorului Alfa Sigma 52, cea mai recentă realizare în domeniu. Terminalul acestuia era instalat într-o cazemată subterană, fiind urmărit zi şi noapte de o echipă de specialişti. Se pare chiar că unul dintre aceştia (din motive ce nu au fost clarificate) a transmis presei stenograma Congresului, din care reproducem şi noi câteva fragmente.

(Congresul, după cum se vede, a folosit o metodologie oarecum diferită de altele. S-a lucrat fără prezidiu şi fără preşedinte. Delegaţii luau cuvântul de la locurile lor, completându-se reciproc. Alte precizări vom face pe parcurs.)

Delegatul MN 2005:

— Stimaţi colegi, se împlinesc 20 de ani de când un poliţist ingenios, Mr. Backster, a întrevăzut posibilitatea folosirii detectorului de minciuni în lumea plantelor. A fost o simplă întâmplare, dar ea a caracterizat cât se poate de semnificativ relaţiile dintre specia umană şi lumea vie înconjurătoare. Dacă urmările aplicării numitului **efect Backster** nu au fost întotdeauna dintre cele mai fericite, el a pus totuşi în evidenţă faptul că lumea plantelor este situată pe o cu totul altă scară a dezvoltării decât se crezuse până atunci. S-a înţeles din acel moment că plantele sunt guvernate nu numai de procese fiziologice, ci şi de un complex de factori care nici azi nu a fost deplin elucidat. E vorba de comunicare, de transmitere a informaţiei, ba chiar de ceea ce s-ar numi, dacă vreţi, atitudine comportamentală. De aceea ideea domnului Cleve Backster poate fi socotită o adevărată piatră de hotar şi propun ca forumul nostru să primească numele de Congresul Backster!

Pe terminalul calculatorului se succedară o serie de cercuri concentrice colorate. Convertizorul sonor explică: aplauze. Pe ecran se puteau observa şi

câteva zone negre care desemnau abţinerile.

Delegatul F 790543:

— Într-adevăr, au trecut douăzeci de ani de atunci. Din păcate, douăzeci de ani care n-au adus la viaţă Sahelul cu secetele sale catastrofale, în timp ce sub calotele polilor continuă să-şi târască existenţa abia câteva specii de licheni. În schimb, în zonele cu climă mai blândă au fost organizate complexe agroindustriale care au intensificat la maximum exploatarea lumii vegetale. Când marea concurenţă de pe terenul hidrocarburilor a luat sfârşit, s-a dezlănţuit o concurenţă fără precedent în sfera spaţiului alimentar. Mai acerbă, mai iraţională decât cele precedente. Au apărut şi forme de concurenţă paradoxale, necunoscute până mai ieri. Atunci când ţările producătoare de petrol îl vindeau ţărilor care nu-l aveau, faptul era cât se poate de explicabil (ele achiziţionând în schimb tehnologie avansată), dar vinderea produselor agroalimentare către ţările bogate nu s-a justificat întru totul…

Delegatul UX 278:

— Stimate coleg, trăim într-o lume a interdependenţelor. Înseamnă să dovedim că nu cunoaştem concepţiile actuale privind **cultura.** Nici agrotehnica nu mai poate fi aplicată cu mijloace depăşite. E nevoie de utilaje moderne, ce nu pot fi achiziţionate decât pe baza aşa-numiţilor dolari verzi.

Un delegat din sală:

— Dolarii totdeauna au fost verzi…

Cercuri colorate pe ecranul terminalului: animaţie.

— Ar fi foarte simplu dacă şi dolarii verzi ar putea fi cultivaţi în grădină. Deocamdată nu s-a găsit soluţia şi, aşa cum şi în natură se stabilesc anumite echilibre, tot aşa şi în societatea umană sunt necesare unele echilibre economice. Aşa-numitului dialog (de multe ori al surzilor) dintre Nord şi Sud i s-a adăugat cel dintre sătui şi flămânzi. Curios e faptul că nu totdeauna bogaţii sunt sătui

şi flămânzii săraci!

Pe ecran: pătrate roşii şi verzi: aprobări unanime…

În continuare delegaţii abordează o largă serie de probleme privind economia agricolă. Următorul vorbitor este întâmpinat cu reţele albastre pe ecran, dovedind larga lui notorietate în rândul celor prezenţi.

Delegatul SE 54:

— Vă rog să-mi permiteţi să mă ocup nu atât de aspectele legate de practica nemijlocită, ci de ansamblul unor concepţii care prezidează relaţiile dintre om şi natură. Este cunoscut faptul că, în stadiile primare ale dezvoltării civilizaţiei, şi omul făcea parte din natură. Poate nu întâmplător unele mituri au socotit acele vremuri paradiziace. Pe urmă…

Voce din sală:

— A fost o mare greşeală că individul umanoid a fost lăsat să coboare din copaci. Dacă ar fi găsit acolo suficientă hrană, Terra ar mai fi fost şi astăzi o planetă fericită…

Ecranul se întunecă. Apar puncte şi linii verzi – proteste vehemente.

Din nou delegatul SE 54:

— Văd că ideile de aşa-zisă **umanizare a mediului** sunt împărtăşite de numeroşi delegaţi. Tocmai aici e nodul numeroaselor confuzii. Spuneam deci că de la etapa iniţială, când omul făcea parte din natură, prin activitatea sa de **homo faber,** el s-a desprins din mediul ambiant şi şi-a propus să-l **supună,** să-l **subjuge,** să devină **stăpânul absolut** al naturii. Săvârşind aceleaşi crime împotriva naturii ca şi cele săvârşite în cealaltă colonizare. Sigur, astăzi suntem într-un alt moment al civilizaţiei, dar putem constata că şi acum se practică o **exploatare** mult mai subtilă, mai periculoasă…

Intervenţie din sală:

— Cu totul de acord cu teza stimatului SE. Mai mult,

pe plan social, unii teoreticieni fac mare caz de escaladarea violenţei. Se pare că aşa e. Dar sunt total ignorate, sau escamotate, violenţele practicate împotriva naturii. Un individ uman în stare să taie cu securea un brad e în stare să omoare şi un pui de focă sau să comită o agresiune antiumană. În esenţa e acelaşi lucru. Diferă motivaţiile raportate la morala umană. Trebuie, de aceea, să luptăm pentru o nouă morală, o morală superioară, morala ecologică.

— Mulţumesc pentru completare. Total de acord. Ceea ce trebuie să înţeleagă specia umană, la urma urmei în propriul ei folos, este că planeta nu este **numai** un sistem de scări ale nivelurilor evoluţiei, ci, şi aici este esenţialul, un ansamblu de interdependenţe în care biounităţile depind **vital** unele de altele şi, din acest punct de vedere, omul nu este superior copacului, copacul nu este superior păsărilor, păsările nu sunt superioare insectelor, ci toate depind unele de altele…

Voce din sală:

— Nimeni nu mă va împiedica să cred că omul este departe de a fi fiinţa superioară care se crede. Specimenul care socoteşte că se poate eterniza gravându-şi numele pe trupul unui arbore sau care foloseşte natura ca simplu decor pentru pretenţiile sale estetice n-are nicio şansă să-şi dovedească superioritatea…

Discuţiile continuă cu înverşunare. Se propune înfiinţarea unei Ligi pentru protecţia plantelor, mai precis de autoprotecţie.

— Stop! Mă opun cu toată hotărârea! Congresul nostru este un congres ştiinţific. Chiar dacă au fost şi unele intervenţii care implicau zona socialului, lucrul era normal, căci s-a înţeles în cele din urmă că nu se poate vorbi de un social abstract, ci de unul condiţionat geoclimatic. Dar de aici şi până la a face politică…! Ştiţi bine că încă în urmă cu 15 – 20 de ani au apărut tot felul de partide zise ecologice. De fapt, ce erau aceste partide? Credeţi că le păsa lor de natură? Nicidecum! Doreau ca,

folosind noua demagogie, să pună mâna pe putere. Vă asigur că orice fel de organizare va fi în cele din urmă manipulată. Eu cred că speciile de plante sunt în măsură să se apere singure – de altfel au dovedit-o prea bine de-a lungul mileniilor.

...

În elegantul său birou de la sediul Interpolului, şeful departamentului „Mişcarea ideilor subversive” citea plictisit ziarul. Apoi îşi convocă colaboratorii:

— Să-mi aflaţi în timpul cel mai scurt cine sunt cei care se ascund sub indicativele astea…

— Au toţi nume latine, boss…

— Crezi că sunt din America Latină?

— A, nu, sunt din lumea întreagă.

Şi subalternul începu cu multă precauţie să-i explice şefului despre ce era vorba. Când termină, şeful trânti furios cu pumnul în masă.

— Păcat că Backster ăsta nu a fost subalternul meu! L-aş fi învăţat eu minte! Poftim, acu să urmărim şi ce gândesc plantele despre noi!

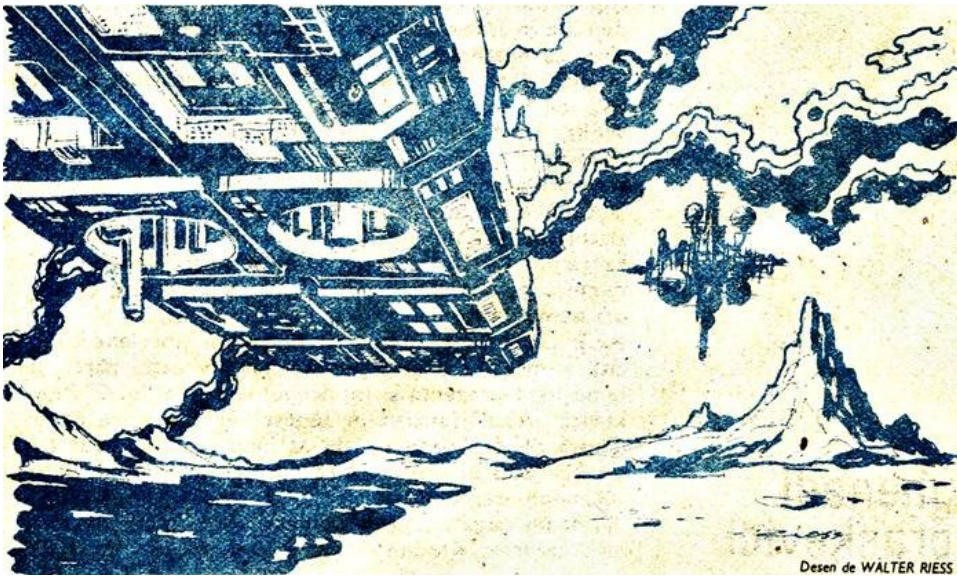

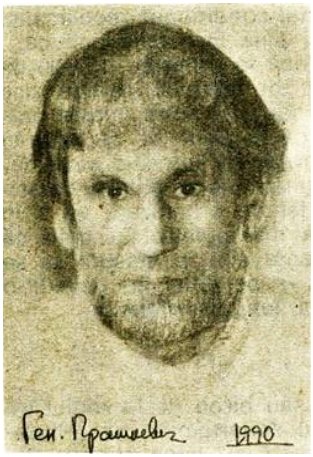

ghenadi praşkevici

Născut în anul 1941, în satul Pirovski, din regiunea Krasnoiarskului, în Extremul Orient, se afirmă mai întâi ca poet, prin apariţia în 1968 a volumului propriu de versuri intitulat „Căderea stelelor”, apoi ca traducător din coreeană (poetul Kim Tân San), bulgară şi polonă.

Realizează două antologii de poezie contemporană bulgară, respectiv coreeană. Este tradus la rândul lui în mai multe limbi europene şi cu toate că în ultimii cincisprezece ani scrie aproape numai proză, în Bulgaria şi Iugoslavia este cunoscut mai mult ca poet şi traducător. Ghennadi Praşkevici este într-adevăr o personalitate complexă, evidenţiindu-se atât ca prozator de main-stream, cât şi ca traducător şi specialist în literatura de aventuri şi ştiinţifico-fantastică. Expresia cea mai fidelă a acestei personalităţi o reprezintă totuşi fantastica lui, încărcată de lirism şi poezie, condensată în fraze laconice şi cuvinte deosebit de expresive, ce ilustrează, în general, o permanentă căutare, în plan literar, a unei lumi noi (evident, mai bună!), fără a-i copia prin aceasta pe clasicii genului H.G. Wells, fraţii Strugatki, I. Efremov sau A. Huxley. Această permanentă căutare se traduce şi în viaţă, scriitorul fiind un pasionat călător, poate şi datorită faptului că în tinereţe a lucrat mult timp ca geolog, alături de vulcanologi, în Sahalin, în Insulele Kurile, în Extremul Orient şi Ural. Deşi scriitorul întreprinde numeroase deplasări în lume (întreaga Europă, de trei ori numai în România, în India, Turcia, Cipru, Malaysia etc.). Orientul şi în special ţinuturile siberiene exercită asupra lui o atracţie fascinantă, această parte de lume fiind prezentă şi în ultimul roman al lui G. Praşkevici: „Altul” (apărut în august 1991), lucrare considerată de Arkadi Strugatki ca fiind cea mai bună din creaţia acestui autor. Alte lucrări mai importante: „Oamenii cercului de foc”, „Povestiri din Kurile”, „Trei din taiga”, „Lecţia de geografie”, „Viaţa de aprilie”, „Marele Krabben”. ***(V. Stoicescu)***

rugurile lumilor

1.

Hank era fericit.

Sub picioarele lui se aşternea pământul adevărat. Faţa lui Hank simţea presiunea elastică a aerului adevărat. Mirosul astringent de metal şi de sol acid, precum şi mirosul de nisip fierbinte şi aspru îi umplea nările. Pământul se mai găsea încă la miliarde de ani-lumină?... Ce dacă!... Nu mai avea importanţă! Acum se afla printre oameni. Chiar dacă erau puţini, chiar dacă ei, ca şi Hank, fuseseră aruncaţi cu treburi pe această planetă îndepărtată, chiar dacă Simma nu semăna cu Pământul, aşa cum nici Sectorul Periferic nu semăna cu Zona Internă, totuşi el, Hank, se întorsese printre oameni!

Era tentat să ridice capul şi să privească Zidul, totuşi nu-şi înălţă privirile. Spiralele ierbii metalice oscilau şi scrâşneau sub tălpile lui precum nişte arcuri de ceas, iar tulpinile ruginite scânteiau ca nişte perii de generator. La

vederea scânteilor, Hank calculă mental tensiunea produsă de desişuri acolo unde rădăcinile se întindeau în adâncimea solului acid al Simmei şi fluieră. Se obişnuise cu tot felul de lucruri uimitoare, dar nu-şi pierduse obiceiul de a se mira.

— Dă-ţi jos pălăria şi cară-te la bar, spuse Şu.

— Vrei să spui: îndeasă-ţi pălăria, râse Hank. Se purta firesc cu computerul de bord şi-i corecta deseori exprimările.

— Dar eu n-am văzut niciodată pălării, protestă Şu. Nu-mi pot imagina decât geometria lor. Mai multe, nu.

— O să le vezi, îi promise Hank. Pe Pământ am să-ţi arăt şi pălării.

Asta fusese acum o oră.

În decurs de şaizeci de minute, Hank reuşi să conserve „Laiman alfa”, trecuse prin Transformator fără să primească nimic, dar şi fără să cedeze, şi predase unui dispecer posomorât datele pentru calculul cursei spre Pământ.

Dispecerul nu reuşi să-şi ascundă nedumerirea.

— Din zona protozidelor? Ciudat. Nu ne aşteptam la musafiri…

Întrebă totuşi, ezitând:

— O b e r o n?

— O m! protestă Hank. Nu dumneavoastră aţi coordonat aterizarea lui „Laiman alfa”?

— Asta o fac în mod automat… Dispecerul părea a nu-l crede pe Hank.

— Dar Transformatorul? pufni Hank. M-am schimbat oare, trecând prin văpaia lui?

— E o zonă netipică… Aici o ia razna chiar şi chestia asta. Dispecerul trase un pumn în panoul larg, înţesat cu ecrane, deocamdată inutile. În orice caz, avem de-a face şi cu cvasioameni.

— În niciun caz! izbucni Hank, gândindu-se la el însuşi. La o m.

— Mai sunt însă unii, continuă dispecerul fără să-l asculte, care imediat încep să se comporte ca oamenii.

Hank râse:

— Eu sunt unul din ăia!

Dispecerul nu zâmbi. Era obişnuit să se comporte oficial, situaţia îl obliga… Toată înfăţişarea lui spunea: sunt ocupat, am de lucru, iar deocamdată nu ştiu cine eşti. Poate că într-adevăr eşti om şi atunci voi găsi o posibilitate să-mi cer scuze, iar dacă eşti oberon, atunci scuzele nu-şi mai au rostul…

„Ce să-i faci, îşi spuse Hank. De asta e Zonă Netipică… Dispecerul nu are cum să aibă încredere în mine. Nu aşteptau nicio navă pământeană din zona protozidelor, închisă pentru reprezentanţii Comunităţii Interstelare… Las să fiu şi oberon. Nu-i chiar atât de mult: trei zile şi trei nopţi pământene… Noţiunea de o b e r o n reprezintă mult mai mult…”

Asta cam aşa era. Termenul devenise uzual încă înainte de ieşirea lui Hank în cosmos, în anul când concomitent fuseseră date în folosinţă toate cele şapte Staţii Terminale Universale, utilate cu Transformatoare. Se părea că principiul Transformatorului nu este prea clar nici celor ce-l făcuseră. Umblau zvonuri că Transformatorul fusese pur şi simplu luat de la protozide. În gâtul său voluminos putea intra orice fiinţă raţională. La ieşire rezulta întotdeauna un om, mai exact, un cvasiom, care poseda destule cuvinte şi un bagaj de scheme constructive suficiente pentru explicaţiile de afaceri. Drept urmare, toate Staţiile Terminale de tip Simma (Hubble, Selevk, Oort, Kozîrev, Bete, Freedman) au fost eliberate imediat şi pentru totdeauna de o mulţime de griji: depozitarea alimentelor, a gazelor, a apei, a substanţelor biologic active; toate se reduseseră la limitele standard, iar contractul cu reprezentanţii celor mai ciudate rase stelare se simplificase mult. În privinţa termenului de oberon, în curând toţi se obişnuiseră cu el…

Planeta pentru Staţia Terminală a fost cedată de

Florari. Simma – cel mai mic far de la capătul lumii. Polul Nord al Simmei era îndreptat spre Univers, iar Polul Sud era întotdeauna orientat spre Zid. Dincolo de el se găsea doar quasarul Chanson, un cheag gigantic de magnetoplasmă hiperactivă, care transforma neîncetat energia gravitaţională în lumină, în unde radio şi raze ultraviolete, în mişcări furtunoase şi turbulenţe. Pulsând puternic, aruncând deasupra lui o erupţie monstruoasă, albastră, quasarul Chanson ardea singuratic într-un întuneric deplin. Acesta era adevăratul întuneric, adevărata beznă, iar dincolo de quasar nu mai exista nimic material: întuneric, zidurile întunericului… Aşa îşi spunea şi Hank în gând: Zidul… Bineînţeles că acolo nu exista un perete real; pur şi simplu de o parte sclipeau, adunate în trene, miriade de stele şi galaxii îndepărtate, de cealaltă parte nu exista nimic. Beznă. Vid. Absolutul vidului şi al beznei. Acestea erau percepute de Hank ca un zid, iar Hank nu a mai încercat să schimbe această imagine… Un Zid. De ce nu?… Păşea în tăcere pe cosmodromul Simmei fără să-şi ridice privirile spre cer. De altfel, chiar dacă s-ar fi uitat, tot nu ar fi văzut Zidul… Staţia Terminală ocupa întreg Polul Nord al Simmei.

„Trei zile”, repeta în gând Hank. „Trei zile pământene şi-mi vor da harta cursei. Mie Pământul, iar Zidul n-au decât să-l admire oberonii…”

Descărcări slabe îi înţepau uşor picioarele. Nu-l deranjau. Păşea pe o iarbă, chiar dacă metalică, simţea nişte mirosuri, deşi străine. Până şi aerul, chiar dacă nu provenea din rezervoarele limitate, ci de afară, îl bucura şi-n acelaşi timp îl neliniştea. Hank se bucura şi ştia: peste o oră, peste o zi, îşi va recăpăta deprinderile omului adevărat; peste o oră, peste o zi, poate că-i va face o bucurie lui Şu, găsindu-i o pălărie.

Întotdeauna se adresa computerului de bord cu acel nume străvechi femeiesc: Şu. Fără-ndoială, navele tahionice oferiseră posibilitatea de-a ajunge până în cele mai îndepărtate puncte ale Universului, dar aceasta nu s-ar fi realizat fără ajutorul unor maşini de tip Şu. El, Hank,

ajunsese până în Zona Netipică şi văzuse Zidul datorită lui Şu. Înotase în abisurile energetice ale quasarului, se transformase într-un balon de foc, un ghem raţional de văpaie toate graţie lui Şu. Intrase în derivă în curenţii stelari din Zona Netipică, luase forme ce nu puteau exista în condiţii normale, tot datorită lui Şu. Dacă el, Hank, va cere primului întâlnit pe Simma o pălărie, aceasta va fi un semn de respect pentru Şu. Va suporta uşor nedumerirea şi poate chiar zâmbetul presupusului prim întâlnit. Bucuria pe care o va simţi Şu merita toate astea…

Hank era fericit.

Şu îl aştepta. „Laiman alfa" era gata de ieşire. Datele pentru calculul traseului spre Pământ urmau să fie trimise de dispecer la Calculatorul Transformatorului. După trei zile pământene, Hank avea să primească aprobarea de ieşire din Zona Netipică şi asta însemna că putea ajunge pe Pământ puţin înainte de începerea şedinţei consiliului redacţional al Enciclopediei Generale, şedinţă referitoare la problema protozidelor. N-avea importanţă că, luând în considerare timpul Simmei, şedinţa se încheiase de câteva sute de ani; cursul lui „Laiman alfa" era calculat pe o curbă spaţio-temporală care să-l aducă pe Hank într-o perioadă de timp stabilită cu exactitate, niciun minut mai devreme sau mai târziu. Cea mai grosolană greşeală nu provoca abateri mai mari de câteva zecimi de secunde. Totul avea să apară redactorilor Enciclopediei Generale ca o absenţă de două luni şi jumătate a lui Hank, care, iată, se întorsese cu datele suplimentare necesare unuia din cele mai complicate capitole din enciclopedie – capitolul protozide. Articolul de fond al acestui capitol îi aparţinea deocamdată lui Hank – vaste compilaţii alcătuite după miturile şi observaţiile Florarilor, Arienilor, Oceanului Burg şi celor câteva rase stelare care stabiliseră cândva contacte cu protozidele. De mare întindere şi pasionante, dar compilaţii… Erau oare juste, corespundeau adevărului? Se putea oare cerceta o rasă îndepărtată şi izolată bazându-te doar pe mitologiile şi observaţiile unor rase la fel de izolate? Faptul că protozidele n-au intrat niciodată în

Zona Internă a Universului şi că respingeau cu înverşunare tot ce era legat de vecinii lor stelari nu constituia, în opinia lui Hank, un motiv de a considera protozidele drept o civilizaţie absolut incapabilă să realizeze un contact. În general, civilizaţia este o noţiune cam neclară, greu de determinat sau explicat, cu atât mai mult cu cât modalităţile de dezvoltare a raselor stelare au prea puţine puncte comune, iar cei care explică aceste noţiuni trăiesc în interiorul anumitor civilizaţii, ceea ce nu poate aduce în gândirea lor decât o doză mare de păreri preconcepute. Mărginit ca un protozid… Înapoiat ca un protozid… Feroce ca un protozid… El, Hank, nu acceptase niciodată astfel de formulări, dar miturile Florarilor, Arienilor şi Oceanului Burg erau înţesate cu asemenea perle.

Protozidele… Sunt doar nişte fiinţe primare. Sunt doar distrugătoarele stelelor… Din când în când, protozidele se grupau într-o aglomerare gigantică (iar masa fiecărui protozid corespunde masei unei planete ca Pământul sau Simma) şi încercau să-şi croiască drum din Zona Netipică spre o stea singuratică. Pentru ele n-avea nicio importanţă dacă sistemele în care intrau atât de brusc erau sau nu populate: mitologia Arienilor, Florarilor şi Oceanului Burg a păstrat relatări despre aproximativ cinci asemenea rupturi în urma cărora Florarilor şi Arienilor le-a trebuit multă vreme ca să ia totul aproape de la început. Căzând pe o stea, protozidele provoacă explozia ei, murind şi ele. În acelaşi timp însă dispăreau în oceanul de plasmă încinsă, care potopea întreg Sectorul Periferic, şi sori, planete, staţii populate, radiobalize şi, bineînţeles, fiinţe raţionale. Erau oare gândite aceste lovituri contra vecinilor, lovituri surprinzătoare, dar totuşi războinice?… Nimeni nu putuse răspunde la această întrebare, pentru că protozidele nu intrau în contact cu nimeni.

Acum însă Hank era fericit. Împreună cu Şu strânsese ceva informaţii şi încă foarte importante pentru mulţi dintre membrii Comunităţii Interstelare.

Îşi trecu maşinal palma peste frunte, parcă îndepărtând un păienjeniş invizibil. Se obişnuise cu

cicatricea lată ce cobora vertical spre rădăcina nasului, simţind-o ca pe o cută. Încă o cicatrice, la umăr, dar mai lată şi mai teribilă; se ascundea sub cămaşă şi se întindea ca un tăiş zimţat către omoplatul stâng. Din această cauză, umărul stâng al bărbatului părea mai coborât. Totuşi se obişnuise, uitând de mult această problemă. Iar acum îl preocupa un singur gând: „Va găsi o pălărie la Simma?”

2.

Hank era fericit.

Trei zile nu reprezentau doar o carantină. Erau o posibilitate minunată de a-şi recăpăta deprinderile pământeşti. Nu era chiar atât de simplu, după atâţia ani de singurătate, să baţi prieteneşte pe umăr primul întâlnit, iar Hank tare mult ar fi dorit asta… Faptul că la tejgheaua barului stătea un mustăcios vânjos şi înalt, ţinând în mână un shaker mare, iar pe taburetul înalt din faţa lui se plictisea vizibil un tip scund, dar cu umeri laţi, purtând maioul galben al „vizitiului” stelar, nu însemna că ei trebuie să fie oameni. Mai degrabă erau oberoni, deşi, neîndoielnic, trebuiau să fie pământeni şi în statul Staţiei Terminale. Legile Codului Universal cereau un anumit standard, un astfel de standard fiind dat de Transformatoare: chiar dacă ai bătut pe umăr un tip cu umeri laţi, îmbrăcat în maioul galben al „vizitiului” stelar, să nu fii convins că într-adevăr ai bătut pe umăr tocmai un om şi nu o fiinţă cetacee de pe Tău sau, de exemplu, un norişor amorf şi raţional de pe Pentaxa…

Barmanul şi individul în tricou galben se întoarseră în acelaşi timp spre Hank. Dacă ar fi fost un nor de praf, răspândit pe jumătate de cer, ar fi putut fără mare greutate să-i aibă în câmpul de observaţie pe amândoi concomitent, dar cum Hank era om, trebui să dea de două ori din cap. Întorcându-l stângace întâi spre unul, apoi spre celălalt.

— Tituceai?

O băutură dezalcoolizată, dar care te îmbăta, întotdeauna cea mai potrivită. În timp ce întrebă, barmanul nu zâmbi – poate că nu iubea oberonii şi-l suspecta pe Hank ca fiind oberon sau poate că, în general, nu era comunicativ. Hank zâmbi: întotdeauna îi plăcuseră astfel de tipi ca, barmanul. De regulă erau băieţi de treabă. Întreabă-i de pălărie, şi nu se vor mira şi nici nu vor duce vorba în toată Simma că un nebun venit din stele caută o pălărie ce nu-i aparţine… Luând în considerare toate astea, Hank se întoarse spre celălalt individ.

Nici acela însă nu se arătă prea prietenos. Scoţându-şi în afară buzele late şi plate (ca la o ştiucă, se gândi Hank), îşi miji ochii posomorât, ca şi cum l-ar fi preocupat nu atât Hank, cât mai degrabă o mulţime de suspiciuni.

— Tituceai! aprobă Hank. Trei tituceaiuri! Pentru toţi! În cinstea întoarcerii mele!

— Contul? se interesă neprietenos barmanul.

Bărbatul spuse numărul de bord al navei sale, care era şi numărul contului. Contul nu avea deloc o însemnătate formală. De fapt, Staţia Terminală aparţinea Florarilor, iar acum toate cheltuielile lui Hank erau plătite de Pământ, dar în schimbul unor informaţii corecte. Un pahar de tituceai băut de Hank putea fi plătit în întregime cu un articol al său, de pildă, despre protozide… Acest gând îl înveseli pe Hank, care zâmbi întâi către barman, apoi către „buze de ştiucă”.

— Pentru întoarcere! Barmanul ridică în silă un păhărel mititel.

— Ia-ţi ceva mai voluminos, îl sfătui Hank. Se vede că nu bei prea des.

— Hm, depinde… mormăi barmanul… La mine e al treilea pe ziua de azi!

— Da’ ce, aţi deschis o linie permanentă?

— N-am ajuns încă să facem asta, se băgă în vorbă „buze de ştiucă” şi zâmbi. Al doilea l-a băut pentru mine, iar primul pentru patrule. Simma e plină de deştepţi, de n-

ai loc să treci de ei!

Hank nu se mai interesa ce căuta Patrula Stelară pe Simma. Nu se înghesui cu întrebări pentru „buze de ştiucă”. Îi ajungeau gândurile proprii, de pildă, cele despre întoarcere… Privea absorbit prin peretele transparent al barului. Acolo, dincolo de cupola invizibilă a câmpului de protecţie, un vântuleţ încreţea domol tufişurile metalice şi rostogolea spiralele talaşului ruginit, scoţând trene scânteietoare din tufişuri. Două-trei stele străpunseseră sălbaticul cer cenuşiu al Simmei. Din când în când, barmanul eclipsa lumina lor; Hank se mută pe un alt taburet, mai aproape de „buze de ştiucă”. Acesta interpretă imediat gestul drept un semn de apropiere.

— Azi şi mâine, spuse el, la Acvarium este un oberon de pe Offiuh.

Hank dădu din cap. Îi plăcea această manieră nouă de tutuire cu oricine, dar încă nu se obişnuise.

— Secretele plasticii! îşi aminti. Am auzit de offiuheni.

— Trebuie văzut! „Buze de ştiucă” schimbă priviri cu barmanul. Nu vezi aşa ceva nici pe Pământ, nici pe Protion. Offiuhenii, ca şi protozidele, nu pot fi atraşi cu nimic în Zona Internă.

— Ai şi găsit comparaţia! se revoltă barmanul. Protozide!… Strânse buzele cu dispreţ, ba chiar cu scârbă. Protozidele ne aduc moartea, iar Offiuhenii bucuria.

Îşi turnă în păhărelul său minuscul câteva picături de tituceai şi înjură cu voce tare.

Hank zâmbi. Cât timp lipsise nu se schimbase nimic. De fapt nici nu avea cum să se schimbe: ura Arienilor, a Florarilor şi a Oceanului Burg împotriva distrugătorilor de stele nu putea dispare de la sine. Zâmbi din nou. Se simţea precum un curier ce poartă o veste bună. Mâine dimineaţă va revizui notiţele făcute pentru el de către Şu, şi poate chiar în Acvarium va face o comunicare lucrătorilor Staţiei, cu unele concluzii…

Chemă barmanul.

— Probabil că prin Simma au trecut ceva oameni?

— De pe Pământ? nu înţelese barmanul. La asta te referi?

— N-are importanţă de unde. Important e să fie oameni.

— Au fost… Sigur că au fost…

— Depozitele dumneavoastră sunt, probabil, ticsite cu lucruri dintre cele mai diferite?

— Probabil! Nu aruncăm nimic… Te interesează ceva?

— Da, aprobă Hank.

— Contul tău e valabil. Spune. Dacă găsim ce te interesează, e al tău!

Hank spuse:

— O pălărie…

Nu mai adăugă nimic. N-avea chef de explicaţii. Dar nu mai era nevoie de explicaţii: şi barmanul şi „buze de ştiucă” văzuseră bine că cicatricea nu-l înfrumuseţa deloc pe Hank. Cu o altă voce, mai moale, barmanul întrebă:

— Unde ai păţit-o?

Interpretase altfel rugămintea lui Hank, crezând că are nevoie de pălărie dintr-un motiv foarte simplu: să-i acopere cicatricea. Iar vocea barmanului, se gândi Hank, devenise mai blândă, pentru că, în sfârşit, înţelesese că Hank este Om. Un oberon, trecând prin Transformator, nu va avea niciodată vreo cută sau vreun neg, ce să mai vorbim de cicatrice. De regulă, aceste semne pur individuale erau caracteristice doar omului. Cvasioamenii erau întotdeauna armonioşi, iar faţa şi pielea lor erau mereu curate.

— Unde ai păţit-o? repetă barmanul.

— Nu mai ţin minte… bâigui Hank.

— Nici nu-i de mirare! La o aşa lovitură se poate şterge din memorie chiar şi numele…

— Ei, nu! protestă Hank. Încă mai îmi ştiu numele. Nici nu e prea complicat, nu ca la Florari, de exemplu, dar

mie îmi place. Şi îi făcu cu ochiul barmanului: Hank!

— Luke! răspunse barmanul. Spune-mi Luke. Ăsta nu e nume, dar mie-mi place aşa.

— Iar eu sunt Hans, se prezentă celălalt. Pur şi simplu Hans. Fără chestii oberonice.

Hank dădu din cap. Era mişcat. Se gândi: „Şu are noroc. Va primi o pălărie…”

3.

Mult timp Hank nu a putut să adoarmă.

Mai întâi îl deranjă dispecerul.

— Hank, rugă el prin Inforul intern, trebuie să mutăm „Laiman alfa”, îi deranjează pe poştaşi.

— Nimic mai simplu, spuse bărbatul. Luaţi legătura cu Şu: va face totul.

— Şu? se miră dispecerul. Este un om? Nu ţi-ai înregistrat tovarăşii de drum?…

— Şu este computerul de bord, explică răbdător Hank. Dar pentru mine acest computer este mai mult decât un om. Multă vreme a reprezentat pentru mine toată omenirea…

Mult timp Hank nu a putut să adoarmă.

În copilărie îl chinuia sclipitul stelelor. O dată a văzut un bolid. În tinereţe a descoperit o cometă. Coada ei se întinsese pe jumătate de cer. Era pur şi simplu luminoasă, dar în visuri o vedea colorată. Încă din copilărie, pe Hank îl mâhnea necesitatea de a se ascunde sub învelişul atmosferei. Deschidea ochii larg, de parcă asta l-ar fi ajutat să pătrundă în depărtări, printre miriadele de galaxii. Îi plăcea să creadă că locuinţa lui nu se limita doar la Sistemul Solar. În principiu aşa s-a şi întâmplat când a terminat Şcoala Cercetaşilor şi a ieşit în Zona Internă. Niciodată însă mai departe. Acolo pleca doar fratele lui, Rawley, explorator stelar.

Hank a scris o carte folosind materialele lui Rawley. Cartea, dedicată Zonei Netipice, a atras imediat atenţia specialiştilor. Fost pilot, iar acum cosmoistoric şi cosmopaleofitolog. Hank a fost invitat în redacţia Enciclopediei Generale. Zece ani de muncă în această redacţie i-au adus faima de cel mai bun cunoscător al fiinţelor primare… Şi aşa, o viaţă raţională, dar enigmatică şi închisă în sine, a captivat până şi visurile lui Hank. Câteodată visa ceva ce nu putea povesti nici măcar prietenilor mai apropiaţi, ci doar fratelui său, Rawley… În schimb, din cei şapte specialişti care acceptaseră să facă cercetări la mari depărtări a fost ales Hank. Specialist de marcă, pilot experimentat – cine, dacă nu el, să meargă în Zona Netipică?… Hank bănuia că un rol important în adoptarea acestei hotărâri l-a jucat moartea fratelui său, dar ăsta era un aspect secundar… Era de la sine înţeles că observaţiile lui Hank aveau să clarifice unul din cele mai complicate capitole ale Enciclopediei Generale. Nu doar să completeze, ci să şi reconstruiască acest capitol, care încă mai producea încurcături în structura riguros stabilită a istoriei stelare.

În paralel cu aceste preocupări, Hank ţinea un curs de paleofitologie cosmică la Şcoala Supremă. Cursul se intitula „Secole şi vegetaţie”, iar datorită lui studenţii aflau nu numai noţiuni despre evoluţia diferitelor forme vegetale şi cvasivegetale de pe Pământ şi stele. Hank făcea mereu referiri la divergenţele ce deveniseră fatale pentru unele civilizaţii, acum deja inexistente, amintea acele situaţii periculoase când raţiunea exploda şi începea să construiască o a doua natură, ruptă de rădăcinile ei fireşti determinate de origine. Lui Hank îi plăcea să citeze cuvintele fratelui său: „Înainte de a te amesteca în evoluţia naturii, înţelege-o!”

Hank avea un loc unde se simţea extrem de bine. O căsuţă lacustră, un lac mititel într-o pădure, dincolo de care „ardeau” ca nişte nori roşcovani zadele tomnatice, fără ca acestea să poată estompa Eniseiul îndepărtat. La orizont se înălţau munţii, ale căror vârfuri îngheţate

sclipeau semeţe chiar şi în cele mai călduroase zile… Hank se plimba cu studenţii prin grădină, atrăgându-le atenţia asupra câte unui tufiş sau a unei arome, câteodată slabă, dar întotdeauna prezentă. Bărbatul amenajase pe Enisei cea mai nordică grădină de trandafiri, în care globuri albe, străvechi ca şi istoria, din soiurile Blanche Double de Coubert creşteau direct pe pământ, iar trandafirii galbeni pal din soiul Damasc, care supravieţuiseră Imperiului Roman şi următoarelor douăzeci şi cinci de secole, erau tot atât de proaspeţi şi viguroşi ca pe timpul lui Cezar… Hank era mândru de cei verzi, „de ceai”, a căror aromă era asemănătoare cu a unui ceai tare, de cărămiziii din soiul Duc de Monpasier şi de cei roşii ca focul din soiul Amoulette. Iubea trandafirii din soiul rar Krimson Glory, catifelaţi, cu marginile roz, cei galben-palizi Lune şi bobocii înalţi Mistress Aron War, întotdeauna umezi şi plini de picături de rouă curată. Nu-i venea să creadă că sunt trandafiri şi nu stele, şi întotdeauna îşi ridica privirile spre munţi, încântat că există aşa asemănare între flori şi stele.

Uneori îi ducea pe musafiri până la un gard scund din material plastic ce separa grădina lui de teritoriul unei ferme de păsări nordice. De regulă, aici se terminau plimbările, lângă straturile de străvechi trandafiri auriţi Madame Jules Gravaireau, lângă trandafirii de un galben strident din soiul Madame Cocher şi trandafirii perneţieni ce sclipeau printre frunzele cărnoase, lucioase ca pielea şi parcă cerate. În cel mai îndepărtat colţişor al grădinii, Hank prefera să vină singur. Lângă gard se putea observa, altoit pe un simplu măceş, un trandafir alb, la prima vedere dintre cei mai obişnuiţi. Dar acesta era singurul la care Hank lucrase aproape cincisprezece ani. Nu-l tăia, nu-i aranja tufişul, ajutând doar trandafirul să se dezvolte, şi doar toamna îi rupea frunzele pentru a nu stârni lăcomia şoarecilor nordici. Nu proteja trandafirul de frig, ci de asprimea soarelui nordic. Reacţionând la căldura timpurie a primăverii, partea superioară a tufişului altoit pe măceş creştea grăbit, pe când rădăcinile mai erau încă adormite. Atunci Hank acoperea trandafirul, protejându-l de soare.

Restul tufişului învingea singur.

Bărbatul dorea ca acest trandafir să rămână întotdeauna vioi, curat şi de un alb imaculat. În cei cincisprezece ani nu văzuse niciodată pe floare măcar o picătură, o dunguliţă; trandafirul era ca zăpada proaspătă. Hank cosea cu plăcere iarba din jurul lui, dăruindu-i linişte. Seara obişnuia să stea alături de trandafir, iar atunci când ploua şi geamurile întunecate erau înlăcrimate, când picăturile cădeau grele pe ramele serei, iar frunzele mestecenilor atârnau ude şi înfricoşate, el, Hank, fugea fără balonzaid în grădină să vadă dacă furtuna nu a distrus frumosul lui cel alb ca zăpada…

Nu, trandafirul nu era lipsit de nume. Hank de mult îi dăduse un nume.

Rawley!

Dăduse trandafirului numele fratelui său, exploratorul stelar Rawley, mort în sectorul 5C 16, unde se produsese explozia catastrofală a unui obiect cosmic, explozie care mult timp a nedumerit pe astrofizicieni… Hank nu încetase să creadă că mai devreme sau mai târziu zvonurile despre moartea lui Rawley aveau să fie dezminţite, aşa cum se şi întâmpla uneori, chiar dacă foarte rar. Avea convingerea că atât timp cât trandafirul va rămâne alb ca zăpada, exploratorul stelar Rawley va rămâne în viaţă şi nu va uita de el, Hank…

4.

Mult timp nu a putut să doarmă.

Mărginit ca un protozid… Înapoiat ca un protozid… Feroce ca un protozid…

Îşi aduse aminte de expresia dezgustată a barmanului Luke, de privirile lui Hans care se „răciseră” instantaneu. Mărginit, înapoiat, feroce… Aşa puteau vorbi Arienii, Florarii, aşa vorbea şi Oceanul Burg, de ce procedau la fel şi pământenii?

Va putea el, Hank, să distrugă această imagine mult prea nedreaptă?

Întinse mâna şi pipăi raftul, căutând cutia cu cristalele de memorie. În cameră era întuneric, dar acum nu avea nevoie de lumină. Un proiector minuscul se aprinse automat de la căldura palmei. „Traseu”, „Faruri”, „Punctele de numărare”, „Fizica Zonei Netipice”… Calculatorul zumzăia ca un greier, în timp ce Hank căuta cristalul „Protozide”. Îşi amintea că-l aruncase în cutie. Dar acum nu mai era acolo!

Apăsând pe Inforul exterior, ceru legătura cu Şu.

— Cum stai? întrebă bucuros.

— Normal, răspunse Şu cu vocea sa inconfundabilă. Calculez viitorul traseu.

— Dar de asta se ocupă Calculatorul Transformatorului.

— Eu, bineînţeles, n-am ştiut…

Înţelese că Şu se supărase.

— Lasă, nu-i nevoie, îi spuse. Nu dorea deloc să se certe.

— Dar la tine cum e? întrebă Şu.

Hank suspină. Tot mai avea în mine imaginea feţelor lui Luke şi Hans.

— Şu, întrebă, de ce urăsc ei protozidele?

— Protozidele sunt în afara societăţii, Hank.

— Distrugătorii de stele… încuviinţă bărbatul. La asta te referi?

— Nu tocmai. Protozidele sunt vechi, foarte vechi. Hank… Ce atitudine poate avea un om faţă de ceva mult mai vechi decât rocovinele, şerpii sau artropodele?… Protozidele sunt mai „bătrâne”, Hank. Ele sunt cu mult mai vechi!

Dădu din cap. Ar fi vrut să adoarmă, dar înţelese că nu va reuşi acest lucru. Se bucură când Şu întrebă:

— Doar asta ai vrut să mă întrebi?

— Nu, spuse Hank şi îi explică faptul că uitase la

bord cristalul „Protozide”.

— Nu l-ai uitat, Hank…

— Cum? Poate l-am pierdut? Imposibil!

— Nu l-ai pierdut, Hank.

— Atunci unde este cristalul?

— Eu l-am luat din cutie.

Hank tăcu. Credea ceea ce spunea Şu, dar nu întotdeauna îi înţelegea hotărârile.

— Şi de ce ai făcut asta?

— Înregistrarea „Protozide” poate fi văzută numai pe Pământ.

— De unde ai mai scos-o şi p-asta?

Şu nu răspunse. Hank nu mai insistă: Şu nu greşea niciodată.

— Îţi voi explica totul la bordul lui „Laiman alfa”, Hank.

A mai privit ecranul orb câteva clipe. Era mirat şi dezorientat. La toate acestea se mai adăugă şi o nelinişte confuză, dar apăsătoare…

5.

Îl trezi un ciocănit în uşă.

Nu înţelegea de ce Şu tace şi cine poate să vină la bordul lui „Laiman alfa”, dar aprinzând lumina, Hank îşi aminti că se găsea pe staţia Simma, iar el era musafir. Fără să se ridice apăsă Inforul interior şi văzu pe ecran nişte feţe necunoscute.

„Cer permisiunea de intrare” semnaliză Inforul.

— Cine sunt? Hank tot nu dorea să se ridice.

„Vor explica totul ei înşişi”.

— Trebuie să mai aştepte, încă n-am făcut duş.

— Avem puţin timp la dispoziţie, spuse unul din străini.

— Întrebările mele sunt oare transmise?

— Aţi uitat să decuplaţi Inforul exterior.

— Scuzaţi-mă, spuse Hank. Intraţi şi luaţi loc. Nu vă voi reţine.

Au intrat în cameră şi s-au oprit lângă geam, de parcă i-ar fi interesat nu Hank, ci peisajul ruginit, matinal, al Simmei. Hank, după o oarecare întârziere, le propuse:

— Luaţi loc. Ieşi aşa cum se găsea, în halat.

— Scuză-ne, spuse unul din cei care intraseră. Ochii lui albaştri, pătrunzători, se aţintiră asupra lui Hank. Distanţa prea mare dintre ochi nu putea să nu urâţească faţa lui lată, bărbătească, dar oricum era mai simpatic decât tovarăşul lui – un individ frumuşel, trist, cam şters în înfăţişare, care nu se dezlipise de geam nici măcar o secundă. Hank zări imediat pe scurtele uşoare, de culoare bleu, ale vizitatorilor matinali un cerc alb cu un fulger şi o stea – semnul oficial al Patrulei Stelare.

— Deci?…

Hank se aşeză şi fotoliul de sub el scârţâi puternic.

Musafirii nu se aşezară.

— Prietene, spuse cel cu ochii albaştri, vrem să ne ajuţi.

Hank dădu din umeri.

— Inspector al Patrulei Stelare, Piotr Celâşev. „Ochi albaştri” îi întinse un jeton lui Hank.

Hank nu-l apucă. Ştia că degetele lui vor trece prin jeton ca prin vid. Obiectul era individual şi devenea material numai în mâna posesorului de drept. Văzuse cercul, fulgerul şi steaua, şi asta îi era de ajuns.

— Baza din Vărsătorul de apă? întrebă el.

Piotr Celâşev încuviinţă.

— Harhad, se prezentă chipeşul cu faţă tristă, fără a-şi dezlipi privirile de fereastră. Accentul căzu pe prima silabă a numelui.

— Hank… Doar Hank. Nu ştia ce să mai adauge. N-am mai văzut pământeni de foarte mult timp.

— Câţi ani ai lipsit?

— După media cosmică aproape patru sute… Mai exact, trei sute şaptezeci… Pe Hank îl irita nepăsarea lui Harhad, acum parcă lipit de fereastră, aşa că nu se mai abţinu: ce vedeţi acolo?

— Racheta poştală… Harhad se întoarse îngrijorat spre Celâşev. Asta nu schimbă nimic, Piotr?

— Cum? A sosit la timp?

Acum se uitau toţi trei pe fereastră. Pe pista centrala a cosmodromului se găsea corpul întunecat al unei rachete tahionice joase, în faţa unei puzderii de roboţi care mişunau încet, fără zgomot. Era foarte asemănătoare cu nava lui Hank, avea însă înălţimea mai mică, iar în vârf îi lipsea cornul blindat în care să se afle creierul lui Şu şi Transformatorul.

— Ce fac acolo roboţii? întrebă Hank.

— Se pregătesc pentru descărcarea poştei.

— Nu prea se potriveşte. Au trompete în mâini.

— Orchestra! pufni Celâşev. Racheta poştală, Hank, de regulă întârzie. Asta însă a sosit la timp. Ceva cu totul neobişnuit!

— Este de pe Pământ? se miră Hank.

— Nu. Vine de la baza Florarilor. Noi ţinem o legătură poştală cu Pământul prin Florari. Ne costă mult mai scump decât am fi dorit, dar este mult mai sigur decât transmisiile directe. Din păcate, Florarii ca şi Arienii, aici Celâşev se uită cu coada ochiului la Harhad, au un simţ propriu al timpului, pentru ei două-trei zile nu reprezintă o întârziere… Celâşev cuplă ecranul Inforului: asta e de azi?

— Nu pot să te bucur, Piotr, răspunse dispecerul.

— Dar acum e şapte zero-zero!

— Racheta asta este de ieri, Piotr.

Celâşev decupla Inforul, se întoarse spre Hank şi izbucniră amândoi în râs. Li se alătură şi Harhad şi imediat acesta îi deveni simpatic lui Hank.

— Cu ce vă pot ajuta?

— Să scoţi „Laiman alfa” pe o orbită calculată de noi. Distanţa nu e mai mare de patruzeci ani-lumină. Pentru nava ta, e o gimnastică de înviorare. Celâşev îl privi pătrunzător: poţi?

— Nu prea am vrut s-o solicit pe Şu, dar dacă este important…

— Şu? îl întrerupse Celâşev. Cine este?

— Computerul meu de bord. I-am dat acest nume femeiesc… Care-i scopul?

— Protozidul singuratic, Hank, şopti Piotr Celâşev. Doar protozidul singuratic.

— Vreţi să intraţi în contact cu el?

— Nu, Hank. Doar tu ştii cel mai bine: protozidele refuză contactul. Celâşev zâmbi pe neaşteptate. Nu intenţionăm să intrăm în contact cu protozidul. Vrem să-l distrugem. Noi suntem Vânătorii.

6.

Hank auzise despre Vânători. Specialiştii cu înaltă calificare. Erau pregătiţi într-o şcoală specială, izolată… Nu-i întâlnise niciodată până acum, dar auzise multe despre ei. Auzise, de pildă, de Vânătorii din Sistemul Kinaps. Pieriseră o treime dintre ei, dar reuşiseră să prevină o ciocnire între două subrase războinice ale Kinapsului, găsindu-le condiţiile prielnice unor tratative.

Cu ce îi deranja pe pământeni acest organism gravitaţional, singuratic şi indiferent, ce plutea în derivă prin spaţiul rarefiat al Zonei Netipice? Hank nu putea să nu-i creadă pe Piotr Celâşev şi colegul lui. Amândoi erau angajaţi ai Patrulei Stelare şi mai mult ca sigur că primiseră ordin de pe Pământ. Fiecare astfel de ordin se discuta, în general, cu toate rasele stelare interesate, iar dacă se ajunsese până la necesitatea execuţiei, atunci însemna că ordinul fusese în mod sigur analizat şi întors pe toate feţele şi trebuia în consecinţă executat. Hank era

obligat să-i creadă pe Vânători, dar totul se revolta în el. Distrugători de stele?... Poate... Dar acum, un organism singuratic plutea în derivă în regiunea quasarului Chanson. Dacă ei vor ataca un protozid, acest lucru va fi imediat cunoscut de rasa lor multiplă, pentru că fiecare protozid singuratic face parte componentă din organismul colectiv unic...

Hank îi acceptă în mod mecanic pe Vânători. Nu găsea niciun sens în această viitoare Vânătoare, dar era silit să execute ordinul. El, pământeanul!

Corpul imens al lui „Laiman alfa" se înălţa ca un stâlp deasupra cosmodromului: ticăiră închizătoarele şi ieşiră fâşâind panduşii de serviciu.

— Salut, Şu! spuse Hank, verificând ecluzele. Cum stai?

— Calculez.

Vânătorii ridicară instinctiv capetele: vocea lui Şu venea de undeva de sus.

— Treci la aparatura de bord, îi ordonă posomorât Hank. Peste douăzeci de minute luăm startul.

— Traseul spre Pământ? Vocea lui Şu se schimbă. Ai luat aprobarea?

— Nu... îngăimă Hank. Nu... Şi înainte de a arunca harta traseului în fanta Calculatorului se uită la Celâşev.

Celâşev dădu uşor din cap.

— Nu pot să fac nimic, Hank. Am venit pe Simma cu o zi înainte de apariţia ta. Ordinul este ordin şi nu întotdeauna ne sunt făcute cunoscute amănuntele. Am aşteptat noutăţi cu racheta poştală de azi, dar ai văzut şi tu – încă nu a sosit... Nu pot să spun nimic sigur, dar în sectorul nostru s-a întâmplat ceva. Nu ştim cu ce este vinovat acest protozid singuratic, personal n-am nimic cu el... Dar noi avem ordin să-l distrugem. Cu alte cuvinte, Comunitatea Interstelară a socotit periculoasă prezenţa lui în sectorul nostru. Poate chiar foarte periculoasă. E posibil ca atunci când ne întoarcem pe Simma să primim şi explicaţiile necesare. Dar ele pot nici să nu vină, Hank. Noi

suntem doar executanţi.

Hank zâmbi. Stătea lângă un „kilometraj”. „Laiman alfa” lua startul, înecând într-o lumină orbitoare cosmodromul Simmei şi dispărând fulgerător ca o sclipire de bliţ. Se deplasau în spaţiul deschis, iar prin ecranul aflat în dreapta, aproape neprotejat de filtre, se revărsa focul nebun al quasarului Chanson…

Trecuseră şapte minute şi gravilocalizatorii detectară protozidul. Peste încă zece minute, Hank îl văzu pe ecran – o virguliţă minusculă, cu adevărat micuţă, puţin mai mare decât nava lui, dar având o masă comparabilă cu cea a unei planete obişnuite de aceleaşi dimensiuni. „Laiman alfa” ar fi putut chiar coborî pe corpul protozidului. O virguliţă minusculă, atât de nevinovată pe fondul stelelor singuratice…

Hank ştia că protozidul îi vede. Asta însemna că nava sa era văzută acum de toate protozidele, de la primul până la ultimul, oriunde s-ar fi aflat. Oare mâinile lui Hank nu simt pericolul că picioarele lui vor cădea în capcană?

— Un singur protozid nu este periculos, spuse Hank. Apoi preciză: nu este periculos pentru nimeni. Facem o greşeală… Cine ne-a dat dreptul să luăm viaţa altei fiinţe, neînrudită cu noi?

— Comunitatea Interstelară, răspunse sec Celâşev. Ea există de multă vreme şi încă nu am auzit să fi greşit vreodată.

O tăcere grea se aşternu în sala de navigaţie a lui „Laiman alfa”.

Stelele intrate întâmplător în câmpul lor vizual le orbeau ochii. Hank le şterse imediat cu descărcătorul. Acum pe toate ecranele se vedea clar o virgulă masivă: protozidul care plutea prin spaţiu, singuratic precum cosmosul… Cu o invidie instinctivă, Hank simţi cum razele haotice ale quasarului ardeau virgula aceea neagră, cum organismul acela raţional, dar închistat, atrăgea spre ei fiecare fir de praf. Cine sunt protozidele? Ce vor ele? Ce le atrage spre stele? De ce el, Hank, un pământean, nu se

poate gândi la ele ca la nişte străini?... Îl prinse ameţeala şi o durere vie îl lovi sub omoplat. Încercă să-şi amintească şi aproape că reuşi... Ce? Era gata-gata să urle din cauza unei dureri ascuţite şi tăioase. Se ghemui în fotoliu.

Lasă... O să-şi aducă aminte...

Hank căută disperat o soluţie. Nu dorea răul protozidului. Era convins că niciun protozid nu dorea răul cuiva. Faptul că el se îndrepta spre Chanson nu reprezenta o ameninţare... Nu dorea ca protozidul să fie omorât şi căuta o posibilitate de a-i transmite acestuia gândul său.

— Prindeţi-vă centurile, le ordonă lui Celâşev şi Harhad în timp ce se muta în fotoliul Transformatorului telescopic. Bătu cu degetul în microfon.

— Eu sunt gata, răspunse ezitând Şu. Părea că şi computerul simţise starea lui Hank. Sau îl tulburaseră musafirii? Erau primii musafiri la bordul lui „Laiman alfa”... Hank se străduia să nu se gândească la asta. Atinse cu piciorul pedala telemetrului şi imediat protozidul se apropie, ocupând aproape tot ecranul.

— Trei grade... Patru grade... Cinci grade... numără ritmic Şu.

Hank secţionă caroiajul sferic circumscris obiectivului şi în cercul rezultat apăru centrul protozidului marcat prin detectoarele transformatorului. Caroiajul înfăşură virgula masivă. Mai trebuia doar să apese pe butonul ejectorului.

Hank ezita.

Mai exista o speranţă. Protozidul va înţelege şi se va deplasa în alt spaţiu. Putea s-o facă... Dar protozidul rămânea şi indiferent. Vedea „Laiman alfa”, dar nu simţea niciun interes pentru navă.

— De ce mai eziţi? nu rezistă Piotr Celâşev. De ce generatoarele nu sunt cuplate la tunul gravitaţional?

— La bordul navei nu sunt tunuri...

— Deloc? se miră Celâşev.

Hank zâmbi. Îşi aminti la timp de străvechiul cuvânt. Rosti cu voce tare:

— Nu sunt un pirat. N-am nevoie de tunuri.

— Atunci cum vrei să acţionezi?…

— Pentru deplasarea cu viteze subluminice, „Laiman alfa” este dotată cu o protecţie antimeteoritică.

— Nu prea o spui convingător…

— Nu-mi place ordinul dumneavoastră.

— Ordinul Pământului! precizează cu încăpăţânare Celâşev.

— Fie şi aşa, dar nu-mi place.

Îi minţise pe amândoi, atât pe Celâşev, cât şi pe Harhad.

La bordul lui „Laiman alfa” nu existau nici tunuri gravitaţionale, nici protecţii antimeteoritice. „Laiman alfa” avea Transformatorul, şi nu acea maşină tipică Staţiilor Terminale cu ajutorul căreia puteau fi îmbrăcaţi Arienii sau locuitorii Kinapsului în carnea unui cvasiom, ci un aparat puternic capabil să producă orice formă. Hank se bucură că nu avusese timp să înregistreze Transformatorul. Acum îi convenea asta. Găsise soluţia.

— E timpul! ordonă Celâşev.

Hank înţelese şi el că sosise momentul şi apăsă pe butonul ejectorului.

Nu-şi dezlipi privirile de pe ecran.

Dar nu se întâmplă nimic.

Protozidul negru şi indiferent atârna strâns înfăşurat în caroiajul de coordonate şi părea că nu simţise nimic. Era însă numai o aparenţă. Hank ştia că, fie şi numai pentru o fracţiune de secundă, pentru o secvenţă infimă dintr-o secundă, acel organism insensibil se încovoiase de durere şi groaza de a fi distrus şi că acea durere şi groază în faţa distrugerii („transformării”, se corectă în gând bărbatul) fusese resimţită în aceeaşi fracţiune de secundă de fiecare alt protozid, oricât de îndepărtat ar fi fost.

„Ele ştiu că eu am făcut-o”, se îngrozi Hank.

Protozidul dispăru.

În locul lui se desfăcea şi se extindea pe verticală,

precum un vârtej, un nor gigantic de praf, o trenă neagră ce acoperea licăririle stelelor rare, un sul de negură desfăşurat de mâinile lui Hank.

— Bună treabă! izbucni Celâşev. S-a spulberat în atomi.

— Şi mai departe? întrebă sec Hank.

— În continuare, Simma, suspină uşurat Celâşev. Mai ai două zile, Hank. Vizitează Acvariumul, priveşte offiuhenii, vino şi pe la noi. În camerele noastre totul este ca pe Pământ. Când treaba este încheiată, nimic nu trebuie să ne mai amintească de ea.

— Şi eu aş fi vrut să uit de ea…

— Hei, hei, Hank. Facem o treabă utilă pentru toată lumea. Mai târziu o să vrei singur să ne strângi mâna.

Hank nu spuse nimic.

Stinse ecranele şi cedă conducerea lui Şu. Timp de o oră computerul nu scoase un cuvânt. Desigur, s-ar fi putut să fie supărat, dar în realitate abia acum înţelesese că Hank îi păcălise pe Vânători. Aceştia nu ştiau de existenţa Transformatorului şi credeau că protozidul fusese dispersat în atomi. De fapt, asta se şi întâmplase, dar fiecare atom al norului de praf în care se transformase protozidul era strict orientat chiar şi acum. Protozidul părea a fi un nor mort, neutralizat, absurd, ce acoperea licăritul stelelor. Nici vorbă de aşa ceva.

Norul era viu şi continua să simtă, încet şi amorf, că este protozid, iar Hank era convins că mai devreme sau mai târziu îl va putea readuce în starea iniţială.

Starea lui psihică se îmbunătăţea încet-încet.

Executase ordinul Pământului, era pământean. Nu distrusese protozidul fiindcă respecta Legea creată pentru toate rasele.

7.

„Gata!”, îşi spuse Hank, intrând cu umerii sub jetul puternic de apă. „Nu mai deschid uşa la nimeni, nu mai merg nicăieri, cu nimeni”… Stinse prevăzător Inforul. „Prea demult am părăsit Pământul ca să reacţionez imediat la ordinele lui. Protozidul făcut praf: ce greşeală! Toţi trebuie să afle cum s-a întâmplat”.

Îşi aminti de Rawley. Puţin ironic, dar cu speranţă în suflet, Rawley făcea planurile unei legături cosmice generale. De bunăvoie şi după bunul plac, protozidele se deplasau în toate sectoarele Universului şi atunci legătura între Polul Nord al Universului şi cel Sudic se putea transforma în cea mai obişnuită discuţie pe care o pot avea doi oameni alăturaţi. Vei pune întrebarea ta protozidului ce pluteşte în derivă prin sectorul Staţiei Terminale şi instantaneu întrebarea va fi cunoscută unui alt protozid aflat în constelaţia Hercule. „Şi nu va mai fi necesară trimiterea de la un capăt la celălalt al Universului de rachete poştale, de inundarea spaţiului cu radiogeamanduri, nu vom mai fi nevoiţi să plătim Florarii doar pentru că exploratorul Rawley are chef să vorbească cu frati-su”, râdea Rawley. „Găseşte posibilitatea de a comunica prin protozide şi Raţiunii Universate i se va mai oferi încă o posibilitate de dezvoltare perpetuă…”

— Şu, lansă apelul Hank, cuplând Inforul exterior. Am nevoie de însemnările stocate în cristalul „Protozide”.

— Înregistrarea „Protozide” nu poate fi văzută decât pe Pământ.

Răspunsul lui Şu sună categoric, chiar foarte categoric. Hank nu protestă. Bine. Fie şi aşa… Mai este încă o zi… Fără a întrerupe legătura, păşi în tăcere prin cameră. Ecranul Inforului, invadat de o lumină tulbure prin care fugeau dungi închise sau deschise la culoare ce se topeau neîncetat şi punctată mereu de descărcări ceţoase reprezenta practic faţa lui Şu…

— Astăzi se va afla în Acvarium un oberon de pe Offiuh. Şu nu uita niciodată nimic.

— Mă sfătuieşti să merg?

Hank oftă. Simţea deseori o oarecare dependenţă de propriul său computer. Câteodată îl irita acest lucru, dar analizându-şi sentimentele ajungea la acelaşi rezultat, unicul: el, Hank, nu se va împotrivi niciodată acestei dependenţe.

8.

În Acvarium, Hank ocupă o lojă separată. Nu dorea să deranjeze pe nimeni, dar aproape imediat în loja învecinată, separată de a lui printr-un perete transparent, apăru o familie întreagă – două femei, trei bărbaţi şi doi tineri cu feţe lungi şi gălbui ca dovlecii copţi. Hank îi recunoscu imediat pe Arieni după privirile melancolice şi înfăţişările prea armonioase.

Urmaşii celei mai agresive rase din trecut, ei nu-şi ascunseseră niciodată dezgustul faţă de Transformator – cadoul Florarilor.

Hank nu mai observă pe altcineva. Asta îl bucură. Începu să se gândească ceva mai liniştit la ziua de mâine. Mâine va lua startul spre Pământ şi o dată ajuns acolo va putea face scandal, iar protozidului dezintegrat i se va putea reda înfăţişarea iniţială.

Din nou, oare pentru a câta oară, observă că se gândeşte la protozid ca la o fiinţă apropiată lui. În pofida unei prietenii reciproce între unele civilizaţii, reprezentanţii acestora nu puteau rupe deseori vălul înstrăinării involuntare. Un element de înstrăinare, de „altceva”, plutea invizibil între oameni şi cvasioameni.

Bine... Hank îşi imaginã harta aproximativă a traseului. Până la 5C 16 va ajunge prin tracţiune tahionică, astfel că pentru cea mai mare parte a drumului va consuma cel mai puţin timp. Văzu în faţa lui un şir de stele, incredibil de lung şi încolăcit, precum un şarpe legendar: constelaţia Hidrei. Iată că aici este deja Zona Internă, dar tocmai acolo, pe una din planetele stelei Aflard, el va

pierde aproape trei luni pământene – pentru carantină şi prelucrarea brută a materialelor…

O lumină puternică se aprinse în mijlocul Acvariumului.

Lumina se umfla deasupra podelei întunecate, luând forma unui balon gigantic şi de fapt chiar asta era: balonul câmpului de forţă. După două minute cuprinse întreg spaţiul Acvariumului şi trecu treptat de la culoarea roşie, iniţial stabilă, la oranj, apoi galben, alb şi la sfârşit într-un bleu orbitor – în capul lui Hank începu să răsune imnul stelar colorat al lui Russel-Knut, de mult intrat în culoarea de identificare a navelor ce aparţineau Comunităţii Interstelare.

Lumina devenea tot mai mătăsoasă, se dispersa în straturi, iar prin ea pluteau nuanţe eterogene de violet şi sclipiri verzui, ritmice – iată răsăritul, veşnic precum lumea, răsăritul deasupra Oceanului Burg sau poate deasupra planetei offiuhenilor, necunoscută lui Hank…

Hank se ridică în mod involuntar şi de bucurie ar fi vrut chiar să stea în aer, deasupra fotoliului, dar îşi reveni imediat: mai mult ca sigur ar fi atras atenţia Arienilor. Se părea ca nu prea le era pe plac, aşa cum n-ar fi fost încântat nici Hank dacă în bar ar fi apărut pe neaşteptate un protozid transformat în cvasiom…

În câmpul sferoidal de forţă, plin de o lumină mătăsoasă, se agita deja o umbră sumbră, care nu putea fi doar o simplă umbră, Fără-ndoială, era o fiinţă vie şi Hank, întorcându-se puţin, văzu cum se luminează şi feţele Arienilor. Umbra care aluneca în adâncurile acvariului le amintea acestora de ceva propriu lor şi pierdut, chiar dacă numai temporar, la trecerea în corpul cvasiomenesc.

Hank încremeni.

Pentru o clipă îl cuprinse, ca şi pe Arieni, un dor pătrunzător, ascuţit. Era din nou un nor grandios, vântul stelar îi gonea corpul amorf pe lângă quasarul Chanson, spre Zid, în întuneric, în beznă, în neant. Vântul stelar smulgea din el milioane de atomi, dar el, Hank, un nor

fericit de praf, îşi completa imediat pierderile cu praf interstelar inert...

Offiuhanul se destrămă într-un spectru liniar larg. Nu era însă doar un simplu spectru. Bărbatul petrecuse multe ore deasupra camerei spectrografului, văzuse liniile spectrale ale celor mai diverse combinaţii chimice, dar acum, în faţa lui, sclipea şi se lăţea un spectru viu, acum vedea ceva viu.

Îl admira pe offiuhan. Nu fusese niciodată pe planeta offiuhenilor, nu-şi imagina unde se află decât cu mari ezitări, nu ştia cum este, dar îşi închipuia, ba chiar credea că această planetă nu este dintre cele mai rele, aşa cum, în general, în cosmos nu există nici planete foarte rele şi nici foarte bune.

Captivat de jocul offiuhanului, uită de toate şi stătu în aer deasupra fotoliului, aşa cum ar fi făcut-o într-o discuţie lungă şi interesantă cu Şu.

Îl trezi o exclamaţie speriată.

Arienii!

Coborî imediat în fotoliu. Stătuse în aer doar o secundă, dar stătuse. Uitase de el, iar acum Arienii priveau uimiţi nu la offiuhan, ci la el, la Hank.

Se speriaseră!

Hank conduse cu privirea familia ce se îndepărta grăbită.

Se speriaseră... De ce se speriaseră?

Se supără pe el însuşi.

Era un barbar. Plin până în vârful urechilor de obiceiuri stelare. Probabil că pentru alţii aceste obiceiuri nu erau chiar atât de nevinovate.

Se ridică. Ieşise din jocul în care se angrenase. Offiuhanul nu îl mai interesa. Nu mai dorea decât un singur lucru: să ajungă pe Pământ!

9.

Nici a doua noapte pe Simma nu a fost uşoară pentru Hank. Totuşi adormi, iar dimineaţă se prezentă odihnit la dispecerat. „Lui Celâşev îi vine uşor”, se gândi. „Celâşev este puternic pentru că este sigur pe el. Fiecare pas pe care îl face este pasul Pământului. Pot şi eu ca Celâşev, doar împreună cu Şu sau… pe Pământ! Acolo unde pot să răspund singur de faptele mele…”

Dispecerul nu-şi dezlipi nici măcar o secundă privirile de pe ecranul unde se schimbau fulgerător, unul după altul, rânduri interminabile de cifre, dar Celâşev, văzându-l pe Hank, ridică imediat capul. În ochii lui se citi o sinceră nedumerire.

— Am venit după hartă, spuse Hank.

Dispecerul îşi trecu imediat degetele peste claviatură. Uşa camerei se deschise şi peste prag păşi greu un robot îndesat, realizat într-o manieră tipică Simmei: cea omenească. Umerii săi puternici încadrau o antenă sferică, ceea ce accentua şi mai mult înfăţişarea umanoidă. „Universal”, aprecie Hank. „Astfel de roboţi pot fi folosiţi la orice, de la gunoi până la secretar personal…”

Uitând de Hank, uitând de robot, dispecerul şi Celâşev priviră din nou ca fermecaţi la şirurile de cifre ce goneau pe ecranul Calculatorului. Acestea se schimbau fulgerător, pierzându-şi semnele, distrugându-se reciproc şi apărând din nou – un dans absurd, nesfârşit, care se încheie brusc cu un zero.

Pur şi simplu, zero!

Hank se miră instinctiv: cum era posibil ca atâtea şiruri de cifre să fie egale cu zero?

Puse întrebarea cu voce tare.

— Şi pe noi ne interesează asta, spuse iritat dispecerul. Am auzit odată că se poate întâmpla aşa ceva, dar nu m-am gândit niciodată că aş putea chiar eu să dau peste o asemenea situaţie… Să repet, Piotr?

— Cât poţi de mult! Posomorât, Celâşev întoarse spatele spre ecran. Acum se străduia să nu-l privească pe

Hank, ferindu-şi privirile de el cu încăpăţânare. De fapt... Repetă!

— Are legătura cu harta mea? întrebă nerăbdător Hank. Cu cât părăsesc mai repede Simma, cu atât mai plăcute vor rămâne impresiile despre ea.

— Are! i-o tăie sec Celâşev.

Cifrele alergau pe ecran ca nişte valuri mărunte, colorate, pe suprafaţa infinită a Oceanului Burg. „Îl înţeleg pe Celâşev”, se gândi Hank. „E de înţeles şi iritarea dispecerului. Eu voi pleca, ei rămân pe Simma...” Timp de o secundă i se făcu frig: peste o oră, între el şi aceşti oameni pe care i-a întâlnit vor fi miliarde de ani-lumină. Astfel de cifre nu dau speranţa unei noi întâlniri. A lua startul spre Pământ înseamnă pentru Simma a muri. Şi invers: peste o oră, Celâşev nu va mai exista pentru Hank... Îşi freca încetişor fruntea, îndepărtând aceste gânduri. „Să nu uit să dau pe la bar, Luke mi-a promis o pălărie...”

— Ei? întrebă nerăbdător. Ce-i acolo?

Hank privea cifrele nebune, dar Celâşev îl înţelese altfel.

— Te referi la poştă?

— Fie şi poşta. Iar a întârziat?

Celâşev ridică prudent sprâncenele albe:

— Evident, te interesează acel protozid?

— Trebuia să spui: singuratic, îl corecta Hank cu un aer provocator.

— Nu este chiar atât de singuratic precum crezi.

— Da?

Celâşev zâmbi. În zâmbetul lui nu exista nimic ameninţător, dar Hank nu prea se simţi în apele lui. De altfel, îl aprecia pe Celâşev aşa cum trebuia – ştia să fie scurt. Protozidul pe care ei îl considerau singuratic era doar unul dintre cei mulţi şi nu erau puţini cei care se îndreptau spre quasarul Chanson. Conform comunicărilor date de Arieni, invaziile protozidelor spre stelele alese pentru a fi distruse începeau întocmai aşa. Din nişte fiinţe

apatice pe care nu le interesa absolut nimic, protozidele se transformau vizibil în legendarii distrugători.

— Datele sunt sigure?

— Bineînţeles.

— Şi ce semnificaţie au? Hank tot nu voia să înţeleagă.

— Departe de ceea ce ai fi vrut tu, Hank.

Celâşev tăcu. Nu-l privea şi nici nu dorea să-l ajute. Voia ca Hank să înţeleagă singur.

Hank înţelese.

Protozidul, chiar singuratic, avea o masă comparabilă cu cea a trei planete de mărimea Simmei, masa nenumăratelor protozide fiind egală cu masa a galaxii întregi. Chiar dacă ar fi venit spre Chanson numai o parte dintre protozide, acesta ar fi fost distrus printr-o explozie monstruoasă ce ar fi măturat întreg Sectorul Periferic. Florarii, Arienii, Oceanul Burg de pe acum trebuiau să se gândească la salvare. Miturile străvechi ale locuitorilor Zonei Netipice erau pline de ură împotriva protozidelor şi imediat Hank văzu totul într-o alta lumină.

— Şi asta nu e totul, şopti Celâşev. Protozidele nu sunt doar în sectorul nostru…

„… Iar pentru ele nu este nicio problemă realizarea unei legături instantanee”, termină în gând fraza lui Celâşev. „Nimeni nu poate spune: oare numai quasarul Chanson este sortit pieirii în faţa protozidelor? Ele pot provoca explozia a cinci, zece, o sută de astfel de quasari, pot arde spaţii inimaginabile în acest mod, privând Comunitatea Interstelară de nenumărate lumi raţionale!”

Înţelese şi se îngrozi.

Se îngrozi nu atât de faptul că sacrificase pe loc, chiar dacă numai în gând, viitorul Arienilor, Florarilor şi a Oceanului Burg; se îngrozi văzând cât de mărunte erau toate aceste lucruri: supărarea cu Şu… cearta cu Celâşev… neînţelegerea ordinelor date de Pământ… El, Hank, nu dorea catastrofe, voia să-l ajute pe Celâşev.

— Dacă pericolul este înţeles corect, şopti el, se pot

lua şi contramăsuri.

— Le căutăm…

— Evident, prin distrugerea protozidelor?! Neputinţa sa se preschimbă brusc în furie.

— Dacă vom lăsa protozidul să ajungă la quasar nu o să mai avem pe cine şi ce salva. Tot timpul care ne-a rămas se rezumă doar la câteva biozile, răstimp în care trebuie să privăm protozidul de masa lui critică… O astfel de jertfă se justifică.

Dispecerul care părea să nu-i asculte pe Celâşev dădea din cap aprobator.

— Şi vom distruge protozidele până la unul? Vom chema aici toată flota tahionică a Florarilor şi Arienilor şi vom trage în protozide din tunurile gravitaţionale? Vom secţiona şi vom distruge organele vitale ale acestui organism colectiv unic? Vom avea oare forţa ca în următoarele milioane de ani să existăm fericiţi alături de o rasă mutilată de noi? Nu e prea mare jertfa. Piotr?

— Ce te aprinzi aşa? îl întrerupse dispecerul. Vezi altă ieşire? Mai umană? Mai eficace?

— Deocamdată, nu, clătină din cap Hank. Dar trebuie să existe o ieşire. Suntem obligaţi s-o căutăm. Protozidele sunt altfel, dar sunt raţionale. Ca rasă raţională, ea este egală cu oricare alta. Aşa scrie şi în Cod. Este vina noastră că nu am găsit până acum calea spre conştiinţa lor!

— Dar ele? explodă Celâşev. Au căutat această cale? Au încercat vreun contact măcar cu vecinii lor? Întreaga lor istorie este o istorie a lumilor dispărute în flăcări. Pământeni, Florari, Arieni, Oceanul Burg – cu toţii am încercat să contactăm protozidele. Le-am aprovizionat cu praf interstelar, am trimis cercetaşi stelari… Chiar tu, Hank, ai venit din sectorul protozidelor şi… ce poţi să spui despre ele? Cu ce îi poţi ajuta pe Arieni? Şi de ce protozidele ar trebui să ne fie mai apropiate decât Arienii care sunt ameninţaţi de ele?

— Puteţi să-mi faceţi legătura cu Pământul?

— Bineînţeles, Hank, dar nu văd sensul.

— Pot să ştiu de ce?

Celâşev arătă în tăcere ecranul Calculatorului.

Dansul nebun al cifrelor se stinsese şi pe ecran apăruse din nou foarte clar cifra zero. Un zero singur-singurel. Ca un protozid singuratic pe fondul Zidului. Zero şi nimic mai mult.

— Ce înseamnă asta?

— Asta înseamnă, Hank, răspunse Celâşev, că datele tale nu ne permit să-ţi calculăm traseul spre Pământ. Traseul calculat conform datelor tale nu te poate duce nici spre Pământ, nici spre oricare altă planetă populată ce intră în Comunitatea Interstelară.

Hank tot nu înţelegea.

Suspinând. dispecerul stinse Calculatorul, îşi desfăcu larg coatele şi aproape că se culcă pe masă. Îl privi pe Hank de jos şi explică sec:

— Drumul spre Pământ, Hank, îl calculăm doar pentru pământeni şi membrii Comunităţii Interstelare. De regulă, ceilalţi trec printr-un control special la graniţa Zonei Interne.

— Numai pentru pământeni? se revoltă Hank. Rezultă că n-aş fi pământean? Atunci cine sunt eu, după părerea dumneavoastră? Poate un protozid?

— Tocmai de aceea ne-am şi adunat, Hank… Trebuie să accepţi că oricare ar fi răspunsul, el are importanţă nu numai pentru tine. Noi, Hank, suntem la fel de curioşi.

10.

Nepământean!

Hank îl privea uluit pe Piotr Celâşev. El, Hank, nu era om! Nu era pământean! Ce aiureală! Doar îşi amintea de el însuşi! îşi amintea de prietenii lui, de Pământ, de fratele lui! îşi amintea de programul lucrărilor sale, în sfârşit, îşi amintea de lucrarea sa!… Hank aproape că ţipă. Solicită

repetarea calculelor.

— Nu va ieşi nimic, Hank, spuse obosit dispecerul. Calculatorul nu greşeşte. Am auzit de o greşeală asemănătoare, dar se pare că era vorba de o anecdotă.

— Dar dacă nu eram eu însumi, îl contrazise Hank, oare eu nu aş fi ştiut de asta?

— Dar tu nu ştii?

Au tăcut cu toţii.

Hank îşi pierdu puterile. Înţelese pe neaşteptate cât de greu le venea acum oamenilor ce stăteau în faţa lui. Reuşi chiar să se pună în locul lor. Aveau dreptate: nu exista nici măcar un singur motiv pentru a se încrede în el. Oricine ar fi fost, putea fi, fără-ndoială, periculos pentru cei care-l întâlniseră pe Simma. Dar cine era el? Cine şi pentru ce îl folosea?

Acelaşi lucru dorea să afle şi Piotr Celâşev. Chiar zâmbi. Întotdeauna zâmbea în cele mai nepotrivite momente:

— Ne dai voie, Hank, să-ţi scotocim puţin prin memorie?

Cu un sfert de oră în urmă, o simplă aluzie la o astfel de propunere l-ar fi înfuriat pe Hank, dar acum nu făcu altceva decât să dea aprobator din cap. De ce nu? Dacă fusese minţit (nu avea curajul să spună schimbat), atunci el însuşi dorea să ştie – unde şi cine?... Abia acum înţelegea apariţia robotului ce stătea în continuare lângă uşă.

— El este Jacob, explică Celâşev. Sfântul Jacob. Porecla este cât se poate de exactă. Nu ştie să mintă, dar se orientează uşor în minciunile altora. Jacob! îi ordonă. Ocupă-ţi locul în laborator.

Robotul se îndreptă ascultător spre camera alăturată. Acesta era spaţioasă, însă mai mult goală: un tablou de comandă cu câteva ecrane, deocamdată stinse, o grămadă de traductoare şi fire, un fotoliu lung, din material plastic, un dulăpior scund ce conţinea aparatul de autoînregistrare.

La semnul lui Celâşev, Hank se aşează tăcut în fotoliu. Se dezbrăcă, apoi dispecerul îi prinse capul într-o împletitură de traductoare şi îl preveni:

— Aici nu prea e cald, dar nu putem schimba temperatura…

Nu-şi termină vorba pentru că-i văzu cicatricea de pe spate. Atinse uşor cu un deget scobitura lată, groaznică, ce se întindea sub omoplatul stâng.

— Unde ai păţit-o?

— Parcă are vreo importanţă…

— Da, are! i-o tăie Celâşev. Noi nu punem întrebări fără rost.

— Sub obiectul 5C 16, spuse în silă Hank.

— 5C 16… Celâşev îşi aminti. „Laiman alfa" a suferit vreun accident? N-ai spus niciun cuvânt despre asta.

— Despre multe nu am spus niciun cuvânt… Tonul cu care vorbea nu prea încuraja pornirea unei discuţii, dar lui Celâşev nu-i plăcea să dea înapoi.

— O asemenea lovitură putea rupe un om în două. Nu prea a fost uşor să fii pus pe picioare, nu-i aşa?

— Şu se pricepe.

O bandă lungă, plină de semne clare, se derula lin sub peniţa autoînregistratorului, scârţâia uşor, rama de coordonate aluneca încontinuu, pe undeva scăpără un contact, mirosea a frig, a ozon… Pe Hank îl cuprinse inevitabil somnul.

— Nu, Hank, spuse tare Celâşev, fără a-şi dezlipi privirile de ecran. Nu trebuie să dormi!

Hank nu vedea imaginea de pe ecran, deoarece curele late îl ţineau strâns într-o poziţie bine fixată. „Cum văd ei oare trecutul meu?", se gândea indiferent. „Cum îmi citesc memoria? În imagini? În simboluri? În semne speciale?…"

Auzi exclamaţia uimită a lui Celâşev:

— „Laiman alfa" este dotată cu un Transformator?

— Şi ce e ciudat în asta?

— N-am văzut niciodată Transformatoare fabricate pentru nave. Deocamdată ele se află numai la Staţiile Terminale. De ce nu l-ai înregistrat?

— Eram prea bucuros de reîntoarcere şi n-am avut timp. M-aţi zăpăcit cu vânătoarea voastră.

— Tot mai ţi-e milă de protozid, Hank?

— Da…

— Nu te încorda, îi ceru dispecerul. Ridurile de pe frunte i se accentuară şi, pe neaşteptate, îi păru lui Hank obosit şi abătut. Deci, aşa…

— Mi-e frig, se jeli Hank.

— N-o să mori într-o juma de oră, spune Celâşev.

— Jumătate… Şi pe urmă?

— Apoi poţi să te duci la tine. Mănânci, te odihneşti. Avem şi un bar, ştii doar… Celâşev tăcu. Fără plimbări îndepărtate, nicio vizită pe „Laiman alfa”. O săptămână, două dacă va fi nevoie. Bineînţeles, pe o asemenea perioada va trebui să te descurci şi fără plimbări.

„Fără plimbări…”

Asta-i suna ca fără Pământ.

11.

Hank alese barul.

Nu era cel mai bun loc să reflectezi, dar îi era pur şi simplu greaţă să stea în camera pustie în faţa ecranului stins al Inforului decuplat. „Dacă Hans este la bar”, presupuse el, „atunci totul se va clarifica şi încă foarte rapid…”

Hans era la bar.

— Întotdeauna stau aici, îi explică, mişcându-şi repede buzele plate. Dacă mi-e cald, aici e răcoare, dacă mi-e frig, aici mă încălzesc. La drept vorbind, nu-mi place Simma, dar mă leagă treburile…

În acest timp, probabil că i se făcu frig. Văitându-se

şi jelindu-se neîncetat, Hans scotoci în interiorul panoului de comanda al climatului şi pereţii transparenţi ai barului se întunecară încet, lăsând locul unei păduri tropicale umede. Hank stătea lângă tejghea, dar în jurul lui tremura uşor printre aburi mirajul respingător al junglei, iar spre norii invizibili se ridicau încet şi sufocant emanaţii jilave. Desişul de mangrove, sau o scârboşenie foarte asemănătoare cu el (rădăcini păroase, ca nişte gheare), atârna mort deasupra tejghelei învăluită în aburi; lângă picioarele barmanului clipocea o baltă infectă. Barmanul scoase un mormăit şi se uită temător sub tejghea.

— Data trecută, se plânse lui Hank, de sub tejghea a ieşit un aligator imens. Desigur, era imaterial, dar şi aşa te calcă pe nervi întocmai ca unul adevărat.

— Asta-i viaţa! filosofă Hank. Tituceaiul avea nu numai o acţiune răcoritoare.

Undeva, departe, din mirajul greu şi sufocant sări fâşâind o rachetă roşie de semnalizare.

— Pregăteşte tituceaiul, Luke! chicoti Hans. În curând aici va năvăli compania de ieri.

— Iar! făcu disperat barmanul. Stafii-stafii, dar mizeria de pe picioare este adevărată şi nu lasă nicio monedă în plus.

— La ce vă trebuie toate astea? întrebă Hank.

Hans privi pierdut în junglă:

— Ca pe Pământ... Nu-i aşa?

— Pământul de mult nu mai este aşa.

Hans părea că nu-l aude. Se pilise zdravăn şi era pus pe ceartă. Îi punea lui Hank întrebări prosteşti şi, fără să mai aştepte răspunsul, îşi răspundea singur, explicând apoi plictisitor de ce presupusul răspuns al lui Hank nu era bun. La fiecare minut pomenea de protozide. Într-un sfârşit, Hank nu mai rezistă:

— Dar ce festă v-au jucat aceste protozide?

— Hans aproviziona sectorul Tarapa-12 cu nori de praf, răspunse barmanul în locul lui Hans. Norii de praf, aşa cum se ştie, reprezintă singura haleală a protozidelor.

Şi în afară de asta, praful este singurul lucru pe care protozidele îl primeau de la noi. Bineînţeles, fără să dea ceva în schimb. Hans este un fanatic, munca este viaţa lui. Curăţase a doua porţiune a Tarapei-12 şi deja începuse cu a treia, când a găsit un excelent „sac de cărbune”; pe Pământ am impresia că li se spun globule-conglomerate de praf. Şi brusc, aceste creaturi… barmanul trase cu coada ochiului la Hans. Brusc, aceste protozide au refuzat darurile noastre. S-au răzgândit pe neaşteptate, refuzând să halească praful lui, deşi făceau asta de miliarde de ani. Eu n-am treabă cu protozidele, mai ales că nu fac parte din Comunitatea Interstelară, dar Hans are. Lângă Tarapa-12 s-a oprit acum un nor de praf pe o distanţă de zece ani-lumină, dacă protozidele îl refuză, de fapt l-au şi refuzat, atunci Hans va fi amendat de Patrula Stelară. Luke nu-şi putut reţinu un zâmbet. Pentru murdărirea intenţionată a Zonei Netipice!

— Dar Hans executa ordinele Pământului. Să duci norii de praf nu este o treabă particulară.

— Aşa este, dar el este un „vizitiu” de clasa. Clasa lui presupune cunoştinţe pentru a prevedea chiar şi migraţiile întâmplătoare.

— Interesant, cum se poate anticipa migrarea rasei dacă nu ai contacte cu ea?

— Foarte simplu. Luke împinse un pahar. Din precedente. Până la această întâmplare, lângă Tarapa-12, protozidele au procedat similar sub obiectul 5C 16. Previziunea este o trăsătură obligatorie pentru un „vizitiu” de clasă.

— El înţelege! se băgă în discuţie Hans şi îl lovi cu zgomot pe Hank în umăr. Tu doar înţelegi, dar eu am şi văzut. Le-am adus acestor creaturi praf stelar pentru o sută de ani, iar ele au lăsat totul şi au plecat. Am făcut tot ce am putut ca să le aduc cât mai mult praf, iar ele m-au trădat. De ce?

În junglă ţipă jalnic o pasăre, iar în depărtări mai izbucneau uneori rachete. Nefericitele fantome-călătoare,

create de imaginaţia bolnăvicioasă a lui Hans, se rătăciseră probabil definitiv.

— Mă bucur, Hank, că înţelegi atât de repede orice problemă! nu se potolea Hans. Mă bucur, Hank, că stăm în această mlaştină la fel ca pe Pământ şi nu printre aceste blestemate protozide. Mă bucur că suntem printre aceia care au fost pe Simma cea electrică. Dă-mi voie să te sărut. Mâine dimineaţă, Hank, mă voi trezi şi îmi voi aduce aminte că te-am sărutat...

— ...şi am să vomit! Termină încet barmanul în locul lui Hans.

Barmanul râdea, dar Hank se simţi stânjenit. Fără să-şi dea seama, barmanul prevăzuse situaţia. Respingerea protozidelor putea, foarte bine să ducă la ceva asemănător. Cine-mi dă garanţia că eu, Hank, nu sunt cu adevărat..."

„... un protozid!"

Şi de ce nu? Oare lui, Hank, nu i se făcuse milă de protozidul condamnat la distrugere de către Celâşev? Nu contestase el ordinul Pământului? Oare executase el acest ordin?! El, Hank, nu distrusese protozidul, transformându-l într-un nor de praf, care putea fi readus la o viaţă normală, proprie protozidului. De ce oare nu distrusese protozidul? Ar fi făcut oare aşa ceva Piotr Celâşev, Hans sau chiar dispecerul?...

„Niciunul dintre noi nu ar fi protestat contra ordinului venit de pe Pământ...", se gândi Hank.

Poate că el, Hank, este într-adevăr un protozid?

Îşi asculta atent simţămintele. Căuta ceva ce putea da un semnal, sau măcar un indiciu vag: tu eşti cutare. Dar nu se întâmpla nimic, memoria nu voia să-l ajute. Şi ce putea ea, memoria?... Orice organism, chiar şi raţional, ţine minte mai bine ceea ce se repetă mai des, ceea ce este mai bine recompensat. Totodată, însă, noi repetăm douăzeci de ani un număr de telefon pentru a-l uita într-o clipă, în timp ce multe lucruri cărora nu le-am acordat atenţie rămân veşnic în noi: o privire întâmplătoare, titlul unei cărţi necitite, un chip în mulţime.

Hank căuta. Hank înţelegea că nu avea sens să-şi explice calităţile memoriei. Înţelegea că acum ar fi trebuit să-şi pună în mişcare memoria, să se învioreze, să rupă legăturile stabile, devenite obişnuinţe, ca din tot acest aluat zbuciumat să se ridice încet la suprafaţă o umplutură, fie străină sau proprie. „Trebuie să-mi revin în totalitate, pentru că dacă nu sunt pământeanul Hank, ci doar ceva care l-a înlocuit, atunci mie, lui cvasi-Hank, nu are de ce să-mi fie milă de noua mea esenţă, oricare ar fi motivele de existenţă ale aceste noi esenţe…”

— Cam mulţi ţânţari, se plânse barmanul, dar Hans nu-l lăsă să se apropie de panoul de comandă al climatului.

— Lui Hank îi place! Hank – băiatul nostru! Am spus adevărul, Hank?

Hank dădu din cap. Ar fi vrut să-l creadă…

„Mintea nu este înzestrată cu idei încă de la naştere, aşa cum credeau cândva filosofii pământeni. Nici cel mai puternic computer nu poate cuprinde în memoria lui ceea ce ştie, de exemplu, un copil pământean, deloc remarcabil, despre bucătăria casei sale: mobila din ea, care dintre lucruri pot să cadă şi când, de ce obiecte nu trebuie să se atingă, toate astea nu sunt calităţi moştenite genetic, ci se învaţă. Memoria nu este organizată în ordine alfabetică, cifrică sau funcţie de subiect, ea îşi dezvăluie conţinutul pe căi într-adevăr necunoscute şi dacă eu, Hank, vreau să sper că o întâmplare mi-ar deschide ochii asupra ceea ce este ascuns în subconştientul meu, atunci niciun Jacob nu-mi va fi de vreun folos. Singur trebuie să găsesc o astfel de întâmplare sau şi mai bine să creez singur această întâmplare…”

Simţi dorinţa de a se convinge în presupunerea sa. Apăsă pe panoul comutatorului fără să privească şi prin ceaţa umedă şi sufocantă văzu ecranul Inforului intern.

— În ce mlaştină ai nimerit, Hank?

— O climă normală, absolut normală! Hans se aplecă peste umărul lui şi se uită la ecran.

— E clar… zâmbi Piotr Celâşev. Ce te interesează?

— Pe mine? se miră Hans.

Hank îl împinse cu umărul pe „vizitiu” şi vorbi fără a se mai feri pentru că ştia: era puţin probabil să se înţeleagă semnificaţia discuţiei cu Celâşev.

— Ce v-a dat Jacob, Piotr?

— Gol! Celâşev pocni semnificativ din degete. La un oarecare nivel, memoria cercetată („memoria mea!”, îşi traduse Hank) este discontinuă, despicată. Nu prea am cu ce să te consolez…

Hank dădu din cap. De altfel, nici nu aştepta vreo consolare din partea lui Celâşev. „Nici pământean, nici Arian, pur şi simplu un oberon-x… de ăştia trebuie să te fereşti. Piotr Celâşev are dreptate: eu sunt mai degrabă obiectul cercetării decât obiectul comunicării…”

— Deci n-aţi avansat nici măcar un pic? Era ciudat, dar pentru o secundă simţi totuşi o satisfacţie răutăcioasă.

— Nici măcar un pic, Hank.

— Poate asta înseamnă că nu mai sunt probleme? Speranţa licări în el mai tare decât racheta de semnalizare ce explodase zgomotos deasupra junglei.

— Nu înseamnă, comentă sec Celâşev. Problema există şi este încă foarte străveche. Problema homunculusului… Asta îţi spune ceva?

Celâşev nici n-ar fi putut să se exprime mai clar… Homunculus! Cu acest termen, filosofii din antichitatea Pământului numeau un omuleţ mic, ipotetic, care, chipurile, ar exista în interiorul corpului nostru – o greşeală care se putea face destul de uşor. Întrebaţi pe oricine cum vede, cum percepe lumea, atrageţi-i atenţia asupra caracterului straniu al perceperii noastre în general şi veţi primi multe răspunsuri, dar nu toţi cei care răspund pot prinde firul problemei. Se vor găsi şi din aceia care vor spune: la noi în cap există ceva asemănător unui mic televizor care percepe lumea înconjurătoare…

Dar cine se uită la acest televizor?

— Piotr, am o rugăminte. Poţi să mi-o satisfaci?

— În limitele raţionalului, acceptă precaut Celâşev.

— Chemaţi Pământul. Să-mi deschidă arhiva, să contacteze timpul meu…

Celâşev zâmbi.

— Ne subestimezi. Cererea a şi fost trimisă pe Pământ.

— Atunci asta-i tot…

Ecranul se stinse. Hans îşi înclină capul, luând o atitudine neprietenoasă:

— Ce ţi-a spus?

Barmanul se încruntă şi el.

— Ce, nu vă place de Celâşev?

— Vânător! Hans icni. Acolo unde sunt Vânătorii, acolo vor apărea şi evenimente!

— Mai dă-ne tituceai! Trei! ceru Hank, dar nu-l bău pe al lui. Cum să ajung până la uşă? Nu vedea aproape nimic în aburii sufocanţi ai ceţii umede.

— Ia-o direct prin bălţi, îl sfătui barmanul. N-ai să te îneci. Totul e fantomatic. Într-un anume sens, Hank, tot ce este viu e fantomatic. Nu-i aşa?

Hank nu răspunse şi plecă prin mizeria lichidă în care se încolăceau rădăcini păroase, unde se umflau lipitori hidoase şi negre ca tăciunii. Pus în mişcare de trecerea lui, aerul tulbure îi invadă nările cu un iz de putreziciune şi descompunere. Brusc se mişcă o ramură udă, plină de epifiţi, ochi disperaţi se aţintiră asupra lui şi o mână fantomatică îi căzu pe umăr.

— Unde sunt oamenii? auzi el. Aici sunt oameni?…

Fantomele-călătoare… Hank înjură. Nu voia să vorbească despre oameni.

Şi el se rătăcise… Era fantomă sau om?

12.

Anii de muncă în Zona Netipică îl obişnuiseră pe Hank să opereze cu milioane de ani. Acum nu mai avea o

astfel de rezervă. Mergea, fără să vadă pe unde calcă, până când se izbi de peretele protecţiei de forţă.

Căută ieşirea cu precauţie. O găsi imediat. Prin ea sufla un vânt acrişor, nordic.

„N-au închis ieşirea spre cosmodrom!” Vedea cu claritate corpul uriaş al navei „Laiman alfa” cu cornul ei în partea frontală. „Acolo este Şu”, se gândi. „Mulţi ani Şu a fost singurul meu tovarăş de drum şi călăuză. Mulţi ani la rând nimeni altcineva nu m-a ajutat să rezolv problemele ce s-au ivit…”

Cu paşi mari, încercând să se calmeze şi fără a găsi puterea s-o facă, se îndrepta spre navă luând-o direct pe câmp. Refuza să se obişnuiască cu gândul că nu e om. „Celâşev m-a rugat să nu părăsesc staţia, dar nu i-am promis asta…” Mănunchiuri de scântei săreau de sub ghetele lui ca de sub piatra unui polizor. „N-au închis ieşirea spre câmp… De ce?…” Pântecul lui „Laiman alfa” se profila deja deasupra lui; dădu semnalul şi hublourile ecluzei se deschiseră.

„Totul e clar”, îşi spuse în timp ce intra în camera de navigaţie. „Au luat calculatorul de trasee şi hărţile stelare. Pot să mă lansez cu „Laiman alfa”, pot să scot nava în cosmos, dar fără hărţi nu voi ajunge niciodată pe Pământ. Cerul Sectorului Periferic nu se aseamănă cu nimic, la fel şi cerul Zonei Interne. Şu ar trebui să conducă nava orbeşte şi asta e imposibil. Fără hărţile stelare suntem într-adevăr orbi. De altfel, prudenţa lui Şu ar împiedica scoaterea navei pe orbită, în lipsa calculatorului de trasee…”

— Ai avut musafiri? întrebă Hank.

— Da, răspunse Şu. Întoarcerea pe Pământ va întârzia.

— Mult timp?

— Depinde de decizia Pământului.

— De hotărârea lui Celâşev, preciză cu amărăciune bărbatul. Erau timpuri când luam singuri astfel de hotărâri.

— Hank! noi facem parte din Comunitatea Interstelară!

— Puteai să nu-mi aminteşti de asta…

Se aşează cu greutate în fotoliu, care imediat luă forma maximei comodităţi. În stânga lui se ridică instantaneu o măsuţă pliantă. Pe ea nu se găsea acum nicio hârtiuţă, în schimb stătea un pahar înalt. În lichidul tulbure sunau sunau surd bucăţele de gheaţă. Gheaţă adevărată!… Dinspre pahar venea răcoare şi singurătate şi Hank, scuturându-se, înghiţi în tăcere băutura care se înspumă pe limbă.

— Şu, spuse el. Am intrat la apă.

— Ştiu, răspunse Şu, ezitând.

— Cum poţi să ştii? începu Hank, dar Şu îl întrerupse.

— Tu eşti centrul atenţiei mele, Hank. Tu eşti obiectul principal al atenţiei mele.

— Ştii şi de Celâşev şi de cuvintele lui? Ştii cum mă suspectează? Ştii cu ce m-am ocupat în tot acest timp pe Simma?

— Bineînţeles, Hank.

Vocea i se schimbă. Hank nu ştia cine montase aceste modulări ale vocii computerului, dar fusese, fără îndoială, un expert. Dacă închideai ochii simţeai imediat că vorbeşte o femeie…

Nu-şi permise să se lase cuprins de moleşeală.

— Şi tu… începu el.

— Ştiu tot, îl întrerupse Şu. Nu-mi pot permite să nu cunosc ceva. Tu eşti eu, Hank. Doar pentru asta ai venit aici?

Paharul căzu dintre degetele lui Hank care se desfăcuseră brusc. Paharul nu ajunse însă la podea. O sondă flexibilă având forma unei mâini sări din braţul fotoliului, prinse paharul din zbor şi îl aşează încetişor pe măsuţa pliantă.

— De ce ai făcut asta, Şu?

— Ai vrut să ştii şi ţi-am răspuns.

— Mă refeream la pahar.

— Ai vrut să-l spargi?

— Da.

Măsuţa pliantă se smuci brusc, cioburi de sticlă săriră pe podea, dar Hank nu simţi nicio satisfacţie.

— Ce semnificaţie au cuvintele tale, Şu? Doar nu vrei să spui că eu sunt doar partea ta funcţională, un oarecare organism al computerului de bord, organism ce gândeşte şi se mişcă autonom?

— Într-un anume sens aşa şi este, Hank.

— Deci nu sunt nici măcar un protozid? Deci nu sunt decât o simplă parte a unei maşini?

Computerul tăcea. Se supărase sau nu dorea să-l supere.

— Fă-mi legătura cu Memoria.

Şu nu răspunse, dar ordinul fusese auzit: ecranele se luminară. Hank dorea să-şi revadă traseul. Întreg traseul, de la Pământ la quasarul Chanson şi de la quasar la Simma. Încerca să înţeleagă şi singur cine este el, fără a mai da dreptul la hotărâre nici lui Şu, care-l trădase, nici lui Celâşev.

...Un glob înceţoşat, modelul convenţional al Universului dilatator, se aprinse direct în centrul camerei de navigaţie. Sfera nu era mare, aveai impresia însă că este imensă, infinită. Privirea n-o putea cuprinde, se îneca în nebulozitatea ei, în petele de cerneală ale globulelor, dar treptat Hank distinse şi micuţa pată a Galaxiei şi un punct pulsatoriu: quasarul Chanson. Trase în gând un arc lung prin constelaţia Hidra, prin Oceanul Burg, prin zona Florarilor şi Arienilor, prin obiectul 5C 16... vedea geamandurile cefeidelor, petele pulsarilor. Vedea şi „Laiman alfa” – un minuscul fus argintiu care înghiţea spaţiu. Cu o curiozitatea lacomă, de parcă ar fi fost prima dată, se uita la Univers – la acest bazin uriaş în care locul peştilor cu cozi mari fusese luat de comete fantastice ce pluteau uşor, comete neînregistrate în vreun catalog, se

uita cum se întindeau petele opace ale „sacilor de cărbune”…

Obiectul 5C 16…

Globul Universului clipi, se acoperi cu o ceaţă gri, apoi deveni din nou clar. Hank văzu „Laiman alfa”, cu cornul ei frontal în care se găsea Transformatorul şi pe el însuşi cum se învârtea în spaţiu. El şi Şu formau un întreg. El şi Şu – atomii lor se amestecau între ei, dar rămâneau întotdeauna individualizaţi.

Ameţi. Într-adevăr, luase forma unui nor de praf: una din cele mai comode forme de lucru în cosmos. Priveliştea norului infinit de praf ce plutea prin spaţiu nu putea nici să-l sperie, nici să-l deruteze, însă acum i se făcuse frică, un fior nervos îi înţepa mijlocul; capul, întunecat şi înfricoşat, i se învârtea.

Stop! Derulă înregistrarea la început.

Pământul… Constelaţia Hidrei… Oceanul Burg… Lung ca un fus, corpul lui „Laiman alfa”… Obiectul 5C 16…

Globul Universului clipi, se acoperi cu un fum gri, se limpezi din nou. Hank văzu „Laiman alfa”, utilată cu cornul Transformatorului, şi pe el însuşi – un nor uriaş de praf ce se învârtea încet în spaţiu.

— Şu, ţipă el. Scoate-mi într-o serie separată traseul din zona 5C 16.

Şu nu răspunse.

— Şu! ţipă. Unde-i înregistrarea traseului prin zona 5C 16!

Şu nu răspunse.

— Şu! Se ridică: unde-i înregistrarea celor întâmplate în zona 5C 16?

De data asta răspunsul se făcu auzit:

— Înregistrarea traseului prin zona 5C 16 este blocată. Înregistrarea cerută de tine poate fi văzută doar pe Pământ.

— Cine a blocat înregistrarea? Nu mai avea reţineri.

Cine?

— Eu am făcut-o. Şu.

— De ce?

— Înregistrarea cerută de tine poate fi văzută doar pe Pământ, repetă stupid Şu.

— Dar ce cuprinde înregistrarea? Vreau să ştiu!

— Imposibil. Durere…

Hank se ghemui.

O senzaţie fulgerătoare, ca o lovitură, îl orbi instantaneu şi nedefinit. Nu ştia ce înseamnă asta, simţea doar o groază de moarte. O durere sfâşietoare, ascuţită, îl străbătu de la un capăt la celălalt, se ghemui în fotoliu şi ţipă, încleştându-şi degetele de braţele fotoliului.

Totul nu dură mai mult de o fracţiune de secundă. Era însă suficient. Hank zăcea întins în fotoliu.

Nu mai dorea să ştie ce se întâmplase cu el în zona obiectului 5C 16. Chiar şi numai o aluzie efemeră la amintire, la umbra amintirii, aducea cu sine un val de groază, insuportabil, monstruos, mortal. Distrus, fără putere, cu mâinile căzute, Hank adormi…

13.

Nu era însă un somn, mai degrabă o scurtă aţipeală. Îl trezi o tuse. Se întoarse încet şi-l văzu pe Celâşev.

— Ai văzut totul, Piotr?

— Da.

— Cu atât mai bine. Nu trebuie să-ţi mai povestesc nimic.

— Ce ai de gând să faci?

— Să lupt pentru a găsi o ieşire spre Pământ.

— Nu te mai atrage lumea protozidelor?

— Nu ştiu… Nu… Probabil că nu… răspunse moale şi se miră cu întârziere: îmi daţi voie să plec spre quasarul Chanson?

Celâşev îl privi aspru cu ochii săi reci şi albaştri:

— Nu ai de ce să te duci spre quasarul Chanson, Hank. Desigur, acum sunt acolo o grămadă de protozide, noi încă nu le-am oprit, dar am fi putut să-ţi aranjăm o întâlnire mai de aproape cu ele…

— Chiar aşa?

— Nu fi şmecher, Hank! Ştii la ce mă refer.

— M-am săturat de enigme, Piotr. Explică-mi.

— Dar acel protozid, Hank? Celâşev nu-şi dezlipi privirile de pe el, iar ochii păreau a se fi decolorat. Acel protozid singuratic, Hank? Că doar nu l-ai omorât. Transformatorul nu ucide, aşa-i? Pur şi simplu ai transformat protozidul, i-ai dat altă formă. Protozidul acela singuratic mai trăieşte şi acum, nu are importanţă că arată ca un nor de praf. Cândva şi tu erai la fel, Hank… de ce nu ai distrus protozidul?

— „Fiecare fiinţă raţională trebuie să aibă toate drepturile şi libertăţile proclamate în prezentul Cod…”, cită imparţial Hank. „Fiecare fiinţă raţională are dreptul la viaţă, la libertate şi inviolabilitate personală. Nicio fiinţă raţională nu trebuie supusă pedepselor crude sau violenţei care-i distrug demnitatea. Orice fiinţă raţională are dreptul la recunoaşterea subiectivităţii sale…” Protozidul este o fiinţă raţională, Piotr. Cine, dacă nu voi, Vânătorii, trebuie să respectaţi Codul?

— Raţională? Ochii lui Celâşev sclipiră. Dar care sunt năzuinţele protozidului? Ce idealuri are? Care este ţelul vital? îl interesează stelele, planetele, în sfârşit, viaţa interstelară? De ce nu caută să stabilească legături cu vecinii? Ce-l atrage către sinucidere, în pofida pericolului unui asemenea act pentru vecinii lui, într-adevăr raţionali? Chiar tu ai scris, Hank, că alături de civilizaţie apare şi dorinţa conştientă de a lăsa ceva pentru viitor! Dar protozidele? Ce lasă ele în urma lor? O mare de foc în care dispar atâtea rase stelare? Sau poate chiar distrugerea Universului?

— Ehe, Piotr… Universul este o chestie atât de mare,

nu e chiar atât de simplu ca să-l distrugi…

— Sper… Privirea lui Celâşev nu se muie. Dar Sectorul Periferic este practic condamnat.

— Nu sunt convins, Piotr, de legalitatea promovării unor asemenea acţiuni cum ar fi Vânătoarea. În fond, mai avem timp.

— Pământenii, da! îl întrerupse Celâşev. Dar nu şi Florarii, Arienii, Oceanul Burg!

— V-aţi referit la un articol mai vechi de-al meu. Asta înseamnă oare că aţi primit răspunsul de pe Pământ?

— Da, Hank. Celâşev tăcu. Dar mi-e teamă că răspunsul n-o să-ţi convină… Acel Hank al cărui nume l-ai luat a murit pe Pământ acum aproape două sute cincizeci de ani.

— Şi ce vă miră? Lui Hank nu-i venea uşor să vorbească despre el însuşi la trecut, dar până la urmă se descurcă cu acest simţământ ciudat. Este absolut normal. M-am întors de pe Simma în timpul meu. Am trăit. Am murit. Toţi suntem muritori, Piotr.

— Acel Hank, al cărui nume îl porţi, îl contrazise tăios Celâşev, nu a ieşit niciodată în afara Zonei Interne.

Conştiinţa lui Hank se dedublă în mod straniu.

— Dar mă ţin minte, îmi amintesc de fratele meu! Îmi ştiu copilăria, zborurile mele, acel articol. În el sunt mai mult presupuneri decât fapte, dar sunt presupunerile mele!

Celâşev tăcu.

— Eu sunt eu, Piotr! Vocea lui Hank se frânse. Simţea şi singur că nu este convingător, dar alte cuvinte nu mai găsea. Eu sunt eu!

— Dar n-ai executat ordinul Vânătorilor, Hank. N-ai distrus protozidul care era periculos pentru noi. Cicatricele de pe corpul tău indică o rănire mortală şi totuşi trăieşti. „Laiman alfa” este utilată cu un Transformator care nu există pe nicio navă a Comunităţii Interstelare. Te orientezi fără dificultate în biografia unui om care a murit de mult şi a murit nu în Sectorul Periferic,

ci pe Pământ. În memoria ta sunt goluri inexplicabile. În sfârşit, chiar computerul tău refuză prezentarea propriilor tale materiale. De ce?

— Dar nu vrei să afli nimic despre sensul vieţii, Piotr?

— Asta o să ajungem să înţelegem şi singuri. Dar ca să ştiu cine eşti, asta aş vrea s-o aflu chiar acum.

Hank zâmbi:

— Şi eu la fel.

Şi îl preveni pe Piotr:

— O să fii nevoit să iei din nou legătura cu Pământul.

— De data asta pentru ce? Celâşev se comporta ireproşabil. Ţinem legătura tahionica prin Florari. Eşti cam scump pentru Pământ, Hank.

— Aş fi vrut să aflu numele şi soarta tuturor piloţilor care au lucrat în Sectorul Periferic, în ultimii trei sute de ani.

— Asta nu e complicat. Asta pot să ţi-o spun eu fără cerere. Echipajul lui „Gemin”, întors de mult pe Pământ şi pilotul-explorator stelar Rawley. Celâşev tăcu şi adăugă cu cruzime: fratele lui Hank... te interesează numai pământenii?

Hank dădu din cap:

— Da... Dar „Gemin” cade... Rawley de asemenea...

— Am cercetat toate anexele indexate, Hank. Rawley este considerat dispărut, iar echipajul lui „Gemin” locuieşte pe Pământ. N-ai ieşit niciodată în Zona Netipică, n-ai fost niciodată şi nici acum nu poţi fi în sectorul nostru... Cine eşti tu, Hank? Poate îţi aminteşti?

— Obiectul 5C 16... începu Hank, dar îl întrerupse o voce melodioasă venită de undeva de sus.

— Vă vorbeşte Şu. Temă interzisă.

Celâşev tresări.

Cicatricea de pe fruntea lui Hank se înroşi nefiresc de tare, ca inundată de sânge, şi tot atât de nefiresc i se albiră buzele. O forţă invizibilă, îngrozitoare îl sfâşia şi îl rupea pe Hank în interior. De data asta o scoase la capăt.

— Ai pus atâtea întrebări, Piotr, încât mă tem că nu le-am reţinut pe toate.

— Eu le-am reţinut, comunică sec Şu.

— Dacă n-aş fi om, zâmbi Celâşev, n-aş zice că e înjositor să fii un organ funcţional al unei asemenea chestiuni ca Şu.

— Ce să fac cu întrebările, Piotr?

— Pune-i-le protozidului! N-avem altă ieşire.

— Protozidului? După tot ce am făcut cu el?… Nu pot să spun dintr-odată da, Piotr.

— Inforul meu este conectat cu al tău. Dacă te hotărăşti să faci ceva, comunică-mi. Şi nu uita: aproape că nu mai avem timp. Celâşev se ridică, adăugând sec: nu te sfătuiesc să te plimbi prin staţie. Noi am anunţat deja invazia protozidelor. Unii, în special Arienii, te consideră vârcolac.

— Dar Hans? îşi aminti brusc Hank. Cum se simte Hans?

— Mă tem că nu prea bine.

— Ce să-i fac, cred că merită asta. Hank îşi aminti de avertismentul barmanului. Altă dată să nu se mai sărute cu oricine!

14.

„Te-ai hotărât să te plimbi – lasă-ţi testamentul!”

Autograful de pe peretele protecţiei de forţă putea să-i aparţină lui Hans, dar el nu făcea parte din personalul staţiei. Poate barmanul?… Eh, dar nu e totuna?…

Hank se îndepărtase destul de mult de staţie. Dacă pe teritoriul ei iarba metalică se găsea întotdeauna sub controlul roboţilor, iar lăstarii mai mari erau tăiaţi la timp, aici tufişurile atingeau pe alocuri şi doi metri înălţime. Protecţia prinsă de ghete deja nu-l mai salva de descărcările pe care acum le simţea din plin şi Hank pur şi

simplu atârna deasupra ierbii. Nu se gândea unde merge. Aerul rece al Simmei îi secera plămânii. „Prea mult oxigen… Poţi să şi arzi…” Cu o răutate ascunsă, Hank adăugă: „Omul!…” Nu ştia cine este. Dacă însă toţi oamenii erau la fel ca Celâşev, atunci el, Hank, ar fi preferat să rămână ce-o fi, chiar şi un protozid. E adevărat însă că asta nu dădea niciun răspuns la întrebarea pe care el nu obosea să şi-o tot pună: „Cine este acest homunculus care se uită prin ochii mei şi pune în mişcare corpul meu? …”

Se gândi la Rawley.

Rawley dispăruse, dar pierise ca om. Hank trăieşte, dar este om?… Obiectul 5C 16 lega într-un mod straniu destinele celor doi fraţi „Putea să lege”, se corectă Hank. „Despre adevărata legătură nu ştie nimeni nimic…”

Poate protozidele?

Pentru prima dată pământenii ieşiseră către protozide prin Arieni.

Conglomeratul monstruos de substanţă ce plutea în derivă în Zona Netipică impresionase chiar şi echipajul lui „Gemin”, oameni foarte experimentaţi, de altfel. „O asemenea supraaglomerare nu poate fi singură”, declarase astrofizicianul de pe „Gemin”, Smooth. „Unicitatea acestei supraaglomerări ar contrazice teoria Marii Explozii pentru că principala calitate a spaţiului, conform acestei teorii, este izotropia. Trebuie să căutăm! Este evident că avem de-a face cu unul din cele câteva cheaguri de protosubstanţă încă nedetectate de noi, aruncate în timpul Marii Explozii…”

Smooth greşise. Greşeala i-a fost sesizată de către Arieni: în faţa lui „Gemin” se întindea una din coloniile protozidelor.

Aproximativ în acelaşi timp atenţia astronauţilor a fost atrasă de un obiect cosmic enigmatic, 5C 16: vârtejuri încinse de plasmă ce se învârteau ca nişte titireze în oceanul de radiosemnale. O gaură neagră cu masa a un milion de sori? O stea neutronică ce îşi lepădase învelişul?

Rămăşiţa unei supernove?... Astronomii ce se adunaseră în sala de conferinţe a observatorului Welsley (Uranus) erau în impas. Conform efectului Doppler, lungimea de undă a radiaţiei provenite de la orice sursă mişcătoare se măreşte întotdeauna, deplasându-se în partea roşie a spectrului, proporţional cu viteza de îndepărtare a acestei surse de la observator şi invers se micşorează, deplasându-se în partea albastră a spectrului atunci când sursa se apropie de observator. Deplasările liniilor în spectrul lui 5C 16 (după datele lui „Gemin") concordau însă, paradoxal, cu schimbările de viteză de deplasare (apropiată de cea a luminii) concomitent în două direcţii opuse!

Imediat ce comunicarea se strecură dincolo de pereţii observatorului. Se părea că „Gemin" descoperise în Sectorul Periferic un obiect care concomitent se apropia şi se îndepărta de observator. „Din fericire pentru astronomi", scria mai târziu Smooth, „ei au găsit tăria să păstreze tăcerea. Ei nu au publicat niciodată teoriile lor de atunci..." Din fericire, pentru că Florarii şi Arienii au făcut legătura la timp între strania comportare a obiectului 5C 16 şi vizita protozidelor în acest sector.

A fost oare formidabila explozie a lui 5C 16 un experiment nereuşit sau o lovitură planificată dată staţiilor din apropiere ale Arienilor?

Discuţia animată a membrilor Comunităţii Interstelare se încălzi şi mai mult în urma comunicării făcute de Arianul Flanders, care calculase primul ipotetica masă a întregii civilizaţii a protozidelor împrăştiate prin Zona Netipică. Chiar Flanders a lăsat să se înţeleagă că dacă protozidele s-ar aduna la un loc, colapsul obiectului ales de ele putea pune în pericol nu numai unele lumi ale Comunităţii Interstelare, dar chiar şi Universul.

Dar Rawley?

Rawley pierise în zona lui 5C 16, probabil în timpul exploziei obiectului cosmic. Scoarţa stelară are aspectul unei substanţe cristalizate, fantastic de dură, şi se găseşte pe lichidul neutronic degenerat. Orice mişcare, cea mai

mică scufundare a scoarţei degajă instantaneu o energie monstruoasă. Rawley putea fi ucis de radiaţii, atomizat de forţa mareei lui 5C 16… Nu era obligatorie varianta pieirii lui Rawley din cauza protozidelor, dar a existat un asemenea punct de vedere.

„Exploratorul stelar Rawley”, declarase astrofizicianul Tzooh care calculase forţa presupusei explozii a lui 5C 16, „a fost omorât de protozide. Pilotul Rawley a intrat în zona obiectului 5C 16 chiar în acel moment, nefericit pentru el, când protozidele au aprins în cosmos încă un rug de adio pentru civilizaţia lui care moare încet-încet…”

5C 16… Hank se opri. Strânse din dinţi.

Chiar şi numai gândul la durerea ce-l zguduise acum o oră îl făcea să se chircească. Şocul fusese prea dur pentru a lua acum o hotărâre de viitor.

Exploratorul stelar Rawley fusese însă fratele lui, iar Hank şi-l amintea. Îşi aducea aminte de grădina lui, de trandafirul alb.

Pe de altă parte, el, Hank, nu ţinea minte, nu-şi putea aminti unde şi de la cine primise Transformatorul de pe „Laiman alfa”… Poate, într-adevăr, protozidele? Poate ele i-au îmbunătăţit nava?

„Dar atunci”, zâmbi amar, „au putut să mă perfecţioneze şi pe mine…”

15.

Se aşeză într-o poieniţă, îndepărtând cu grijă tufişurile joase, metalice. Solul arid, roşcat, sclipi, tăios, praful se aşeză grăbit pe liniile magnetice de forţă şi Hank dori nebuneşte să vadă solul pământean adevărat, umed, gras, care ţi se desfăcea între degete, plin de petele închise la culoare ale frunzelor putrezite.

Auzi cum sar scântei din iarba metalică şi din protecţia puternică a încălţămintei omului ce se îndrepta

spre el.

— De ce mă urmăreşti, Piotr? întrebă fără să mai întoarcă privirile.

Celâşev nu răspunse şi se aşează alături pe vine.

— Ai noutăţi?

— Am, Hank. Nu prea bune… Am în mână calculele lui Mesting. Le-am primit de la Arieni.

— Cine-i Mesting ăsta?

— Un Arian. Numele lui adevărat este greu de rostit, aşa că l-am simplificat: Mesting.

— Calculator?

— E un mare calculator, Hank.

— Şi ce a calculat?

— Ne-a confirmat presupunerile: în cazul în care protozidele ajung la quasarul Chanson, Sectorul Periferic este condamnat. Este condamnat Oceanul Burg, sunt condamnaţi Arienii şi Florarii… Nu ţi-e milă de ei, Hank?

— Dar voi aţi avut milă de mine?

— Eu sunt Vânător, Hank. Sunt unul dintre puţinii care n-au dreptul la milă. Mă bucur că în cel mai scurt timp va ajunge flota tahionică a Arienilor pe Simma, mă bucur că poate vom salva dintr-odată de la dispariţie trei membri ai Comunităţii Interstelare. Această bucurie mă împiedică să simt milă pentru protozide, la fel mă împiedică să-mi fie milă de tine. Tu nu eşti o lume, Hank, nici măcar umbra ei. De ce nu accepţi asta?

— Pentru că îmi amintesc de mine, Piotr!

— Este o memorie falsă, Hank. Îţi este sugestionată.

— Dar este a mea! Este a mea, Piotr!

Hank îşi înălţă privirile.

Pe cerul sălbatic, cenuşiu al Simmei se desfăcură larg zdrenţele, parcă umflate de vânt, ale aurorei boreale. Quasarul Chanson bruia ionosfera Simmei şi fâşii colorate, parcă încinse, se clătinau părând o cortină ce acoperă o scenă gigantică. Ce este acolo, pe scenă? Ce se întâmplă acolo, dacă însuşi Vânătorul Celâşev, îndepărtându-l

nemilos pe Hank de omenire, îi cere ajutor tot lui, un cvasiom?...

Dacă se va întâlni cu protozidul vor avea de câştigat nu numai Florarii, Arienii sau Oceanul Burg. Zeci de civilizaţii care proclamă în afara legii una singură nu au întotdeauna dreptate...

Toţi trebuie să câştige!

Inclusiv protozidele!

Hank se ridică şi-l privi de sus pe Celâşev:

— Când pot să iau startul?

Celâşev respiră uşurat:

— Peste o oră. Traseul pentru computerul tău este practic calculat.

16.

Hank n-ar fi vrut să se închidă în camera lui, dar se săturase de tufişurile metalice.

Alese a treia variantă: barul.

Arienii îşi păstrară rangul, ca întotdeauna de altfel. La vederea lui Hank, se ridicară toţi deodată şi ieşiră fără să scoată o vorbă. Rudele melancolice ale Florarilor nu-l puteau ierta pe Hank pentru niciunul dintre păcatele lui trecute sau viitoare.

„Parcă şi ei ar semăna cu protozidele”, îi trecu prin minte.

Evident, nu avea în vedere o asemănare exterioară. De altfel, nici nu ştia cum arată cu adevărat Arienii. Se spunea că au aspectul unor peşti, peşti frumoşi şi graşi. O înfăţişare la fel de nevinovată precum virgulele întunecate ale protozidelor ce înghiţeau indiferente cosmosul.

Luke se găsea la tejghea, Hans lângă climatizor. Amândoi îl ignorară în mod ostentativ pe Hank. La tejghea îl zări însă şi pe frumosul Harhad şi acesta imediat îi indică cu degetul lui lung un taburet înalt:

— Locul ăsta e liber.

Împrejur se mai găseau vreo douăzeci de locuri asemănătoare, dar Harhad îl arătase tocmai pe acela: era mai aproape de el.

— Luke! Două tituceaiuri! comandă Hank.

— Contul tău este îngheţat, răspunse tăios barmanul. Ăsta nu era un cont, ci un document fals. Din cauza ta înregistrez pierderi.

— Dă-ne tituceai! se băgă Harhad.

Hans continua să nu-l bage în seamă pe Hank.

— Totuşi este interesant, începu Hank. Oare cum or arăta în realitate Arienii? continuă, şi simţi el însuşi înţelesul dublu al întrebării.

De altfel, nimeni nu avea de gând să-i răspundă. Barmanul scutură din instinct mixerul, Hans umblă la climatizor. Gheţurile prinseră a se topi încet şi se îndepărtară dincolo de orizont. Panorama unui mare oraş pământean deveni vizibilă pentru o clipă atunci când o porţiune de cer se aprinse sălbatic la orizont, pârjolită de un pulsar înnebunit. Imaginea nu-i plăcu lui Hans. Învârti butoanele până când în bar răbufni din nou un val sufocant de aer tropical. „Probabil că Hans locuieşte undeva în sud...”, se gândi el. Jungla concepută de imaginaţia bolnăvicioasă a „vizitiului” stelar, lipsit acum de slujbă, se deosebea însă radical de acea beznă înfricoşătoare prin care nu cu mult timp în urmă rătăceau nefericitele fantome. Ceva asemănător unui cocotier se ridică din mlaştină şi se propti de tejghea, pe pereţi se întinseră ramurile zimţate ale cladoflebusului, iar de-a curmezişul barului plin de bălţi cu apă ruginită şi înflorită se aşternu cicadoideea gigantică. Se prăbuşise nu cu mult timp în urmă: un trunchi gros, cu un mugure conic în vârf, care încă nu-şi scuturase carapacea din pedunculii frunzoşi, parcă strâns împachetaţi în nişte zdrenţe asemănătoare pâslei vechi. La capătul îndepărtat al cicadoideii, în împletitura rădăcinilor puternice şi hidoase la înfăţişare, se ascunsese un mozops de un metru şi jumătate, acoperit cu

muşchi umezi pe tot corpul, de la labele scurte până la capul blindat.

— Scoate creatura asta de aici, Hans, spuse iritat barmanul.

Hans nu răspunse.

— Ar trebui să mai înveţi niţel istoria geologică a Pământului, Hans, îl sfătui Hank. Ce eclectism total! Ai amestecat diferite ere.

— Peste vreo douăzeci de minute, îi comunică Harnad, Şu va termina calculele.

— Aş fi preferat să primesc traseul meu de navigare şi hărţile stelare.

— Ia te uită, s-a găsit deşteptul din stele! se trezi Hans. Te trage aţa la prieteni? La aceste creaturi descreierate?

Se referea desigur la protozide.

— Prietenii rămân întotdeauna prieteni, Hans. Hank nici nu se gândi să tacă. Sunt mândru de prietenii mei, indiferent cum ar arăta.

— Cu protozidele! Asta sună ca o înjurătură.

— Ce faci aici pe Simma, Hans? De ce nu te întorci acasă?

Hans râse într-un mod detestabil. Nu intenţiona să deschidă o discuţie cu un oberon-x. El, Hans, putea comenta cuvintele oberonului, putea să-l ironizeze, dar ca să pornească o discuţie cu el, să-i răspundă la întrebări… asta nu!

— Hans! spuse încet Harhad, dar pe un ton oficial. Orice s-ar întâmpla pe Simma, Hank este musafirul nostru.

Dar şi asta sună ambiguu.

Mozopsul plescăia şi se foia printre rădăcini, de parcă ar fi fost întors cu cheia. Picături murdare cădeau grele în apă, mozopsul căscă convulsiv gura.

— Respingător! spuse Hans, fără să-l privească. E respingător! Dar este al nostru! Este de pe Pământ! A respirat aerul nostru, s-a târât prin mlaştinile noastre…

— Simţiţi într-adevăr dezgustul faţă de mine Hans?

Hans sări brusc şi Harhad ridică privirile, gata să intervină.

— Aş putea să te omor, pseudo-Hank! izbucni Hans. Aştepţi, asculţi, tot încerci să ne tragi de limbă, iar undeva în apropiere trei civilizaţii străvechi îşi aşteaptă deja moartea din cauza prietenilor tăi! Ne eşti mai străin chiar decât această creatură! urlă şi întinse pumnul spre mozops, care imediat se şi piti. De ce ai venit la noi? Cine te-a chemat? De ce ai îmbrăcat un corp străin?

— Dacă dragostea către aproapele tău, Hans, presupune ură pentru tot ce este străin, atunci prefer să fiu străin.

— Ţine-ţi gura! urlă Hans. Cosmosul ia tributul în oameni şi ne-am obişnuit cu asta. Dar de ce ne dăruieşte pseudoameni? Când am dus pentru prima dată norii de praf în sectorul creaturilor tale, fratele meu mi-a spus: „La ce-ţi trebuie asta? Fiinţele astea primare ale tale mai bine le-ai lăsa să crape! Doar sunt cu totul străine! Nu le pasă de nimeni! Niciodată n-au ajutat pe cineva şi le este totuna cine eşti. Nicio fiinţă raţională nu se duce de bunăvoie spre zid şi ele tocmai pe acolo se şi învârtesc! E o zonă moartă! Acolo totul a murit de mult din cauza radiaţiilor, a frigului, a fluctuaţiilor gravitaţionale şi a vidului! Într-un astfel de loc mort nici chiar ele nu vor rezista mult timp!…” Şi fratele meu a avut dreptate. A fost o greşeală să le hrănesc pe cele care aduc moartea!

„Fiinţe primare… sector mort… Nicio fiinţă raţională nu se îndreaptă de bunăvoie spre Zid…”

Hank simţea că e aproape de dezlegare.

„Fiinţe primare… sector mort…”

Zâmbi şi se uită drept în ochii lui Hans, rămas imediat perplex.

— Sunt sigur, Hans, repetă el cuvintele lui Celâşev, că va veni şi timpul când vei vrea singur să-mi strângi mâna.

— Nu mâna! se dezmetici Hans. Nu mâna! preciză scârbit. Membru! Un pseudopod!

„Fiinţe primare… Sectorul mort…” Hank deja nu-l mai auzi pe Hans când se ridică.

Nu-i mai aminti lui Luke de pălărie. Îi va găsi singur o pălărie lui Şu. Pe Pământ. Se grăbi spre Şu. Îl va înţelege! Pe Hank îl ardea ipoteza descoperită.

Barmanul tocmai pregătise băutura şi împinsese paharul înalt spre Hank. Gheaţa din pahar scoase un clinchet uşor şi jalnic. Era o gheaţă transparentă, adevărată, nu o oarecare imitaţie. Indiferent de purtarea lui faţă de Hank, barmanul era înainte de toate un profesionist şi îşi făcea treaba cinstit. Dar Hank nici nu se uită la pahar. Se îndreptă repede spre ieşire, luând-o direct prin balta preistorică, de culoare roşcată. Se temea să nu piardă capătul firului aruncat întâmplător de către Hans.

17.

Stătea în faţa ecranelor lui Şu, luminate slab, dar totuşi vii. Nu-l deranja deloc gândul că va părăsi pentru mult timp Simma, poate pentru totdeauna. Îl înţelegea pe Piotr Celâşev. În orice caz, cei ca el trebuiau ţinuţi cât mai departe de planeta asta pierdută la marginea Universului. „De altfel”, zâmbi el, „nu e chiar atât de pierdută!…” Dacă mai înainte auziseră de Simma doar agenţii de legătură şi „vizitiii” stelari, acum ea se găsea în centrul atenţiei tuturor civilizaţiilor importante din Comunitatea Interstelară. Toţi aşteptau cu sufletul la gură comunicările lui Celâşev, toţi urmăreau cu atenţie mişcările protozidelor.

Micuţe ca nişte ace, focare ale unor mase incredibile, descriau curbe complicate care se intersectau într-un singur centru comun – în centrul quasarului Chanson. „Universul”, îşi aminti Hank propriile sale cuvinte, „este o chestie atât de mare, încât nu e chiar atât de simplu să-l distrugi!” Se părea însă că protozidele nu gândeau aşa…

Pe toate trei ecranele se învârteau ca nişte acrobaţi şiruri înguste şi repezi de cifre. Hank compară datele

cifrice cu cele grafice. Totul coincidea. Şu era deşteaptă. „E supărată pe mine că nici nu mai ştiu ce să cred despre ea, dar de rămas rămâne deşteaptă. Întotdeauna a fost deşteaptă… e mai bună decât pământenii…”

„Mai bună decât pământenii…” Imediat abandonă acest gând, încercând să-l uite. Acest gând îl speria.

Pompele de vid vuiau undeva în adâncurile navei. Aparatura adormită a lui „Laiman alfa” se trezea şi ea la viaţă. Odată cu aparatura se trezea şi Hank. Pe navă nu era dependent de nimeni, pe navă era el însuşi. Pentru prima dată după mulţi ani gândul de singurătate nu-l mai sperie pe Hank, dar în acelaşi timp observă că zăboveşte în mod cu totul conştient, că trage de timp…

Ecranul Inforului se aprinse. Dispecerul îl privi pe Hank cu o ostilitate vădită:

— Cum e?

— Normal.

— Începem numărătoarea inversă. Pregăteşte-te.

Hank ascultă atent bătăile alarmante ale metronomului.

Aceste bătăi însemnau că peste cinci minute el, Hank, va părăsi Simma… Aceste bătăi însemnau că peste cinci minute el, Hank, îşi va pierde orice speranţă de a se întoarce pe Pământ… Acest gând îl lovi:

— Unde este Piotr?

Se aprinse încă un ecran şi Hank văzu faţa îngrijorată a lui Celâşev.

— Piotr! mai am o rugăminte… Ezită, dar Celâşev se părea că nu intenţiona să-l întrerupă. Cheamă Pământul… Aş vrea să ştiu… Hank se poticni, dar îşi impuse să termine fraza începută. Aş vrea să ştiu dacă în grădina mea creşte un trandafir alb, dintr-un soi încă nedenumit? Nu e complicat de aflat, dacă Centrul ia legătura cu direcţia Enisei.

— Acum toate liniile sunt ocupate, răspunse Celâşev. Evacuăm arhivele staţiei şi în afară de asta transmit la fiecare zece minute un raport general spre Pământ. Am să

încerc prin Florari, de obicei nu ne refuză, însă formularea: grădină, trandafir… Nu va fi uşor, dar îţi promit să încerc.

— Asta trebuie s-o faci repede, acum!

— Bine, Hank.

— Asta-i tot. Hank privi drept în ochii albaştri şi reci ai lui Celâşev. Am să fac tot ce îmi stă în putinţă.

— Pentru cine? nu rezistă totuşi dispecerul. Pentru oameni?

— Şi pentru protozide la fel!

18.

Raza localizatorului pipăi lacomă spaţiul. Stelele rare, prinse de rază, te orbeau. Hank le ştergea imediat cu descărcătorul. Întreg ecranul stâng era ocupat de Zid. Un perete colosal de întuneric în care nu scânteia absolut nimic, nici măcar un firicel de praf.

„Dispariţia Sectorului Periferic… Lumi ce se prăbuşesc una peste alta…”, se gândi Hank în timp ce zâmbea. „Sau poate că nu-i doar asta? Dacă Arianul Flanders are dreptate şi protozidele sunt într-adevăr capabile să provoace explozia întregului Univers?”

Îşi imagină cu claritate cum poate fi asta.

Exploziile concomitente ale quasarilor, ale galaxiilor, conglomerări sferice propulsate prin toate Sectoarele Periferice, o monstruoasă lovitură gravitaţională dată Universului aflat în expansiune… O micşorare catastrofală, o coagulare a spaţiului, o creştere catastrofală a maselor. Cu toate acestea, Pământul aflat în adâncul Zonei Interne va resimţi mult mai târziu catastrofa, chiar dacă era de asemenea proporţii. Vor trece milioane de ani şi nivelul radiaţiei va rămâne practic acelaşi. Dar atunci când Universul, contractându-se, va atinge doar o sutime din volumul iniţial, cerul nocturn al Pământului se va lumina şi va fi la fel de cald cum este acum ziua. Peste încă şapte-

zece milioane de ani, urmaşii pământenilor de azi vor vedea un cer având o strălucire insuportabilă. Moleculele din atmosfera planetelor şi stelelor, ba chiar şi cele din spaţiul interstelar vor începe să se disocieze în atomii componenţi, iar atomii la rândul lor în electroni liberi şi nuclee. Temperatura cosmică va atinge zeci de milioane de grade, funcţionarea nucleosintezei atât stelare, cât şi cosmice se va întrerupe: lumea se va prăbuşi într-o singularitate spaţio-temporală unde nu mai sunt valabile legile fizicii cunoscute, iar curba spaţiu-timp va deveni infinită…

Hank se înfrână: nu sunt puţine câteva milioane de ani. Trebuia să se gândească la ziua de azi, la Arieni, la Florari, la Oceanul Burg, condamnaţi acum la dispariţie.

Dar de ce doresc asta protozidele?

Hans spusese: „fiinţe primare… sector mort… Nicio fiinţă raţională nu se îndreaptă spre Zid…”

„Fiinţe primare!” Acum Hank înţelegea. „Pentru că reprezentau una dintre cele mai străvechi rase ale cosmosului, protozidele erau poreclite şi fiinţe primare. Născute în focul Marii Explozii, ele, ca nimeni altcineva, resimţeau din plin scăderea catastrofică a temperaturilor şi densităţii spaţiului interstelar. Încă de pe acum fondul termic al Universului scăzuse până la trei grade Keivin. Peste zece miliarde de ani va scădea până la unu şi jumătate. Încet-încet se vor stinge reacţiile stelare. Stelele vor începe să se răcească una câte una şi să se stingă. Nenumărate lumi se vor preface în zgură moartă… vestigii jalnice ale unui trecut cândva atât de frumos şi zbuciumat… Poate că uneori vor avea loc acele incredibil de rare fluctuaţii termodinamice care pot aprinde chiar şi cele mai îndepărtate colţuri ale lumilor stinse, dar asta însemna pentru viaţă sfârşitul!”

„Ce le rămânea de făcut protozidelor?”, se întrebă Hank. „Ce le mai rămânea de făcut, dacă nu o ultimă încercare de a aprinde o nouă lume? Să provoace explozia spaţiului, măcar cel al Sectorului Periferic, să-l

încălzească, să-l facă mai dens, să obţină măcar pentru un timp densitatea şi temperatura atât de necesară lor! Este atât de firesc…”

„Da, firesc”, îşi spuse. „Pentru protozide. Nu însă şi pentru Arieni, Florari, Oceanul Burg şi staţiile pământene. Ei vor primi lovitura în plin, iar aceasta va fi pentru ei indiscutabil şi ultima…”

Dacă el, Hank, oberonul-x, era gata să lupte pentru viaţa presupuşilor săi confraţi şi a aliaţilor lor, de ce ar renunţa la lupta pentru o rasă, ea însăşi străveche, ale cărei rădăcini se întind până la începutul a tot şi toate?

19.

Un sunet alarmant îl aduse la realitate.

Pe fondul sinistru al Zidului văzu un nor lung de praf, răsucit ca o spirală. Norul pulsa uşor, comprimându-se şi destinzându-se.

— Un protozid! anunţă Şu. Transformatorul este pregătit. Peste cincisprezece minute, Hank, ai să-ţi capeţi oberonul.

— Am dat ordin să transformi protozidul?

— Nu. Dar aşa vrea Celâşev.

— „Laiman alfa” este nava mea, Şu! Până când totul va rămâne aşa, ai să execuţi ordinele mele!

„V-am prevenit!”, auzi dinspre Infor. „Acest pseudo-Hank n-a urmărit altceva decât fuga de pe Simma! Nu trebuia să-l lăsăm, Piotr!…”

Hank recunoscu vocea dispecerului, dar lăsă Inforul deschis. Nu era totuna dacă îl auzea sau nu? Dacă vor câştiga protozidele (şi aveau această şansă), însemna că el, Hank, greşise în presupuneri şi atunci nu vor exista deosebiri între destinul lui şi cel al dispecerului: amândoi vor fi nimiciţi de acelaşi foc.

— Când vor ajunge protozidele la distanţa critică de

quasarul Chanson? întrebă Hank.

— Peste douăzeci şi şapte de ore.

„Nu prea mult…”

Vedea clar cum corpurile masive ale protozidelor intră în sfera quasarului…

— Şi flota Arienilor? Când vor ajunge Vânătorii?

— Nu mai târziu de douăzeci şi patru de ore.

— Crezi că le vor fi suficiente trei ore Vânătorilor?

— Nu eu cred asta, răspunse Şu. Aşa cred Vânătorii.

„Sărmanele protozide… Trei ore… Vor fi lovite de tunurile gravitaţionale…”

Fără îndoială, Hank risca. Nu avea însă altă soluţie. Se săturase să tot fie legat de mâini şi de picioare. „Sau de pseudopode…”, îşi aminti de Hans.

— Nu-mi trebuie învelişul de oberon, Şu, spuse el. De mult am încetat să înţeleg cine din compania noastră este oberon. Vreau să vorbesc cu un protozid real. Transformă-mă în nor!

Nu auzi, mai degrabă ghici cum dispecerul de pe Simma înjură murdar.

20.

Hank nu se gândise niciodată la libertatea pe care o avusese până la întoarcerea pe Simma, dar acum, pregătindu-se să iasă în spaţiul liber, stând în ecluza strâmtă, încercă brusc un simţământ ciudat de jenă. Era fantastic de liber. Avea prea multă libertate. Nu era dependent de nimeni şi de nimic. Putea să părăsească Sectorul Periferic în câteva secunde, să se piardă printre stele, să uite de protozide şi de Arieni… Ceva însă îl împiedica.

Îşi asculta atent simţămintele. Simţea că se întâmplă ceva în el. Era pregătit să stea, în orice moment, faţă în faţă cu cei care se aflau în el, totuşi când începură să

fâşâie pompele Transformatorului avu pentru o clipă, doar pentru o clipă, o senzaţie de groază de moarte, o senzaţie pe care o mai avusese cândva.

Poate că i se întunecase conştiinţa, pentru că acum fusese ejectat în spaţiu nu un corp omenesc, ci vârtejul norului de praf; ejectat prin ecluzele larg deschise ale lui „Laiman alfa” şi orientat spre mirajul orbitor al quasarului Chanson.

Simţea loviturile vântului stelar. Absorbea lacom radiaţia dură. Îşi desfăcu puternic aripile de praf pe o distanţă de aproape câteva zeci de ani-lumină. Învălui moale şi răpitor protozidul adormit.

„Poate că asta şi sunt în realitate?”, se întrebă. „Adevăratul eu... Poate că mă reîntorc în corpul meu adevărat?...”

Şi auzi răspunsul lui Şu: „Nu!”

Şu nu-l pierdea nici măcar o clipă. Era alături ca întotdeauna. O auzea pe Şu, putea să-i răspundă. N-avea nevoie nici de corzi vocale, nici de radiaţii electromagnetice. El însuşi era o sursă de radiaţii şi radia.

Intră în norul protozidului cu o viteză aproape luminică şi o furtună gigantică de praf acoperi pentru mult timp o mare parte din spaţiu.

Era protozid.

Simţurile protozidelor ce înotau uşor spre quasarul Chanson erau şi simţurile lui. Simţea nerăbdarea ce chinuia protozidele, el însuşi se grăbea spre quasarul Chanson, să ardă pe rugul lui şi să ia totul de la început! Vedea totul şi pe toţi. Nu avea nevoie de niciun fel de Infor, de niciun fel de cristal de memorie. Tot ce se păstra în memoria protozidelor era acum memoria lui. Îşi alegea cu uşurinţă tot ce avea nevoie. Vedea obiectul 5C 16, vedea corpurile protozidelor ce se aruncau pe suprafaţa lui. Vedea şi înţelegea greşeala pe care o făceau protozidele: nu le ajungea masa pentru a produce colapsul lui 5C 16, pentru a preface acest obiect într-o gaură neagră şi să iasă astfel din spaţiul unde cu voie sau fără voie îi deranja pe

toţi: pământeni, Arieni, Florari, Oceanul Burg. Vedea cum doreau focul. Protozidele nu intenţionau să se stingă uşor, erau pline de amintiri despre oceane de plasmă încinsă, despre puterea şi forţa pe care o avuseseră.

Quasarul Chanson era încă o încercare. Vedea că protozidele obosiseră din cauza greşelilor. Nu mai voiau să greşească. Îşi păstrau fiecare corp al lor, se închiseseră în sine şi nu mai răspundeau vocilor venite din exterior. Nimeni nu putea să le ajute. Doar ele singure.

„Dar eu? Cine sunt eu?” Conştiinţa lui Hank se dedublă din nou.

Protozid?

Poate, dar numai în măsura în care putea vedea mersul lor către botezul cu quasarul Chanson şi înţelege scopul acestei acţiuni.

Om?

Poate, dar numai în măsura în care simţea răspunderea faţă de civilizaţiile Comunităţii Interstelare.

Căuta, cotrobăia lacom prin memoria protozidului adormit, lăsând grăbit la o parte tot ceea ce constituise de fapt ţelul pentru care călătorise atâţia ani în cosmos. Istoria rasei, structura ei, geneza, totul la o parte! Totul de-o parte! Se grăbea. Făcea o percheziţie mârşavă protozidului adormit, chiar sub ochii restului de protozide, pentru că el, Hank, era acum un protozid şi era la fel de deschis precum îi erau protozidele lui.

Căuta. Scotocea prin curbele spaţiu-timp. Intră în regiunea spaţiului deformat. Intră în lumea unde sarcina electronului fusese schimbată de trei ori. Atinse apa care indiferent de temperatură rămânea solidă. Răscolea memoria străină, ştiindu-se respins şi detestat atât de protozide, cât şi de oameni. Ştia că în cazul în care căutările lui se vor solda cu un eşec, el, Hank, nu mai poate să se reîntoarcă…

Unde?

Nu ştia. Căuta, se grăbea. Încerca să afle ce se întâmplase lângă obiectul 5C 16, ce se întâmplase în acel

moment când prin apropiere trecuse nava lui Hank?

Fusul argintiu!

Văzu „Laiman alfa” şi nu se mai sperie de durere, pentru că acum era un protozid.

Îşi concentră atenţia.

„Laiman alfa”… da, era nava lui. Pilotul aflat în fotoliul camerei de navigaţie nu semăna însă cu el, cu Hank, şi mai mult decât atât, deasupra lui „Laiman alfa” nu se înălţa cornul Transformatorului!

Vedea că pilotul din fotoliu nu bănuie pericolul ce-l aşteaptă, despre acest pericol ştia însă protozidul aflat prin apropiere.

Răscolea chinuitor memoria protozidului. Şu îi citea o carte pilotului. Citea despre sclipirea stelelor, despre ceea ce îl chinuia pe Hank încă din copilărie. Citea despre o cometă descoperită de Hank în tinereţe. Coada cometei se întindea pe jumătate de cer şi era pur şi simplu luminoasă, deşi în visurile lungi şi fericite ale lui Hank părea a fi colorată… Şu îi povestea pilotului gândurile lui Hank despre Zona Netipică. Îi amintea de trandafirii îngrijiţi de Hank într-una din cele mai nordice grădini de pe Pământ…

Hank ghici. Hank înţelese.

Rawley!

Nu era el, Hank, ci fratele lui, exploratorul stelar Rawley!

Înainte cu câteva secunde de explozia obiectului 5C 16 Şu îi citea cu devotament lui Rawley cartea fratelui său Hank.

Hank însuşi îi dăruise această carte lui Rawley…

„Rawley”, repetă în gând, de parcă ar fi vrut să se obişnuiască cu acest nume. „Rawley!”, repetă, de parcă i-ar fi fost teamă să nu uite acest nume. „Hank, adică eu, nu ieşise niciodată din Zona Internă. Hank, adică eu, trăise şi murise pe Pământ. Exploratorul stelar Rawley nu-l uitase însă pe Hank, îl iubea, discutase cu el, îi citise cartea, îşi mai amintea de trandafirii lui. Hank rămăsese cel mai apropiat, cel mai deschis om pentru Rawley cu o secundă

înaintea exploziei lui 5C 16 şi gândurile lui erau saturate cu imaginea şi cugetările lui Hank. Salvând capul mutilat al exploratorului stelar, protozidele „umpluseră” creierul înviat cu memoria şi conştiinţa lui Hank, cu tot ceea ce mai avuseseră timp să capteze. Fiind un organism unic, colectiv, protozidele n-au putut, n-au reuşit să înţeleagă că între el, Hank pământeanul, cel rămas pe Pământ, şi exploratorul stelar Rawley, pământeanul ce călătorea printre stele, exista o anume diferenţă…”

Deci el, Hank de astăzi, în ciuda amintirilor sale, nu era Hank. Era Rawley! Salvând pilotul, protozidul umpluse creierul cu conştiinţa şi memoria lui Hank. El, protozidul, nu observase nicio diferenţă între ei… Hank era fericit.

Acum ştia: era om! Acum ştia: protozidele nu erau ucigaşe. Ştia că explozia quasarului Chanson nu este periculoasă pentru nimeni, doar dacă nu se vor amesteca din nou Vânătorii. Masa protozidelor ce se vor strânge la un loc va ajunge exact pentru a transforma quasarul Chanson într-o gaură neagră. Va trebui doar să readucă la viaţă protozidul adormit, atât timp cât se mai putea. În urma colapsului, quasarul Chanson va începe să se umfle precum un balon şi se va ridica la suprafaţă, dar deja în altă parte, cu totul altă lume. Pentru el, Hank, pentru locuitorii Simmei, pentru Vânătorii sosiţi în Zona Netipică, quasarul Chanson va dispărea pur şi simplu, în schimb se va deschise pentru protozide o altă lume, atât de necesară lor. Apărând în acest alt Univers, vor vedea deplasarea spre violet, infinit de mare. Deplasarea va începe să se micşoreze treptat şi se va apropia de zero, iar ele, protozidele, vor vedea toată istoria trecută a noii lor patrii, în sfârşit obţinută. Astfel, ele, protozidele, nu vor mai ameninţa cu nimic pământenii. Florarii, Arienii, Oceanul Burg vor putea „răsufla” uşuraţi, protozidele rămânând doar în miturile lor şi în notiţele lui Hank, blocate în memoria lui Şu.

Hank era fericit.

Mai avea douăzeci şi cinci de ore. Putea să trezească protozidul în două ore. Încă treisprezece ore mai erau

necesare protozidului pentru a ajunge din urmă rasa plecată spre quasarul Chanson. Chiar şi în cele mai pesimiste presupuneri, lui Hank tot îi mai rămânea o rezervă de timp. Putea opri navele Arienilor.

— Şu! porunci el. Poţi să mă aduci înapoi la bord.

21.

„Acum cel mai important lucru este să trezesc protozidul. Să-l trezesc şi să-l trimit spre quasarul Chanson.

După două ore, Hank trebui să recunoască inutilitatea încercărilor sale.

Catastrofal, protozidului îi lipsea masa. Atomii smulşi de radiaţia dură a quasarului se împrăştiaseră de mult în spaţiu. Tarapa-12 era prea departe şi timpul era insuficient pentru a mai căuta un nor întâmplător de praf…

Asta însemna o catastrofă!

„Am omorât protozidul”, îşi spuse Hank. „Protozidul m-a salvat lângă 5C 16, iar eu l-am omorât.

Tăcerea lui Şu aprobă presupunerea lui.

— Cât timp mai avem?

— Douăzeci şi una de ore, comunică Şu. Protozidului îi sunt necesare treisprezece.

— Putem lua legătura cu Tarapa-12?

— N-ajută la nimic, Hank. Nu ajunge timpul.

— Aglomerări de praf prin apropiere?

— Nimic.

— Fă-mi legătura cu Simma.

Hank transmise lui Şu datele pentru noile calcule şi se întoarse obosit spre ecran. Imaginea sărea, se întindea, dar Hank îl recunoscu imediat pe Celâşev.

— Te ascult… Rawley!

— Aţi primit răspunsul de pe Pământ?

— Da… Rawley!

— Acolo, în grădină… Acolo creşteau trandafirii?

— Da, Rawley. Îi îngrijea Hank, fratele tău. Salvându-te lângă obiectul 5C 16, protozidele…

— Ştiu deja, Piotr.

Celâşev tăcu şi îşi frecă fruntea cu palma.

— Ce vrei să faci mai departe? Te întorci pe Simma? … La drept vorbind, nu ne-ar fi stricat să avem o „Laiman alfa". Datele staţiei Simma merită riscul. Le-am fi putut trimite cu nava ta. Dacă nu sunt suficienţi Vânători, suntem condamnaţi.

— Nu mă întorc, Piotr.

— Asta-i situaţia. Ne-am gândit şi la această posibilitate, spuse Celâşev cu buzele strânse. Dispecerul a avut dreptate, trebuia să ne ferim de tine, dacă l-am fi ascultat, acum aveam nava…

— Dar racheta poştală? A sosit, Piotr?

— Ca întotdeauna, cea de ieri. Florarii rămân incorigibili.

— Dar roboţii? Iar au întâmpinat-o cu orchestră?

— Ca întotdeauna… recunoscu fără chef Celâşev.

— Cum vreţi s-o folosiţi?

— Tot aşa. Încărcăm o parte din arhivă…

— Din contră, Piotr. Descărcaţi de urgenţă racheta.

— Ai înnebunit! Racheta poştală este singura şansă de a salva măcar o parte din cercetări.

— Descărcaţi urgent racheta, Piotr! Am nevoie de ea! Am s-o aştept în pătratul patru! Pe neaşteptate îi făcu cu ochiul lui Celâşev: nici eu nu vreau să mor. Aş vrea să văd şi eu trandafirul…

— Hei, Rawley! nu înţelese Celâşev. Ţine-te bine! Nuţi stă bine. Încă mai poţi să pleci, ai o navă de superclasă.

Hank comunică coordonatele.

— Am să le notez, promise Celâşev. Însă e puţin probabil că le va folosi cineva. Mi-e teamă, Rawley, că locul având aceste coordonate va mai înceta în curând să existe…

— Descărcaţi racheta, Piotr! Costumul meu nu e pe măsura forţei quasarului, probabil că n-am să rezist decât vreo zece ore. „Laiman alfa” va compensa masa pierdută de protozid. Acum totul depinde de protozid, dacă poate să-şi ajungă din urmă rasa.

— Îl laşi să plece, Hank?… Dar aşa trădezi lumile!

— Nu, Piotr. Salvez lumile!… Dacă vom distruge măcar unul din protozide, masa lor nu va fi suficientă pentru a produce colapsul quasarului Chanson.

— Chiar aşa?… Asta-i o şansă… E reală?

— E singura. Asta-i tot ce ştiu.

Fără a se întoarce, Hank aprinse operatorii.

Cifrele îl liniştiră, poate că ar fi fost suficientă şi o masă mai mică decât cea a lui „Laiman alfa”, dar acum doar nu era să târască după el fotoliul sau instalaţia de apă potabilă…

— Gata, Şu?

— Da, răspunse scurt Şu.

— Îmi pare rău, Şu, spuse Hank. Crede-mă. Îmi pare rău cu adevărat. Dacă aş avea de ales, m-aş arunca singur în quasar…

— Ştiu, Hank, spuse Şu, deja cu altă voce.

Pe Hank îl podidi plânsul.

— Într-adevăr, îmi pare rău, Şu…

Ecranele păliră. Toată energia era acum consumată de Transformator. Pompele de vacuum huruiau tare şi plictisitor.

— Îndeasă-ţi pălăria, Hank, îi aminti Şu.

Hank tresări. Era pentru prima dată când Şu folosea corect această expresie. Nu mai avea însă puterea să zâmbească.

— Ne desparte Zidul, Şu…

„Nu întotdeauna ne despart zidurile, Rawley!”, spuse Celâşev. Încă mai era pe fir.

— Întrerupe legătura, Piotr.

Înainte însă de a se întrerupe legătura auzi: „Rawley!

Rawley! Ţineţi-vă pe lângă Zid! O să vă găsim după umbră!”

Pentru prima dată Celâşev i se adresă lui Hank cu „dumneavoastră”. Nu ca unui oberon, ci ca unui Om. Înainte de explozie, înainte de a se catapulta în spaţiu, Hank mai avu timp să se gândească: „Celâşev a greşit. Chanson va dispărea. N-o să vadă umbra…”

Se întoarse cu faţa spre Univers. Văzu miriadele de lumi şi respiră uşurat. „Nu contează Chanson… Umbra va putea fi văzută. Stelele vor continua doar să lumineze…”

Încercă să vadă protozidul. Acolo însă, unde acum un minut se deplasa un corp lung şi argintiu pe deasupra norului de praf, adică „Laiman alfa” cu cornul lui, acolo nu mai era nimic. „Şu a pornit-o cu toată viteza. Deja ne despart zeci de ani-lumină. Sunt aproape de quasar. Ei vor ajunge la timp…”

Se gândea la ei, când de fapt ar fi trebuit să se gândească la el, pentru că protozidul şi ceea ce înainte se numea Şu acum era un singur organism. Aproape mort, îngheţat, istovit, acest organism se târa orbeşte după rasa lui, la fel de istovită după atâtea miliarde de ani. Acum însă Hank era sigur că protozidul va ajunge la timp. Acum Hank era sigur că o nouă lume se naşte şi nu în detrimentul celei vechi.

Îşi impuse să se întoarcă cu faţa spre Zid.

Îşi văzu umbră.

Datorită unul ciudat efect, propria umbră semăna cu silueta unui trandafir. Atâta doar că acel trandafir din grădină era alb… de altfel, pe fondul impresionant al Zidului totul arăta mai luminos decât era în realitate.

Văzu quasarul Chanson. Lumina pulsatorie izbea orbitor în filtre, reflectându-se clar în protecţia costumului său. Hank ştia însă acum: va dispărea quasarul Chanson, vor dispărea protozidele, nu însă şi el. El va rămâne, la fel şi Arienii, Florarii şi Oceanul Burg. Va rămâne toată această lume, grandioasă şi totuşi atât de fragilă…

Traducere de VALERIAN STOICESCU